

***PROGRAM DELA VDC INCE
za leto 2015***

V Varstveno delovnem centru INCE izvajamo socialno varstveno storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji in institucionalno varstvo oseb z zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju ter izvajamo zdravstvene nege in rehabilitacije. Tako organiziramo celovito skrb za to populacijo.

Glede na izhodišča in smernice ustanovitelja načrtujemo v letu 2015 financiranje dejavnosti v obsegu 103 uporabnikov storitve vodnje, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. V bivalni enoti Naša hiša stanuje 32 oseb z motnjo v duševnem razvoju, za katere izvajamo 16 urno institucionalno varstvo in storitve zdravstvene nege in rehabilitacije. Želimo si vzpostaviti 24 urne oskrbe za nekaj uporabnikov bivalne enote in vzpostavitev stanovanjske skupine.

1.1. DOLGOROČNI CILJI

Zavod ima dolgoročno zastavljene naslednje cilje:

- razvijanje sposobnosti v skrbi za samega sebe (skrb za urejen videz, osebno higieno, hranjenje),
- ohranjanje že pridobljenih sposobnosti,
- ohranjanje, pridobivanje in razvijanje socialnih navad (samozagovorništvu, tovarištvu, solidarnost, medsebojna pomoč pri posameznikih in v skupini),
- zdravstvena nega, preventiva v smislu vzgoje o zdravi in dietni prehrani, splošna in specialistična zdravstvena obravnava,
- usmerjanje uporabnikov v smeri smotrne izrabe prostega časa,
- zasledovati cilje vseživljenjskega učenja,
- urejanje in vzdrževanje ožjega in širšega bivalnega okolja,
- biti nosilec razvoja skrbi za uporabnike,
- v povezavi z drugimi subjekti, zadolženimi za skrb za uporabnike, zagotavljati racionalno opravljanje dejavnosti in stalno povečevati kakovost storitev,
- razvijati nove oblike in načine skrbi,
- vsem uporabnikom VDC zagotoviti delo in zaposlitev glede na individualne sposobnosti vsakega posameznika,
- strokovno odzivanje na potrebe uporabnikov,
- ustvarjanje ustreznih (in različnih) oblik nastanitve za osebe z motnjo v duševnem razvoju.

1. 2. DEJAVNOSTI V LETU 2015 NA NIVOJU CELOTNEGA ZAVODA

V letu 2015 bomo na podlagi letnih pogodb o financiranju poslovali z ustanoviteljem – MDDSZ, Zavodom za zdravstveno varstvo, ZPIZ-om in lokalnimi skupnostmi.

Področja našega delovanja v letu 2015 so: delo z uporabnikom, sodelovanje med strokovnimi delavci in sodelavci, sodelovanje z zakonitimi zastopniki, sodelovanje z zunanjimi strokovnjaki in institucijami, sodelovanje ter podpora pri vključevanju v okolje:

- ✧ poglobljeno strokovno delo z upoštevanjem uporabnika, timsko delo, izvajanje poglobljenega pristopa v načrtovanju in ocenjevanju dela z uporabnikom in za uporabnika, sodelovanje s svojci, zakonitimi zastopniki in zunanjimi institucijami,..
- ✧ vzpostavitev redne suportivne skupine za svojce,
- ✧ permanentno strokovno izobraževanje sodelavcev,
- ✧ strokovna ekskurzija doma in/ali v tujini,
- ✧ navezovanje novih sodelovanj v Sloveniji,
- ✧ navezovanje novih mednarodnih sodelovanj,
- ✧ dogodek slavnostnega odprtja novega objekta VDC INCE,

- ✧ razstave umetniških izdelkov ustvarjalnih delavnic v domači galeriji in v galerijah v okolici (grafična razstava v galeriji SŠC Kranj, decemberska razstava v galeriji KD Kranj),
- ✧ dnevov odprtih vrat,
- ✧ vključevanje uporabnikov v življenje izven VDC INCE,
- ✧ vzpostavljanje bogatejšega življenja z več programi in oblikami dela z in za uporabnike in strokovnega dela v novem objektu na Ropretovi 23 (npr. terapevtska kuhinja, knjižnica, pridelovanje in shranjevanje zelišč, uporaba telovadnice in telovadnih orodij, različne ustvarjalne delavnice, itd),
- ✧ ponovna vzpostavitev poglobljenega strokovnega dela, individualne in skupinske obravnave in delovno terapevtske obravnave v novem objektu na Ropretovi 23,
- ✧ organizacija taborov za uporabnike bivalne enote, ustvarjalnih delavnic in pohodniških taborov,
- ✧ sodelovanje na športnem dnevu na avstrijskem Koroškem,
- ✧ obisk smučarskih poletov v Planici,
- ✧ sodelovanje na mednarodnem srečanju »Mi smo bratje in sestre« v Celovcu,
- ✧ sodelovanje uporabnikov na mednarodni izmenjavi izkušenj,
- ✧ sodelovanje na ABilimpiadi (namenjeni za odrasle z motnjo v duševnem razvoju),
- ✧ sodelovanje z Društvom Sožitjem Mengeš,
- ✧ organizacija in izvedba delovne prakse za učence OVI OŠPP Roje in drugih zainteresiranih,
- ✧ mentorstvo študentom in aktivno sodelovanje s študenti Univerze v Ljubljani (mentorstvo prakse),
- ✧ sodelovanje Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana (učna praksa),
- ✧ omogočanje izvajanja družbeno koristnega dela v VDC INCE,
- ✧ sodelovanje s SVDCS in ostalimi VDC,
- ✧ sodelovanje z občinami in lokalnimi skupnostmi,
- ✧ izdelava načrta in izvedba nadstreška za vozilo ob novogradnji na Ropretovi 23, Mengeš,
- ✧ poizvedba glede najemnih prostorov enote INCE ZU,
- ✧ prilagoditev in sanacija prostorov enote INCE ZU v Mostah oziroma na drugi lokaciji,
- ✧ izvedba načrta in izvedbe projekta zunanje razsvetljave na objektu bivalne enote v Grobljah,
- ✧ nakup osnovnih sredstev, ki bodo omogočala večjo kvaliteto življenja oseb z motnjo v duševnem razvoju vključenih v VDC INCE,
- ✧ oblikovanje programa stanovanjske skupine oziroma iskanje primernih rešitev za bivanje odraslih z motnjo v duševnem razvoju,
- ✧ itd.

I. 3. PLANIRANI DNEVI STORITEV v letu 2015

- ✧ planirani dnevi dnevnega varstva 26.265 dni,
- ✧ planirani oskrbni dnevi po vrstah oskrbe institucionalno varstvo:
  - socialna 11.680 dni,
  - zdravstvena 11.680 dni,
- ✧ izvajanje tržne dejavnosti

I. 4. DELOVNI ČAS

Enoti, INCE Mengeš in INCE ZU, ki izvajata storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, bosta odprti pet dni v tednu, osem ur dnevno od 7. do 15. ure. V Enoti INCE ZU je zaradi izraženih potreb staršev oziroma skrbnikov dodatno uvedeno dežurstvo do preklica od 6. do 7. ure zjutraj. Bivalna enota INCE Naša hiša bo odprta ob delavnikih šestnajst ur, ob vikendih, praznikih in času kolektivnih dopustov v enotah Mengeš in INCE ZU, štiriindvajset ur dnevno. Letni razpored delovnega časa je v prilogi.

II. NALOGE PO POSAMEZNIH PODROČJIH

II. 1. DELO Z IN ZA UPORABNIKA – STROKOVNO DELO Z UPORABNIKI

Varstveno delovni center INCE ima oblikovano vizijo razvoja, s katero se poskušamo z jasnejšo obliko in strategijo pravočasno odzivati na aktualne potrebe odraslih z motnjo v duševnem razvoju v okviru storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji in institucionalnega varstva.

Pri izvajanju storitev spoštujemo strokoven pristop v odnosu z in za uporabnika, v katerem se uporabnik počuti varen, spoštovan in koristen. Upošteujemo individualnost uporabnika, njegove zmožnosti, želje in potrebe, omogočamo ohranjanje in razvijanje njegovih spretnosti, razvijanje občutka pripadnosti ter socialno vključenost.

V letu 2015 bomo kot v preteklih letih usmerjali svoje aktivnosti v smeri skrbi z in za uporabnika:

- ✦ **izvajanje kvalitetnih storitev zaposlitve pod posebnimi pogoji** in njihovo nadgrajevanje (ohranjanje in razvijanje spretnosti, ohranjanje kvalitetnih oblik zaposlitve pod posebnimi pogoji, njihovo razvijanje ter oblikovanje novih oblik in načinov dela, delovno terapevtska obravnava, ..),
- ✦ **iskanje novih oblik zaposlitve pod posebnimi pogoji** (v sodelovanju s kooperanti, lastni programi (umetniške delavnice, lesna delavnica, delavnica ročne izdelave papirja,...)
- ✦ **skrb za starejše uporabnike** - razvijanje in izvajanje programov za starostnike, izobraževanje zaposlenih, ustvarjanje primernih življenjskih pogojev (v novogradnji enote Mengeš, prostori bodo prostori (ob ustrezni opremljenosti in razpoložljivem kadru, kar ta trenutek ni optimalen, omogočali nove aktivnosti za starejšo populacijo v manjših skupinah, telesno obolelih, inkontinentnih oseb, prostor za aktiven in ustvarjalen počitek,...),
- ✦ **skrb in izvajanje programov za kvalitetno življenje uporabnikov** (prostočasne in dodatne aktivnosti za uporabnike, izvajanje ustvarjalnih delavnic, skrbi zase, skrb za bivalno ter delovno okolje,..),
- ✦ **skrb za telesni vidik uporabnikov** (izvajanje različnih oblik aktivnosti (trim, telovadba, pohodništvo, telovadba, sprehodi,..) in razvijanje novih oblik telesnih aktivnosti (kolesarjenje, balinanje, zimske športne aktivnosti (smučanje, tek na smučeh, sankanje), fitnes),
- ✦ **socialna vključenost uporabnikov** (neposredna udeležba na prireditvah, organizirane aktivnosti zunaj VDC INCE, organizacija razstav, organizacija dogodkov za skupine izven VDC INCE (šole, vrtci...),
- ✦ **skrb za zdravje uporabnikov** (delavnice, pogovori, neposredna skrb in nega, vključevanje v različne programe vzdrževanja zdravja, skrb za primerno prehrano,..),
- ✦ **strokovno delo** (individualno delo z uporabniki, individualna suportivna terapija, delo z manjšimi skupinami, delo s skupino uporabnikov (izobraževanja, sestanki, individualni načrti in evalvacija, socialne delavnice, suportivne skupine, delovno terapevtska obravnava), strokovna krepitev tima, strokovna usposabljanja in izobraževanja, supervizija, intervizija, Strokovni svet, Komisija za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov, medinstitucionalno sodelovanje, interdisciplinarni timi, sodelovanje z drugimi strokovnimi službami,..)
- ✦ **delo s svojci in zakonitimi zastopniki** (individualno, sestanki, v okviru načrtovanja dela z uporabnikom, razreševanje stisk in podpora, druženje, skupina za svojce,..)
- ✦ **nove oblike kreativnega in osebnega vključevanja, osebne predelave in rasti osebne moči, ki so v skladu z razvojno stopnjo uporabnikov in zmožnostjo razumevanja in vključevanja (npr. razne kreativne dejavnosti (keramika, slika, grafika, gledališke dejavnosti, fotografska delavnica, izdelava recikliranega nakita, ..),**
- ✦ **oblikovanje novih vsebinskih programov** (zelenjavno zeliščni vrt, terapevtska kuhinja, knjižnica z bralnimi uricami, ..)
- ✦ itd.

Oblike ter metode dela z in za uporabnika so se v preteklih letih izkazale kot pravilno umeščene, sprejete in koristne pri uporabnikih. So primerno izhodišče za utrjevanje, nadgrajevanje in vzpostavljanje novih. (Podrobnejši opisi so zapisani v načrtih posameznih enot v nadaljevanju Programa dela VDC INCE za leto 2015.)

V okviru strokovnega dela z uporabniki v letu 2015 želimo nadaljevati z izvedbo temeljitih **evalvacij in individualnega načrtovanja** za vsakega posameznika, kjer bomo ponovno vabili svojce in ključne osebe. Približno polovica izvedb evalvacij in individualnih načrtovanj se je izvedla v predpreteklem letu, vendar je zaradi izgube dveh strokovnih sodelavk omenjen vidik strokovnega dela v enoti Mengeš izostal. V bivalni enoti je novo individualno načrtovanje zaključeno, v enoti INCE ZU je predvidena dokončna izvedba v času do poletja, v enoti Mengeš bodo evalvacije in individualno načrtovanje smiselno postopno umeščeni predvidevamo z začetkom proti poletju.

Individualni načrti uporabnikov v VDC INCE (v enotah kjer nosilki strokovnega dela delujeta) so ves čas 'živi', v nenehnem preverjanju njegove poti in zastavljenih ciljev, z možnostjo vključevanja sprememb. Utrjujejo se z rednimi tedenskimi pregledi opažanj (ki bo ponovno zaživel tudi v enoti Mengeš).

Na **področju dela s svojci** bomo v tem letu delo nadgradili s skupino za svojce (z začetkom v mesecu aprilu 2015). Mesečno terapevtsko vodeno skupino za svojce bosta vodili strokovni delavki v paru. Svojci oseb z motnjo v duševnem razvoju se v odnosu do svojega otroka in aktualne življenjske situacije srečujejo s težkimi in predvsem drugačnimi čustvenimi in odnosnimi dilemami, napetostmi in odločitvami. Zanje bomo tako organizirali in izvajali **strokovno vodene skupine za svojce** uporabnikov VDC INCE. Omenjenega v preteklem letu nismo izvedli zaradi izgube 2 strokovnih delavk in obremenitev v.d. direktorice in ostalih nosilk strokovnega dela v zavodu.

II. 2. KADROVSKE ZADEVE

V skladu s pogodbo o financiranju dejavnosti v letu 2014 načrtujemo nadomestne zaposlitve delavk na porodniških dopustih. Prav tako nameravamo nadomestiti zaposlene v upravno računovodski službi zavoda.

Želimo si, da zmoremo speljati 24 urno institucionalno oskrbo in stanovanjsko skupino, kar lahko zavodu prinese nove zaposlitve.

II.3. PODROČJE DELA Z ZAPOSLENIMI, IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA ZAPOSLENIH, SKRB ZA DOBRE MEDOSEBNE ODNOSI IN DOBRO DELOVNO KLIMO

V letu 2014 bodo organizirana, izvedena oziroma podprta izobraževanja iz izbora vsebin:

- Kodeks etičnih načel,
- Profesionalno delo z uporabniki,
- Zakonodaja na področju izvajanja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter institucionalnega varstva OMDR,
- ožja specialistična področja (psihološka obravnava, delovno terapevtska obravnava),
- zdravstveno področje - Luskavica, kožne bolezni in alergijske reakcije ter zdravstvena nega, Vloga medicinske sestre pri pacientu s kroničnimi obolenji, Motivacijske tehnike za delo s pacienti,
- Staranje OMDR, gerontologija, demenca,
- Agresivni preboji in soočanje z njimi,
- OMDR in spolnost,
- Duševne motnje – razpoloženske motnje,
- Prepoznavanja mejne osebne motnje in kako pristopiti k svetovanju,
- Psihosomatske motnje in pridružene telesne in duševne motnje,
- Vedenjske motnje pri osebah z motnjo v duševnem razvoju in duševnem zdravju,
- Anksiozne motnje pri osebah z motnjo v duševnem razvoju,
- Motivacijski intervju ali kako motivirati nemotivirane,
- izobraževanja iz področij kongnitivno vedenjske terapije, transakcijske analize oziroma drugih psihoterapevtskih šol,
- delo z gluhi in naglušnimi,
- področja telesne aktivnosti,
- Postravmatska stresna motnja in izgorelost pri ljudeh v pomagajočih poklicih,
- Komunikacija,

- Vrednote,
- Kako reagirati v različnih problemskih situacijah v odnosih s strankami in drugimi,
- Prehrana in prilagoditev jedilnikov za osebe z boleznijo prebavnega trakta, Način prehrane pri manjšem obsegu telesne aktivnosti obolelega človeka, Makrobiotična prehrana in sestava jedilnika s ciljno dieto, Sodobni trendi v prehranjevanju,
- s področij umetniškega ustvarjanja: tečaj šivanja in krojenja, tečaj porcelana, tečaj raku tehnike,..
- veščine vodenja tima
- Zakonodaja na področju socialnega varstva, javnih zavodov in poslovanja,
- področja razpisov evropskih projektov,
- računalniška usposabljanja (npr. Excell),
- team buldingi,
- ...
- Varstvo pri delu,
- Kaj mobbing je in kaj ne.

Izobraževanja in delavnice bodo organizirane za celoten kolektiv oziroma individualno.

Organizirana bodo redna supervizijska srečanja za strokovne delavce in strokovne sodelavce v bivalni enoti.

Supervizijska srečanja za strokovne delavce v eni izmed enot, kjer je potekala v zadnjih dveh letih, na podlagi izkušenj in nemotiviranosti zaposlenih za spremembo v lastnem delovanju, trenutno ni predvidena, ker ni prisoten osnovni pogoj za strokovno delo. Možnost supervizije v enoti INCE ZU bomo še ocenili in na podlagi morebitne strokovne ocene tudi uvedli.

Strokovno se bo ocenilo, katere vsebine in oblike izobraževanj, so v tem trenutku najbolj ustrežne, v smeri preobrata v skupinski dinamiki tima zaposlenih, in te organiziralo.

V letu 2015 so predvidene strokovne ekskurzije v Psihiatrično bolnišnico Trst, v ustanove izven Slovenije, s katerimi še bomo dogovorili sodelovanje in Zavod Hrastovec. Strokovne ekskurzije so predvidene za celoten kolektiv oziroma posamezne delovne skupine.

Preko Skupnosti varstveno delovnih centrov se bomo udeležili (večdnevni) strokovnih ekskurzij za strokovne delavce in direktorje v tujini.

II. 4. PRAVILNIKI IN PRAVNI AKTI

V primeru ohranjanja VDC INCE kot samostojnega zavoda, je nujna posodobitev oziroma oblikovanje novih pravilnikov, ki bodo zagotavljali trdnejši okvir zakonitemu delovanju in poslovanju zaposlenih.

Mednje sodijo posodobitev Poslovnika o delovanju Sveta zavoda, Pravilnik o računovodstvu, Pravilnik o delovnem času, Pravilnik o evidentiranju in arhiviranju pošte ter dokumentov, itd.

II. 5. PREDSTAVITVE V JAVNOSTI IN MEDIJIH

O našem delu in aktivnostih bomo redno obveščali tako strokovno kot laično javnost. To bomo realizirali preko neposrednega obveščanja na naših prireditvah, v okviru dneva odprtih vrat, obveščanju tiskanih in elektronskih medijev o naših dejavnostih, prireditvah in delu nasploh. S tem bomo predstavljali naše delo, obenem pa bomo prispevali k prepoznavnosti oseb z motnjo v duševnem razvoju.

Organizirali bomo odprtje objekta novogradnje na Ropretovi 23.

Verjetno bo v sled temu moč organizirati tudi Dan odprtih vrat v tej enoti. Predvideni so ponovni Dnevi odprtih vrat v Enoti INCE ZU, ker so se le ti v preteklem letu izkazali kot zelo lepo sprejeti.

Datumi bodo dogovorjeni v okviru Strokovnega sveta in Kolegija VDC INCE.

Nova celostna podoba VDC INCE je bila oblikovana in potrjena v predpreteklem letu. Izdelana je bila nova internet stran VDC INCE. V predpreteklem letu smo oblikovali vsebino internet strani (opisi enot in storitev, opisi aktualnih dogodkov s fotografijami, prodajna galerija, informacije javnega značaja, itd), ki jo bomo posodabljali tudi v tem letu. V letu 2015 bomo dali v tisk posamezna tiskana gradiva zavoda (vizitke, zloženke, kuverte,.. in uvedli novo obliko dokumentov na podlagi že oblikovane celostne podobe in nove pisave VDC INCE, ki bo nameščena na računalnike. Tisk gradiva (vizitke, zloženke, itd) je zastal zaradi nejasne prihodnosti zavoda in dodatnih obremenitev in pritiskov.

V letu 2015 je predvideno snemanje predstavitvenega filma o življenju in delu oseb z motnjo v duševnem razvoju vključenih v naš zavod, to je o Varstveno delovnem centru INCE.

II. 6. INVESTICIJE

Izvajali bomo redna – nujna investicijska vzdrževanja in investicijska vlaganja, iz za to namenjenih sredstev zavoda. Podrobna obrazložitev v Finančnem načrtu 2015.

V preteklih letih smo dokončali dela v smeri prilagoditve **bivalne enote** starejšim, obolelim in gibalno oviranim ter popravila in vzdrževanja objekta (sanacija razpok, vgradnja dvigala, požarni sistem, sestrski klic in beljenje).

V letu 2015 v bivalni enoti načrtujemo:

- izvedbo zunanje razsvetljave (s predhodnim projektom električnih inštalacij, DIIP-om in gradbenim nadzorom)
- manjše sanacije toaletnih prostorov,
- zamenjava razdelilnega pulta v bivalni enoti (nevarnost električne prevodnosti).

Predvidene so dodatne investicije v okviru opreme, to je nakup (nadomeščanje starih, dotrajanih):

- jogi ležišč za vse uporabnike (32) in zamenjava vzglavnikov in tuhenj zanje,
- zunanje sedežne garniture za uporabnike (12 stolov in 2 mizi),
- pralnega stroja,
- in sesalnik,
- računalnik (za uporabo zaposlenim v bivalni enoti zaradi dotrajanosti predhodnega),
- nakup osebnega vozila; predvsem za prevoz uporabnikov na zdravstvene preglede, kar mnogokrat zaradi zasedenosti in drugih potreb po kombiju, opravljajo zaposleni s svojimi lastnimi vozili.

V enoti Mengeš predvidevamo izvedbo:

- nadstrešnice za kombi (s predhodnim projektom, DIIP-om in gradbenim nadzorom), ki zaradi potreb po drugih namenskih prostorih enote ni bila izvedljiva v okviru novogradnje objekta,
- vgradnjo starega akvarija (renoviranega v preteklem letu) v omaro v prostoru aktivnega počitka za uporabnike in knjižnice,
- predelavo kombija za prevoz uporabnikov na invalidskem vozičku,
- nakup visokotlačnega čistilca za površine okoli objekta novogradnje in vozila,
- zunanje klopce ob objektu novogradnje,
- nakup posode in pripomočkov za kuhanje in peko za terapevstko kuhinjo,
- posteljnino, pregrinjala in vzglavnike za sobe za počitek za uporabnike,
- 2 dodatni gredici na južni strani objekta za zasaditev zelenjave v okviru izvajanja zaposlitve pod posebnimi pogoji,
- servirne posode za čajne kuhinje enote in upravno računovodske službe,
- naprave za neprekinjeno delovanje računovodskih računalnikov,
- slikopleskarska dela v okviru rednega vzdrževanja objekta v smeri ohranjanja čistoče in kvalitete bivanja,
- zasaditev nizkega cvetličnega grmičevja, ki bo omogočalo fizično razmejitev in zaščito objekta od cestišča

(nujno predvsem v času zime (napluženje snega) in drugih mokrih vremenskih razmerah).

Z izvajalcem novogradnje in namestitve ogrevalnega ter prezračevalnega sistema moramo še uskladiti pomankljivost preglasanega hladilnega agregata. V tem trenutku je še nemogoče oceniti rešitev in strošek.

Za **enoto INCE ZU** so predvidene dejavnosti poizvedbe najema prostorov ter preureditve prostorov, v primeru nadaljnjega najema na isti lokaciji, ki bodo strošek najemodajalca. V premeščenem prostoru pisarne strokovne delavke in vodje enote bomo uporabili (in preoblikovali) omare starega objekta na Ropretovi.

V strošek zavoda predvidevamo:

- sanacijo keramične delavnice, ki je v interesu zavoda, v smeri oblikovanja čimbolj prijetnega prostora za uporabnike in omogočanje hrambe pripomočkov za delo in polizdelkov.

Za potrebe enote načrtujemo nakup:

- nakup šivalnega stroja
- in grafične stiskalnice.

To je za potrebe izvajanja dela storitve, zaposlitve pod posebnimi pogoji. V preteklih letih smo si v času preverjanja zmožnosti uporabnikov za delo na tem področju omenjeni delovni orodji izposodili. Na podlagi strokovne ocene preteklega obdobja ugotavljamo, da sta ti dve področji dobro sprejeti med uporabniki, zagotavljata nove oblike dela z njimi in s tem razvijanja spretnosti in kvalitete bivanja,

- ter sesalnik.

V letu 2015 na nivoju zavoda načrtujemo aktivnosti, vezane na:

- ✦ iskanje **možnosti za stanovanjsko skupino, izdelava DIIP** in nadaljnje aktivnosti v smeri odprtja stanovanjske skupine (odvisno od potreb in možnosti).

III. LETNI NAČRTI ENOT

Varstveno delovni center INCE izvaja storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji 103 uporabnikom in storitev institucionalnega varstva 32 uporabnikom iz okoliških občin.

Uporabniki naših storitev so osebe z motnjo v duševnem razvoju. Pri nekaterih uporabnikih VDC INCE je prevladujoča duševna bolezen, v VDC INCE pa so bili vključeni v preteklih letih, ko je zakonodaja to dovoljevala in so dobro vpeti v delo in življenje VDC INCE.

Storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji se izvaja v dveh enotah: v enoti Mengeš in v enoti INCE ZU.

V enoti Mengeš, ki ponovno deluje na matični lokaciji, to je v objektu novogradnje, zaposlitev pod posebnimi pogoji temelji na kooperantskih delih. Vanjo je vključenih 79 uporabnikov in 11 zaposlenih. Ob pridobitvi soglasja s strani ustanovitelja predvidevamo zaposlitev dveh novih zaposlenih.

V enoti INCE ZU, ki deluje v Mostah pri Komendi, temelji zaposlitev pod posebnimi pogoji na osnovi umetniških aktivnosti. Vanjo je vključenih 24 uporabnikov in 5 zaposlenih.

Storitev institucionalnega varstva in storitev zdravstvene nege izvajamo v bivalni enoti Naša hiša v Grobljah. V hiši živi 32 uporabnikov, ki so v dopoldanskem času vključeni v storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji v ostalih dveh enotah VDC INCE.

V jutranjih urah se za 6 uporabnikov bivalne enote izvaja prilagojen program za starostnike storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji.

III. 1. DNEVNO VARSTVO – VARSTVO, VODENJE IN ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

III. 1.1. ENOTA INCE Mengeš

V enoti Mengeš je vključenih 80 oseb s težjo, zmerno in lažjo motnjo v duševnem razvoju. V enoti je 13 zaposlenih.

Enota Mengeš od zadnjih dni decembra 2013 ponovno deluje na matični lokaciji na Ropretovi cesti 23, Mengeš.

Enota je pridobila povsem nove prostore, ki nam omogočajo kvalitetno/ nadstandardno življenje v okviru izvajanja storitve vsem uporabnikom in zaposlenim. Sam objekt je zasnovan na potrebah uporabnikov, saj nam omogoča kvalitetno izvajanje celotnega obsega storitve: vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji. V primerjavi s starimi prostori in prostori na začasni lokaciji so velika pridobitev dovolj veliki prostori za opravljanje osnovne nege uporabnika, prostori za sproščanje in počitek. Nov objekt enote Mengeš je izjemno lep, nanj smo zelo ponosni, na nas zaposlenih pa je, da postavimo temelje za uporabniku prijazno okolje in strokovno kvalitetno delo.

III.1.1.1. ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Storitev zaposlitve pod posebnimi pogoji v enoti temelji na kooperantskih delih. V enoti se trudimo, da vsem uporabnikom zagotovimo čim bolj raznovrstno obliko zaposlitve, pri čemer uporabniki ohranjajo pridobljena znanja in razvijajo nove spretnosti. Tudi na novi lokaciji ostaja delovna zaposlitev močnejše področje dela z uporabniki. Program delovne zaposlitve se v enoti vseskozi odlično dopolnjuje z dodatnimi aktivnostmi, ki jih zaposleni pripravijo za naše uporabnike.

Storitev varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji poteka v treh delno ločenih delavnicah. V delavnicah 1 in 2, kjer je večina uporabnikov se zaposlitev pod posebnimi pogoji izvaja pretežno na osnovi kooperantskih del. V delavnici 3, v kateri je vključenih devet uporabnikov, se zaposlitev pod posebnimi pogoji izvaja še bolj prilagojeno uporabnikovim zmanjšanim sposobnostim.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji uporabnikov v enoti Mengeš je med uporabniki zelo dobro sprejeta, namen delovne zaposlitve pa je večanje pozitivne samopodobe uporabnika, ohranjanje in razvijanje motoričnih spretnosti, razvijanje občutka koristnosti, občutka kolegičnosti in pripadnosti skupini.

Tudi v prihodnje bomo skušali ponuditi uporabniku delo, ki ga bo motiviralo in mu omogočilo ohranjanje pridobljenih znanj. Program dela se izvaja v sodelovanju z uporabnikom, v katerem poskušamo v največji meri slediti njegovim željam in zmožnostim.

Program delovne okupacije za osebe z motnjo v duševnem razvoju mora biti v vseh pogledih prilagojen potrebam in sposobnostim uporabnika. To od nas zahteva, da celoten delovni proces prilagodimo v stopnje, v katere se ob primerni motivaciji lahko vključuje vsak uporabnik. Delovna okupacija ni primerljiva z proizvodnjo v »normalnem« delovnem okolju. Da bi še naprej dosegali takšen cilj bomo tudi v prihodnje razdelili vsak delovni postopek na manjše faze, ki ne bodo prezahtevne za uporabnika. Naš cilj ni, da bi vsi uporabniki obvladovali vse stopnje oziroma tehnike delovnega procesa, ampak mu ponuditi tisto delo, ki ga zmore, veseli, oziroma mu omogoča razvoj novih spretnosti, mu daje občutek vrednosti in zadovoljstva nad doseženim rezultatom.

Enota VDC INCE Mengeš ima v okviru storitve pod posebnimi pogoji zelo dobro razvit program zaposlitve pod posebnimi pogoji. Na tem področju sodelujemo s številnimi podjetji, ki nam ponujajo različne vrste del. Predvidevamo, da bomo tudi v prihodnje zadržali izvajana dela. Želimo si, da bi v smeri razširitve ponudbe del primernih za naše uporabnike, sklenili nova poslovna sodelovanja.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji bomo tudi v prihodnje izvajali v okviru skrbi za delovno okolje in gospodinjskih del.

Glavne smernice programa delovne zaposlitve bodo:

- ✦ zagotoviti uporabniku primerno delovno zaposlitev,
- ✦ uporabniku nuditi raznovrstno delo in s tem povečati motivacijski element,
- ✦ količina opravljenega dela ni merilo uspešnosti opravljenega dela,
- ✦ uporabnika motivirati za aktivno sodelovanje v programu,
- ✦ zadovoljen, kreativen uporabnik.

Program zaposlitve pod posebnimi pogoji se bo s prihodom delovne terapevtke še bolj približal uporabniku. Njene aktivnosti bodo usmerjene v individualno delo z uporabniki, z uporabniki v delovnem okolju, v smeri izboljšanja delovnih procesov, ki bodo glede na prepoznavanje motoričnih ali drugih primanjkljajev spodbujali pravilno držo in razvoj novih spretnosti ter delo v skupinah, ki bodo vsebinsko usmerjene. Omenjeno je opisano v poglavju strokovno delo.

III.1.1.2. VODENJE IN VARSTVO UPORABNIKOV

Na področju vodenja in varstva bomo skušali pri uporabnikih doseči (ohranjati) čim večjo samostojnost na področju skrbi za samega sebe in v vsakdanjem življenju uporabnika.

- ✦ skrb za osebno higieno; uporabniki si pred vsakim obrokom umijejo roke, po končanem obroku si umijejo zobe. Vsi pripomočki (zobna ščetka, zobna pasta in podobno) so jim na voljo v enoti. Uporabnike bomo na skupnih sestankih, na socialnih delavnicah in med samimi dnevnimi aktivnostmi spodbujali k skrbi zase.
- ✦ Prehrana uporabnika; uporabnikom bomo skušali ponuditi raznovrsten in zdrav jedilnik. Poleg kosila uporabnikom dnevno nudimo tudi zajtrk. Jedilnik se ob upoštevanju smernic zdrave prehrane sestavlja v sodelovanju z uporabniki. Opažamo trend povečevanja diet pri uporabnikih. Kvaliteto dietno prehrane bomo dopolnili z znanji zunanjih svetovalcev za dietno prehrano.
- ✦ Pomoč uporabniku; pri oblačenju, osebni higieni, hranjenju,.. je dobro vodeno s strani zaposlenih varuhov in delovnih inštruktorjev. Ob dejstvu, da se uporabniki starajo se s tem posledično večja potreba po vsestranski pomoči uporabniku. Skrb za uporabnike bomo na tem področju po možnosti (odvisno od pridobitve nove strokovne delavke za to področje) nadgradili z delovno terapevtsko obravnavo.
- ✦ »Učenje za življenje«; uporabnike bomo še naprej aktivno vključevali v gospodinjska dela (pomoč v kuhinji, pri razdeljevanju hrane, skrb za čistočo kuhinje, jedilnice), skrb za urejeno delovno okolje, krepitev odgovornosti za čisto okolje v enoti in zunaj, aktivno sodelovanje pri urejanju zunanje okolice, travnatih površin, skrb za ločevanje odpadkov in podobno.

III. 1.1.3. STROKOVNO DELO

Z zaposlitvijo nosilke strokovnega dela, bo v letu 2015, delo na področju strokovnega dela temeljilo na razvoju samostojnosti uporabnikov in prevzemanja odgovornosti le-teh za svoj razvoj osebne avtonomije. Temeljilo bo na pristopih, ki bodo zagotovile uporabniku, da si pridobi pomembne izkušnje in hkrati zagotovijo, da so njegove želje in potrebe pomembne, saj le na ta način lahko prevzamejo odgovornost za svoje lastno življenje. Posameznik lahko na ta način razvija svojo edinstvenost, razvija relevantna znanja in pridobiva izkušnje za čim večjo samostojnost in uresničuje svoje zastavljene cilje ter ohranja osebno dostojanstvo.

Hkrati jim bo, zaradi uporabnosti novih prostorov, omogočena večja skrb na področjih, ki jih potrebujejo (to je nega,

telesna in ustvarjalna aktivnost, kognitivni razvoj, računalniško opismenjevanje, itd.)

Strokovno delo v VDC INCE bo tudi v letošnjem letu temeljilo na individualnem in skupinskem delu z uporabniki ter delu s ciljnim skupinami uporabnikov. Temeljilo bo na timskem delu z direktorico in vodjami posameznih enot, z varuhi/delovnimi inštruktorji, s strokovnimi delavci in v okviru Strokovnega sveta.

Nadaljevalo in krepilo se bo delo in sodelovanje s starši in zakonitimi zastopniki, sodelovanje z zunanjimi institucijami v medinstitucionalnih ter meddisciplinarnih timih.

Strokovno delo bo segalo tudi na druge ravni, kot so izobraževanje: organizacija in izvajanje predavanj za uporabnike, organizacija predavanj za zaposlene, skrb za poklicni in strokovni razvoj strokovnih delavcev in sodelavcev.

Posebna pozornost bo namenjena urejanju dokumentacije (osebne mape) in strokovnih zapisov (zapisniki pogovorov, timskih sestankov, vodenje opažanj), ustvarjanju celostnih zgodb o uporabnikih, kar bo omogočalo bolj kvalitetno strokovno delo ter ponovni pripravi individualnih načrtov za uporabnike.

Krepilo in razvijalo se bo strokovno delo, ki sega na področje Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov.

III. 1.1.3.1. INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Tako kot v preteklosti bo tudi v prihodnje individualna obravnava nujni in temeljni način izvajanja suportivne obravnave, kjer posameznik izrazi in razrešuje stiske in dileme, izrazi svoja pričakovanja, hotenja, želje. Individualna obravnava se bo izvajala z namenom izvajanja oblik svetovanja in pomoči uporabniku, z namenom razbremenitve napetosti, pogovora, z namenom pohvale uporabnika, učenja samopohvale in samospoštovanja.

Pri metodah in tehnikah dela v individualni obravnavi se uporabljajo načela, ki so določena v Standardih in normativih socialnovarstvenih storitev. Vodila jih bo nosilka strokovnega dela v enoti.

Individualna obravnava je pri določenih uporabnikih določena z individualnim načrtom, na podlagi potrebe, ki se ugotovi na seji Strokovnega sveta ali zaradi zaznanih akutnih situacij. Vsak uporabnik ima možnost individualne obravnave, za kar se dogovori s strokovnim delavcem. Individualno obravnavo za določenega uporabnika poleg strokovnega delavca lahko predlaga tudi varuh/delovni inštruktor. Za individualno obravnavo je določen termin (dneva v tednu). Prednost določenega termina je v tem, da se tudi uporabniki lahko pripravijo na pogovor, izpostavijo stisko in sami načrtujejo ter sodelujejo pri reševanju svoje težave, dileme.

V letu 2015 se bo pri individualnem delu upošteval vidik osnovne izobrazbe na novo zaposlene strokovne delavke, ki bo nudila vsebino dela glede na svojo izobrazbo in izkušnje.

III. 1.1.3.2. STROKOVNO DELO S SKUPINAMI UPORABNIKOV

V letu 2015 bomo izvajali programe dela s skupinami uporabnikov, ki bodo zajeli različne delavnice, ustvarjalne aktivnosti, učenje in osveščanje glede različnih tem (osebna higiena, skrb za zdravje, zdrava prehrana, učenje razreševanja konfliktov, medosebni odnosi, komunikacija v skupini, strpnost do drugačnih, pomoč pri integraciji v skupino, itd.), organizacijo izobraževanj z zunanjimi predavatelji, sprostitevno-izobraževalne aktivnosti (izleti, planinski pohodi, organizacija piknika za uporabnike, udeležba na kiparskih, gledaliških, kino predstavah, itd.), potopisna predavanja, ki jih bomo pripravili za uporabnike ali v sodelovanju z njimi, športne aktivnosti za uporabnike, delo z žalujočimi, delo s skupino starostnikov. Posebno pozornost bomo še naprej namenjali spodbujanju fizične aktivnosti naših uporabnikov in aktivnemu preživljanju odmorov. Uporabljen bo pristop, usmerjen na klienta, ki poudarja posameznikovo svobodno izbiro, sodelovanje med uporabnikom in skupinskim habilitatorjem in aktivno vključevanje uporabnika v proces odločanja.

SOCIALNE DELAVNICE (socialne veščine)

Socialne delavnice se bodo izvajale 1 krat tedensko, na določen dan v tednu. Termin bo stalen. Skupina se bo oblikovala glede na aktualne potrebe posameznikov, v skladu z individualnimi načrti, glede na prepoznane potrebe po sprostivni, učenju, razreševanju konfliktov, osveščanju uporabnikov, ki jih bodo prepoznali strokovni delavci, varuhi/delovni inštruktorji. Socialne veščine so ključne za uspešno vključevanje v družbo. Nema lokrat jih primanjkuje marsikateremu človeku, pri osebah s posebnimi potrebami, pa je lahko ta primanjkljaj še veliko bolj pogost. Socialne veščine zajemajo vse od skrbi zase in kako se predstavljamo, preko vzpostavljanja socialnih interakcij do izražanja svojih občutkov in mnenja. So del našega vsakdana in znati jih moramo prilagajati različnim situacijam, če želimo v družbi biti sprejeti, kar pa je potreba vsakega posameznika preko katere pridemo do samoaktualizacije. Delavnice so odprtega tipa, skupina sodelujočih se oblikuje sproti, glede na opisane pogoje. Vodi jih strokovna delavka, socialna pedagoginja.

Cilji dejavnosti:

- ✦ učenje primerne izražanja svojih potreb,
- ✦ prilagajanje vedenja različnim situacijam in dogodkom,
- ✦ učenje spoštovanja do drugih,
- ✦ učenje sprejemanja drugačnosti,
- ✦ učenje primerne reševanja konfliktov,
- ✦ kako na primeren način izraziti svoje mnenje in pri tem upoštevati mnenje sogovornika.

USTVARJALNE AKTIVNOSTI

Ustvarjalne aktivnosti so v enoti Mengeš, kjer prevladuje predvsem kooperantsko delo, eden izmed načinov izražanja ustvarjalnosti, inovativnosti in razvoj le-teh. Posamezniki na ta način lahko izrazijo svojo ustvarjalnost, se dokažejo še v drugih spretnostih, se potrdijo, razvijajo dobro samopodobo, pokažejo svoje potencialne spretnosti in talente.

Likovno ustvarjalna delavnica

V letu 2015 predvidevamo naslednje aktivnosti:

- ✦ Uporaba odpadnega materiala, ostankov kooperantskega dela pri ustvarjalni dejavnosti,
- ✦ Slikanje – individualizacija dela z uporabniki,
- ✦ Ustvarjanje slikarsko – kiparskih kompozicij,
- ✦ Izdelava lutk in scene,
- ✦ Izdelava ornamentov, dekoracij, predmetov z estetizirano vrednostjo (razlika med umetnostjo, estetizacijo in produkcijo na podlagi uporabnikom znane izkušnje),
- ✦ Pregledovanje umetnostno zgodovinskega in likovno tematskega gradiva,
- ✦ Osvajanje osnov likovnega jezika,
- ✦ Izpopolnjevanje uporabnikovega osebno splošnega izraza likovne govorice in ozaveščanje dela, ki ga opravlja/spodbujanje h kreativnosti.

Delavnica bi potekala 1x tedensko po 1 uro.

Delavnica ročne izdelave papirja

V letu 2015 bo ponovno potekala delavnica ročnih spretnosti, ki jo izvaja delovna inštruktorica/strokovna sodelavka in na kateri uporabniki ročno izdelujejo papir. Delavnica je namenjena popestritvi aktivnosti, sproščanju in druženju uporabnikov, osvajanju novih tehnik umetniškega izražanja ter razvoju spretnosti posameznega uporabnika. Sodeluje 6 uporabnikov, skupina je stalna in bi potekala 1x mesečno ob določenem dnevu in uri v določenem nekajmesečnem obdobju v letu.

KNJIŽNICA

V letu 2015 predvidevamo začetek delovanja knjižnice. Že na začetku investicije v novogradnjo enote Mengeš je vodstvo (direktorica) načrtovalo/a prostor, ki bo odmaknjen od vsakdanjega delovnega utripa in bo namenjen knjižnični dejavnosti. Z delovanjem knjižnice imamo že pozitivne izkušnje, saj je knjižnica delovala še v starih prostorih, med uporabniki pa je bila zelo lepo sprejeta. Izoblikoval se je krog uporabnikov, ki so redno prihajali v knjižnico in prepričani smo, da nam bo tudi v novih prostorih uspelo privabiti čim več uporabnikov.

Čakajo nas naloge **priprave knjižnice**.

To je prostorska razvrstitev knjig:

- ✦ razporeditev knjig v steklene omare po tematiki, za boljšo preglednost označitev knjižnih polic po vsebini (na primer Potovanja, Biografije, Pravljice, o živalih in podobno),
- ✦ izločitev vseh starih knjig s prezahtevno vsebino. Pridobiti ali nabaviti nove, sodobne knjige.
- ✦ Po možnosti se naroči ena od revij (svet zabave, o igrarcih, pevcih,...),

Izdelava kataloga knjig:

- ✦ naslov knjige, pisatelj,
- ✦ vsaka knjiga se etiketira z nalepko VDC INCE enota Mengeš, Knjižnica »Čuk« in zaporedna številka,

Uporaba knjižnice

- ✦ za uporabnike, ki znajo brati (ali samo listati po knjigah) 1x tedensko od 12.30 do 13.30, v zimskem času 2x tedensko (ponedeljek, sreda). V knjižnici se nahajajo sedežne garniture, kjer uporabniki v miru in tišini lahko berejo, listajo knjige. Uporabniku se pomaga pri izbiri knjižnega gradiva in se mu ponudi primerno glede na njegove želje in zmožnosti.

Bralne urice

- ✦ bodo potekale 1x tedensko in so namenjene tistim uporabnikom, ki ne znajo brati. Strokovna sodelavka, ki bo odgovorna za delovanje knjižnice, uporabnikom prebere dele knjig, razne zgodbe, o prebrani vsebini se po zmožnostih lahko pogovarjamo.

Izposoja knjižnega gradiva

- ✦ izposoja bo potekala ob petkih od 12.30 do 13.30
- ✦ evidenco izposoje bo vodila uporabnica z znanjem dela na računalniku (že v starih prostorih),
- ✦ Zaradi lažjega vodenja, si bo naenkrat možno sposoditi največ dve knjigi.

DELO S STAROSTNIKI IN SKUPINAMI STAROSTNIKOV

Zakonodaja ne predvideva zgornje meje starosti naših uporabnikov, zato so približujemo njihovim potrebam znotraj programov, prilagoditvam v zavodu. Skupina starostnikov (bivalne enote) prihaja v dnevno varstvo kasneje, saj potrebujejo več časa, da lahko kvalitetno opravijo jutranjo rutino in umirjeno začnejo delovni dan. Nudimo jim možnost umirjene priprave na začetek delovnega dne ter manjših delovnih obremenitev tekom dneva. Prilaganje njihovim potrebam Pri jutranji rutini potrebujejo motivacijo in vodenje predvsem pa čas. Zaradi staranja in zmanjšanih fizičnih in psihičnih zmožnosti ter zdravstvenih težav starostnikov bodo v letu 2015 potekale posebej prilagojene aktivnosti za starejše ter prilagojeno delo za omenjeno skupino starostnikov (npr. manj sedečega dela, več odmorov, itd..). Prilagoditve aktivnosti dnevnega varstva za skupino starostnikov so namenjene predvsem njihovim specifičnim potrebam in značilnostim ter temeljijo na večji potrebi po počitku in sproščujočih dejavnostih ter upoštevanju njihovih interesov. Poudarek je na individualiziranih oblikah dela s starostniki ter njihovih pobudah oz. trenutnem počutju. Program dela s starostniki bo izvajala varuhinja s specialnimi znanji ob strokovni podpori strokovne delavke.

Spremembe ter zdravstveno in psihološko stanje uporabnikov kot tudi aplikacijo terapije se vsakodnevno beleži.

Cilji skupine starostnikov za leto 2015:

- ▲ spremljanje ter dokumentiranje stanja uporabnikov,
- ▲ beleženje ter aplikacija zdravil ter skrb za primerno shranjevanje ter varnost,
- ▲ upoštevanje želj in potreb uporabnikov,
- ▲ pri dveh uporabnikih/ starostnikih je izražena želja po jutranji telovadbi/ razgibanju; zato je jima bo nudena individualna aktivnost jutranje telovadbe,
- ▲ pri eni uporabnici je bilo opaženo negativno vedenje pri opravljanju zdravstvene storitve (izpiranje očesne votline s fiziološko raztopino). Aktivnost je bila nato izvedena, ko je prišla v enoto Mengeš. Vedenje je bilo primerno in s tem ni motila ostale uporabnike kot se je to dogajalo v enoti Naša hiša. V ta namen se bo aktivnost izvajala v enoti Mengeš, z upoštevanjem stanja in želje uporabnice,
- ▲ timsko delo med zaposlenimi,
- ▲ pomoč in spodbuda pri osnovnih življenjskih aktivnostih,
- ▲ ohranjanje in spodbujanje samostojnosti pri opravljanju osnovnih in širših aktivnostih starostnikov.

ŽENSKES URICE (skupina za pripadnice ženskega spola)

Ne glede na starost, je pomembno da ima ženska možnost povedati in biti slišana, kako se počuti in o čem razmišlja. Še bolj pomembno pa je, da v trenutkih ranljivosti dobi podporo in pomoč pri odločitvah. V procesu učenja in osebne rasti, je potrebno občasno nekomu tudi nastaviti ogledalo in na spoštljiv ter primeren način povedati, da je nekaj narobe oz. neprimerno. Uporabnice izražajo potrebe po pogovoru, podpori, nasvetih, potrditvah, potrebujejo pa tudi vajo v sprejemanju drugačnosti, spoštovanju drug drugega in izražanju svojega mnenja na primeren način ter kako ohraniti svoje dostojanstvo.

Cilji dejavnosti:

- ▲ jačanje samopodobe,
- ▲ spodbujanje k ohranjanju osebnega dostojanstva,
- ▲ spodbujanje razmišljanja, da je pojem »lepot« subjektiven in da jo lahko najdemo v različnih oblikah in velikostih,
- ▲ pridobitev nasvetov o temah, ki jih bodo same izpostavile,
- ▲ kako na primeren način izraziti svoje mnenje in pri tem upoštevati mnenje ter čustva sogovornika.

SKUPINA ZA ŽALUJOČE UPORABNIKE

Smrt je tako kot rojstvo del življenja in z njo se prej ali slej srečujemo vsi. Koliko se nas dotakne in nas prizadene, je odvisno od naklonjenosti umrli osebi in načinu našega spopadanja s situacijo oz. težavami na splošno. V nobenem primeru pa ne moremo in niti ne smemo zanikati, da moramo smrt predelati ter se spopasti z vsemi fazami (faza šoka, reakcijska faza, faza predelovanja ter faza nove orientacije). S starostjo naših uporabnikov se viša tudi procent umrljivosti pri njihovih svojcih in tudi njih samih. Nujno je, da dobijo podporo, ki jo potrebujejo in občutek varnosti, ki so ga ob smrti bližnjega izgubili. S tega vidika bi oblikovali skupino, ki bi nudila udeležencem možnost, da se o procesu žalovanja pogovarjajo, delijo svoje izkušnje, občutke in si, ob vodenju, tudi svetujejo.

V VDC INCE smo zato predvideli strokovno vodeno skupino žalujočih uporabnikov, ki jo bosta vodili varuhinji s specialnimi znanji ob strokovni podpori, edukaciji in vodenju strokovne delavke in direktorice. Zaposleni sta v fazi priprave na vodenje omenjene skupine.

Pri delu z žalujočimi vključujemo zaposlenega v enoti, ki je posamezniku blizu in se zmore naravnati na njegovo potrebo predelovanja psiholoških vsebin, ki sežejo v čas, ko je bila oseba blizu in v novi situaciji. Tu nosi pomembno vredno vlogo katerikoli zaposleni, ki lahko posameznemu uporabniku nudi suport v tem času, ob strokovnem vodenju strokovne delavke in direktorice.

Cilji dejavnosti:

- ▲ podpora v procesu žalovanja,
- ▲ deljenje osebnih izkušenj,

- ⤴ vzpostavljanje občutka varnosti,
- ⤴ spoznavanje svojih občutkov in pridobivanje občutka, da niso ostali sami,
- ⤴ prostor za izražanje svojih čustev,
- ⤴ pomoč oz. svetovanje pri nastalih situacijah, ki so posledica smrti.

SKUPNI SESTANKI Z VSEMI UPORABNIKI

Sestanek vodi vodja enote in potekajo vsak prvi in tretji četrtek v mesecu. Na sestankih uporabnike seznanimo z informacijami pomembnimi za delo enote. Uporabniki dobijo priložnost, da izrazijo svoje pohvale, kritike ali povedo svoje mnenje o zadevah, ki so se/jim zgodile v enoti.

III. 1.1.3.3. DELOVNO-TERAPEVTSKA OBRAVNAVA

Delovna terapija omogoča ljudem, da kljub okvari, omejitvi ali prizadetosti, samostojnejše izvajajo vsakodnevne življenjske aktivnosti. Delovni terapevt preko ocenjevanja določi na katerem področju človekovega delovanja ima uporabnik težave. Med obravnavo si delovni terapevt in uporabnik zastavita cilje, ki jih skupaj želita doseči z adaptacijo in prilagajanjem določenih aktivnosti, tako, da uporabnik doseže najvišji nivo samostojnosti. Delovna terapija uporablja namenske aktivnosti za izboljšanje psihofizičnega stanja posameznika. Ljudje z motnjo v duševnem razvoju pa imajo pogosto težave biti samostojen in funkcionirati v našem okolju. Okolje pa seveda lahko do določene mere spremenimo in prilagodimo potrebam posameznika in/ ali skupine. Zatorej je pomembno, da je okolje za uporabnike prijetno, da se v njem počutijo varno ter sprejeto. Le tako lahko izražajo njihove dobre lastnosti in se razvijajo ter ohranjajo že pridobljene/ naučene sposobnosti. Nova stavba enote Mengeš je prinesla uporabnikom prostore, ki jim omogočajo kvalitetno izvajanje aktivnosti kljub njihovim omejitvam.

V delovno terapevtskem procesu pri osebah z motnjo v duševnem razvoju bomo uporabljali naslednji modeli in pristopi:

DELOVNO TERAPEVTSKI MODELI:

- ⤴ Model PEO: model poudarja tesno povezanost posameznika, okolja ter njegove okupacije. Večji poudarek daje na posameznika ter njegove težave.
- ⤴ Model CMOP: zastavljen je po konceptu terapije usmerjene na klienta. Glavni element je okupacija, kjer je v središče postavljen klient.
- ⤴ Model MOHO: »Model MOHO se usmerja na motivacijo za okupacijo, oblikovanje okupacijskega vedenja v rutine in življenjske sloge, naravo naučenega delovanja in na vpliv okolja na okupacijsko vedenje.« (Kielhofner, 1995) Težave posameznika so osredotočene predvsem na vrednote in ne toliko na fizične sposobnosti.

PRISTOPI ZNOTRAJ MODELOV:

- ⤴ Pristop usmerjen na klienta (pristop omogoča, da klient igra ključno in aktivno vlogo pri svobodni izbiri namenskih aktivnosti, upoštevajo se njegove želje).
- ⤴ Vedenjsko kognitivni pristop (učenje primerne vedenja tako do sebe kot do okolice. Pomoč pri razumevanju miselnih ter vedenjskih vzorcev, ki so vzrok težav.).
- ⤴ Edukacijski pristop (pridobivanje znanj z različnih področij vezanih na aktualne težave ter potrebe.).
- ⤴ Interakcijski pristop (omogoča delovanje ter spremljanje posameznikov znotraj namensko oblikovane terapevtske skupine).
- ⤴ Timski pristop.

Delovno terapevtska ocenjevanja

- ⤴ *Strukturiran in pol-strukturiran intervju* (pridobivanje podatkov o posameznikovem okupacijskem profilu, kakšne navade ima, kako poteka dnevna rutina, kakšna je njegova socialna mreža, kje in s kom živi itd.),
- ⤴ *Sodelovanje pri aktivnostih delovne terapije* (naredila bi obrazec prisotnosti uporabnikov za preglednejši uvid participacije pri skupinskih namenskih aktivnostih. Obrazec bi zajemal datum, prisotnost, ter opažanja kot na primer odnos do aktivnosti in ostalih, samostojnost, motiviranost, razumevanje navodil itd.),
- ⤴ *Test COPM* (test ocenjuje težave na področju izvajanja okupacije na področju skrbi za samega sebe, dela ter prostega časa. Težave določi terapevt skupaj z uporabnikom.),
- ⤴ *Lestvica funkcionalne neodvisnosti FIM* (pripomore k ocenjevanju dnevnih aktivnosti.),
- ⤴ *Sequenital Occupational Dexterity Assesment ali Standardiziran test dnevnih aktivnosti SODA* (namenjen je preizkusu zmožnosti rok, predvsem je namenjen kot zanesljiv in veljaven instrument k taktni ročni preiskavi v artritisu. Namen tega testa je ugotoviti ali je uporabnik zmožen izvesti nalogo.),
- ⤴ *ICL Interest Check List* (seznam zanimanj aktivnosti po Matsutsuyunu),
- ⤴ *MMT Mini Mental Test* (test spoznavnih sposobnosti),
- ⤴ *Barthel index* (test dnevnih aktivnosti),
- ⤴ *Okupacijski profil* (zajema uporabnikovo okupacijsko zgodovino in izkušnje, vzorce izvajanja aktivnosti, interese, vrednote in potrebe).

Namenske aktivnosti v okviru delovne terapije

- ⤴ **POGOVORNE SKUPINE:** skupine so naravno učno okolje kjer se dogajajo kompleksne interakcije. Vsak posameznik ves čas komunicira z ostalimi. V skupini dobi občutek podpore, pripadnosti, zadovoljstva. Teme pogovorov bi zajemale na primer aktualne dogodke, teme z zdravstvenega področja itd. Skupine bi se oblikovale glede na spol in število uporabnikov. Pri izbiri teme pogovora bi se upoštevalo uporabnikove želje. Pogovorne skupine pa bi imele tudi edukacijske in svetovalne namene,
- ⤴ **LIKOVNO KREATIVNE DELAVNICE:** posamezniki bi s to obliko aktivnosti lahko izrazili svojo ustvarjalnost, se dokazali še v drugih spretnostih, se potrdili, razvili dobro samopodobo, pokazali svoje ustvarjalne spretnosti in talente ter ohranili motorične spretnosti. V terapiji je risanje zaradi svoje mnogostranskosti zelo dragoceno, praktično in ekonomično ter omogoča ljudem hitro in neposredno izražanje. Aktivnosti bi potekale tako na ravni skupinskega dela in tudi individualno,
- ⤴ **AKTIVNOSTI S PODROČJA SKRBI ZASE/ DNEVNE AKTIVNOSTI:** trening oziroma učenje aktivnosti za uporabnike, ki imajo težave na tem področju. Zajemalo bi tako učenje kot tudi prilagoditve aktivnosti ali okolja, uporabo in izdelovanje pripomočkov,
- ⤴ **SPROSTITVENE TEHNIKE:** sprostitvev je najbolj naravno stanje naše duše in telesa. Sprostitvev in počitek sta si podobna, le da je potrebno za sprostitvev nekaj narediti. Sprostitvev je odsotnost psihične in fizične napetosti, je nasprotje stresu. Stresno stanje nam vzame veliko življenjske energije, od katere je odvisno naše zdravje, ustvarjalnost, kakovost in dolžina življenja. Sprostitvev lahko dosežemo z različnimi aktivnostmi: dihalne vaje v kombinaciji s sedečo telovadbo, sprostitvev z barvami, navsezadnje tudi sprehod v naravi. V ta namen je v enoti INCE Mengeš tudi soba za umirjanje z vodno posteljo,
- ⤴ **REKREACIJA/ GIBALNE AKTIVNOSTI:** gibanje je dejavnost, ki jo človek potrebuje in hrepeni po njej v vseh življenjskih obdobjih. Predstavlja način uresničevanja lastnih potreb in želja, obliko uveljavljanja in prostora osebnega ustvarjanja. Namen telovadbe je poskrbeti za zdrav duh v zdravem telesu: povečati obseg giba, mišično moč, izboljšati metabolizem, napolniti telo z energijo za ves dan, izboljšati ravnotežje in koordinacijo gibov, povečati fizično vzdržljivost in sprostiti vse dele telesa. V ta namen je v novih prostorih enote Mengeš narejena manjša telovadnica z fitnes napravami, plezalno steno itd,
- ⤴ **VAJE ZA KOGNICIJO IN SPOMIN:** ohranjanje ter pridobivanje kognitivnih sposobnosti v skupinskem delu in na individualni ravni,
- ⤴ **TRENING SOCIALNIH SPRETNOSTI:** učenje primerne socialnega vedenja skozi igro vlog,
- ⤴ **GOSPODINJSKE AKTIVNOSTI:** Gospodinjске aktivnosti v enoti INCE Mengeš predstavljajo: sesanje tal, pomivanje tal, pranje posode, priprava zajtrka, delitev zajtrka in kosila, zlaganje perila in pospravljanje le tega v omaro, razkuževanje površin, zalaganje toaletnega papirja, prestiljanje postelj. Kar se tiče kuhinje sta redno prisotna dva uporabnika, občasno so ob deljenju hrane ali ob odsotnosti vključeni tudi ostali

uporabniki, le te izbere delovna inštruktorica – gospodinja. Delovni terapevt skrbi za učenje, trening uporabe primernih pripomočkov, čiščenja in vzdrževanja okolja, skratka ohranjanja samostojnosti s področja osebne higiene v dnevni enoti in občasno v bivalni enoti. Na tem mestu posreduje priporočila, spodbuja in išče rešitve. V zgornjih prostorih enote Mengeš je v namen gospodinjstkih aktivnosti na razpolago tudi terapevtska kuhinja,

- ✦ INDIVIDUALNE AKTIVNOSTI Z UPORABNIKI: zajemale bi terapevtske pogovore, vaje oziroma namenske aktivnosti na vseh treh področjih človekovega delovanja.

TERAPEVSTKA KUHINJA (SANJSKA KUHINJA)

Hrana in ustrezno prehranjevanje je pomembna potreba, ki jo zadovoljujemo različno v okviru lastnih zmožnosti in nivoja samostojnosti. Priprava ustreznih obrokov v varnem okolju, vzdrževanje prehrabnih izdelkov v ustreznih pogojih ter pospravljanje posode predstavlja za večino naših uporabnikov težavo. Nekateri izmed njih zmorejo delno samostojnost na tem področju, od drugih zahteva to okolje, v katerem primarno živijo.

Terapevtska kuhinja je poskus približevanja potrebam naših uporabnikov v smeri učenja osnov in pridobivanja večščin priprave enostavnejših (in nekaterih zahtevnejših) obrokov, to je kuhanja in pečenja, itd.

Skupna priprava obrokov, druženje ob obroku in pospravljanje posode omogoča prijetno druženje in pomemben vidik življenja ljudi skozi. Hrana predstavlja osnovno nego, ki jo dajemo drug drugemu in sebi.

Terapevtska kuhinja je vidik zelo učinkovite delovne terapije. Težko pričakovana, zanimiva, vesela animacijska dejavnost v skupini. Vanjo se radi vključujejo, sodelujejo, si pomagajo, se učijo in skozi process krepijo svojo samopodobo.

Uporabniki VDC INCE so se veselili omenjene aktivnosti in težko čakali na pogoje, ki jih omogoča objekt novogradnje s prostorom terapevtske kuhinje. V času pričakovanja so zbirali recepte in delili veselje v pričakovanju.

Terapevtska kuhinja bo namenjena samo uporabnikom in vodena s strani strokovne sodelavke (ob podpori strokovne delavke).

Osnovni namen kuhinje bo priprava enostavnih jedi s pomočjo vodene animacije, v kateri bodo sodelovali uporabniki vključeni v skupino. Vključevali bomo iskanje zanimivih receptov, sodelovali s svojci, sodelovali s skupino za vzgojo naega vrta in zelišč, obikovali lepe pogrince in se zabavali ob uživanju hrane. Kadar bomo spekli več (štrudelj in rogljički :) bomo z veseljem delili z vsemi uporabniki enote. Pomagali bomo s peko ob pomembnih dogodkih v zavodu.

Cilji, ki jih želimo doseči:

- ✦ seznanjanje s kuhinjskimi pripomočki,
- ✦ učenje priprave mize – pogrinjka,
- ✦ navajanje na pribor,
- ✦ učenje počasnega zauživanja hrane,
- ✦ učenje lepega vedenja za mizo,
- ✦ navajanje, da sami pospravijo za seboj,
- ✦ reševanje osebnih dilem skozi sproščen delovni proces,
- ✦ učenje zdrave prehrane,
- ✦ učenje samostjne priprave enostavnejših hladnih in toplih obrokov.

III. 1.1.3.4. REDNA TELESNA AKTIVNOST

V enoti Mengeš se zavedamo velikega pomena telesne aktivnosti za zdravje in dobro počutje naši uporabnikov. V letu 2015 bomo ohranili in po možnosti razširili ponudbo dodatnih aktivnosti. Poleg že ustaljenih aktivnosti na tem

področju, bomo uvedli novosti, ki smo jih načrtovali že v preteklem letu in jih predvsem zaradi načela postopnosti, vremenskih in drugih prostorskih pogojev, kadrovskih sprememb (izgube dveh strokovnih delavk) ter tudi finančnih potreb še nismo vzpostavili.

Izvajanje različnih telesnih aktivnosti vodi več zaposlenih (skupinska habilitatorka, varuh s specialnimi znanji, varuhinja s specialnimi znanji, vodja enote, itd.).

Telesna aktivnost oz. gibanje je eden izmed osnovnih pogojev pri zaznavanju lastnega telesa, samozavedanju in samopotrjevanju. Z obvladovanjem telesa in z gibanjem človek doživlja ugodje in varnost, pridobiva izkušnje s sabo in drugimi, oblikuje osebnost in odnose z drugimi. Povečuje zmožnost koncentracije, motivacije, gradi samozavest, omogočena je socializacija. Telesno sprošča napetost in razvoj novih telesnih spretnosti. S pomočjo gibanja in telesnih ter športnih aktivnosti razvijamo zdrav način življenja, koristno preživljanje prostega časa in vključevanje v okolje. Omogočen je razvoj na vseh ravneh: telesni, intelektualni, emocionalni, vedenjski in socialni.

Cilji, ki jih želimo doseči:

- ✦ zadovoljevanje osnovnih potreb po gibanju,
- ✦ pridobivanje gibalnih izkušenj,
- ✦ zavedanje lastnega telesa in gibanja,
- ✦ povečanje mišičnega tonusa,
- ✦ povečanje gibalnih zmožnosti,
- ✦ povečanje telesne kondicije,
- ✦ razvoju posameznih mišičnih sklopov, ki so zaradi drže, šibkosti oziroma drugih dejavnikov nedejavne,
- ✦ izboljšanje koordinacije gibov,
- ✦ krepitev imunskega sistema,
- ✦ krepitev kardiovaskularnega sistema in dihalnega sistema
- ✦ povečanje zmožnosti obvladovanja življenjskih aktivnosti,
- ✦ prilagajanje gibalnih zahtev sposobnostim posameznika,
- ✦ sproščanje napetosti,
- ✦ razbremenitev in sprostitvev,
- ✦ stik z naravo,
- ✦ skrb za drugega in večji občutek pripadnosti skupini,
- ✦ oblikovanje kvalitetnih oblik preživljanja časa.

TRIM SKUPINA

V letu 2015 načrtujemo ponovno delovanje Trim skupine. Skupina je delovala že v preteklih letih in se bila med uporabniki dobro sprejeta.

Skupino bo sestavljalo okvirno osem uporabnikov. Vodja in odgovorni za skupino je strokovni delavec/sodelavec enote Mengeš.

Aktivnosti skupine potekajo v naravnem okolju (gozd), predvidoma enkrat tedensko ob ponedeljkih.

Vaje bomo izvajali na Trim stezi v Mengšu (hrib Gobavica), ki je sestavljena iz 22 postaj, kjer so nameščene table s prikazom vaje. Vsaka vaja se ponovi od 5x do 10x, odvisno seveda od telesne kondicije udeležencev. Vaje si sledijo od ogrevalno razteznih, krepilnih in sprostitvenih. Glede na izkušnje iz prvega obdobja delovanja skupine, predvidevamo vključitev tistih uporabnikov, ki zmorejo in hočejo pridobiti boljšo telesno kondicijo, zato je pomembno, da je skupina čim bolj »enakovredna«.

Pomembno je poudariti, da je trim skupina v temelju namenjena tistim uporabnikom, ki imajo veselje do športa, se radi ukvarjajo s športom, telovadbo, se radi gibajo v naravi, so v relativno dobri fizični kondiciji, njihove psihofizične lastnosti pa jim omogočajo še izboljšanje telesnega počutja.

V zimskem času in v poletni vročini bo aktivnost temu ustrezno prilagojena.

REDNA TEDENSKA TELOVADBA

bo potekala enkrat tedensko. V skupino je vključenih 15 uporabnikov. Telovadbo bomo po kadrovskih možnosti razširili na izvajanje v več skupinah in s tem zajeli več zainteresiranih uporabnikov. Telovadba bo potekala v posebej za to namenjenih prostorih (telovadnica in prostor za skupine).

PLANINSKI KROŽEK

Velikost skupine bo od 5 do 8 uporabnikov. V skupino bodo vključeni uporabniki z boljšo psihofizično kondicijo in z zmanjšanimi sposobnostmi. Za slednje načrtujemo lažje pohode.

Aktivnosti planinskega krožka bodo potekale enkrat mesečno, v letu 2015 načrtujemo 9 pohodov.

MESEC/DATUM	SMER POHODA
Januar /30.1.	Mengeška koča
Februar / 27.2.	Mengeška koča
Marec / 27.3.	Šmarna gora
April / 24.4.	Rašica/razgledni stolp
Maj / 29.5.	Kofce
Junij / 19.6.	Velika Planina
September/ 11.9.	Golica
Oktober / 9.10.	Sv. Jakob
November / 6.11.	Mengeška koča

Za skupino bosta odgovorna dva zaposlena iz enote Mengeš, ki se na pohodih izmenjujeta. Pri oblikovanju pohodniške skupine se bodo specifične lastnosti udeleženi uporabnikov.

V preteklem letu smo ugotovili, da uporabniki za zahtevnejše planinske pohode nimajo primerne obutve in oblačil. Uporabnikom tu ne moremo oz. zelo težko pomagamo, lahko pa njih in njihove zakonite zastopnike ozaveščamo v tem, kako pomembna je primerna planinska oprema in jih prosimo za podporo.

Namen planinskih pohodov enkrat mesečno je nenadomestljiv proces krepitve telesne kondicije, občutka lastnega uspeha in razvijanja dobrih medsebojnih odnosov. Tam smo lahko naravni, spontani, skupaj premagujemo razne težave, pomagamo drug drugemu, si posvečamo čas in pozornost. Učimo se biti prijatelji. Terminski načrt planinskih izletov je okviren, aktivnosti planinskega krožka prilagajamo vremenskim razmeram.

Z vsakega planinskega pohoda se pripravi prikaz fotografij, ki si jih bomo v skupnem prostoru ogledali z vsemi uporabniki zavoda ali enote.

HITRA HOJA

Hoja je zmerna telesna aktivnost, ki nam povsem zastonj ponuja velike učinke. Hodimo lahko sami ali v družbi,

kadarkoli in kjerkoli.

Pri hitri hoji gre za bolj energičen način hoje, pri katerem intenzivno uporabljamo obe roki. Tako hodimo hitreje, naši koraki so daljši, porabljamo več energije in s tem kalorij.

Dejavnost Hitre hoje bo potekala 2 x tedensko in jo vodi skupinska habilitatorka.

Udeleženci aktivnosti bodo tudi v bodoče večinoma stalni, nekaj pa tudi tistih, ki bodo sproti izrazili željo po udeležbi. Velikost skupine se bo še naprej gibala od 5 do 7 za hitro hojo zmožnih udeležencev.

Potrebni pripomočki bodo primerna oblačila in obutev, glede na vremenske razmere, rezervna majica.

Namen/cilji hitre hoje bodo prijetno druženje, izražena solidarnost do najšibkejšega v skupini, medsebojne pohvale ob vloženem naporu in vztrajnosti ter zadovoljstvo ob uspešno prehojeni poti. Poleg naštetega nudi pozitiven vpliv na samo zdravlje posameznika in sicer, dokazano znižuje krvni tlak, topi telesno maščobo, pospešuje presnovo, izboljšuje spanec, več energijo, pomaga v boju proti stresu, itd.

GIBALNE DELAVNICE

Potekale bodo 1 x tedensko ob določenem času. Delavnic se bo udeleževalo od 10 do 15 uporabnikov. Izkušnje kažejo, da bo večina stalnih udeležencev, nekateri pa se bodo tedensko izmenjavali.

V letu 2015 nam bo omogočena uporaba nove lastne telovadnice in s tem precej več prostora in orodij, kar bomo s pridom izkoristili.

Potrebni pripomočki bodo športna oblačila (hlače, majica) in obutev (čisti supergi), brisača, bidon za pijačo, armaflexi, radio.

Cilji pogojeni s samo aktivnostjo so vzdrževanje in izboljšanje gibljivosti ter ravnotežja, povečevanje moči mišic in čvrstosti kosti, pravilna drža telesa, kontrola telesne teže, ohranjanje ali povečevanje zmoglosti za opravljanje vsakodnevnih aktivnosti,...

KOLESARSTVO

Oblikovale se bodo manjše skupine uporabnikov (max. 3 uporabniki v skupini), ki obvladujejo vožnjo s kolesom, poznajo pravila vožnje s kolesom v prometu in že imajo izkušnje s krajšimi ali daljšimi kolesarskimi izleti v okolici.

Obnavljali bomo pravila in pogoje za varno vožnjo s kolesom, od prave izbire kolesa, do nastavitve in poznavanja kolesa, vzdrževanja, poznavanja cestno prometnih predpisov, varnosti in opreme,...

Aktivnosti bodo potekale 1x tedensko v dopoldanskem času v trajanju 1 do 1,5 ure. V primeru štirih skupin, vsaka pride na vrsto 1x mesečno. Ker je kolesarstvo vremensko pogojeno, bomo aktivnost temu primerno prilagajali ter kombinirali s sobnim kolesom in orbitrekom.

Potrebni pripomočki bodo 3 varnostno primerno opremljena kolesa na 21 prestav (mogoče 2 ženski in 1 moško kolo), 3 čelade, sobno kolo, orbitrek. Kolesa bomo poskušali pridobiti z donacijami.

Cilji pogojeni s samo aktivnostjo so ohranjanje in povečevanje ravnotežja, krepitev srčno-žilnega sistema, povečanje vzdržljivosti, krepitev moči nog in medeničnega obroča, krepitev prostorske orientacije, krepitev vira moči in zadovoljstva ob doseženem cilju, vzpodbujanje zdravega načina življenja.

BALINANJE

Baliranje je moštvena športna igra, ki je ena najbolj razširjenih iger s krogli na svetu. Ne zahteva posebne fizične pripravljenosti, pravila so enostavna, zato jo lahko igrajo vsi, tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju. Baliranje je zelo primerno za rekreacijo in razvedrilo, v svetu pa je priznано tudi kot tekmovalni šport.

Baliranje se bo izvajalo na naši lastni stezi ob novem centru. Potekalo bo rekreativno, v dopoldanskem času, 1x tedensko, v trajanju 1 ure. Izvajanje aktivnosti bo prilagojeno vremenu.

Ker igra ni zahtevna, se bodo aktivnosti lahko udeleževali skoraj vsi uporabniki oziroma tisti, ki bodo to želeli.

Potrebni pripomočki bodo krogle, balinček, merilna palica.

Cilji pogojeni z aktivnostjo so razumevanje in upoštevanje pravil igre, sodelovanje z »nasprotniki«, priznanje dosežkov drugih igralcev, razbremenitev in sprostitvev, druženje izven delavnic, krepitev prijateljskih vezi, veselje ob lastnih oziroma dosežkih prijateljev.

NAMIZNI TENIS

V letu 2015 načrtujemo dejavnost igranja namiznega tenisa v manjših skupinah. Redna dejavnost bo potekala predvidoma na 14 dni in jo bo vodil strokovni sodelavec. Izredno bo športna dejavnost potekala ob vseh priložnostih, ko bomo strokovno ocenjevali, da je to dobro za uporabnike, ko bo primarkovalo dela za izvajanje zaposlitve od posebnimi pogoji, to je kooperantskih del, in ob športnih dneh, piknih za uporabnike.

TELOVADBA Z UPORABO ORODIJ V TELOVADNICI

Vadba v fitnessu spada v področje športne rekreacije v bivalnem okolju in je ena najbolj razširjenih športnih aktivnosti v današnjem času.

Fitness je najlažje opisati kot stanje telesa, ki je posledica načina življenja. Fitness pomeni zdravje, dobro počutje in telesno pripravljenost, ki nam koristi v vsakodnevnem življenju, izboljša kakovost in tudi trajanje življenja. Do tega stanja lahko pridemo z različnimi aktivnostmi, med najpomembnejše pa spadata redna telesna aktivnost in primerna prehrana.

V letu 2015 bomo začeli s tovrstno aktivnostjo v lastnih prostorih, to je telovadnica v objektu novogradnje, ki vsebuje orodja, s pomočjo katerih bo omogočena prilagojena telesna vadba za uporabnike.

Vadba se organizirana v manjših skupinah (skupine 4-6 uporabnikov, v trajanju 1,5 ure) ali individualno (glede na predhodne strokovne ocene potreb uporabnika). Vadba bo prilagojena posameznikovim sposobnostim in varnem pridobivanju telesne moči oziroma razvoju posameznih mišičnih sklopov, ki so zaradi drže, šibkosti oziroma drugih dejavnikov nedejavne. Na ta način bomo uporabnikom omogočali utrjevanje in večjo lastno moč, ki jo potrebujejo v smeri bolj aktivnega in zadovoljnega življenja, bolj usklajenega gibanja in s tem večjo spretnost ob nepredvidljivih situacijah.

Telovadna orodja, ki jih bomo uporabljali: plezalna stena, telovadna lestev – ripstol, boksarska vreča, sobna kolesa, orbitrek, veslač, blazine in armaflexi.

Potrebni pripomočki: športna oblačila (hlače, majica) in obutev (čisti supergi), brisača, bidon za pijačo.

Namen in cilj uporabe telovadnih orodij bo krepitev telesne moči, ohranjanje in razvoj gibljivosti, izboljšanje koordinacije gibov, krepitev imunskega sistema, krepitev kardiovaskularnega sistema in dihalnega sistema, sproščanje napetosti, razbremenitev, pridobivanje zaupanja v sposobnosti posameznika, zavedanje lastnega telesa in svojih gibalnih sposobnosti, prilagajanje gibalnih zahtev sposobnostim posameznika, druženje na drugačen način.

SPREHODI V NARAVI

Sprehodi v naravi bodo potekali v manjši oziroma večji skupini. Aktivnost bo redno umeščena v urnik aktivnosti, izvajala se bo tudi izhajajoč iz aktualne potrebe posameznega uporabnika ali skupine. Zahtevnost bo prilagojena sestavi skupine in zmožnostim uporabnikov.

Namen dejavnosti je omogočiti vsem uporabnikom, da preživijo del dneva aktivno na svežem zraku. Sprehodi v naravi omogočajo sprostitvev, razbremenitev notranje napetosti, povezanost z naravo, ohranjanje intelektualne ravni pri posamezniku, ker omogoča pogovore vezane na dogajanje okoli sebe in naravo ter krepitev prijateljskih vezi med uporabniki.

ZIMSKI ŠPORTI (SMUČANJE, TEK NA SMUČEH IN SANKANJE)

Smučanje

Upamo, da nam bo letu 2015 uspelo organizirati dva smučarska dneva in sicer v februarju (odvisno od snežnih in vremenskih razmer) smučanje na smučišču Krvavec in v mesecu marcu smučanje v okviru športno zimskega srečanja s prijatelji iz Avstrijske Koroške v kraju Bodental.

Skupino bo vodil vodja enote oziroma skupinska habilitatorica. Velikost skupine je maksimalno 4 uporabniki, z vsaj osnovnim znanjem smučanja.

Smučanje je na žalost zaradi visokih stroškov čedalje težje dostopno vsem nam, kaj šele našim uporabnikom. Predvidevamo, da nam bo uspelo pridobiti brezplačne smučarske vozovnice, zato je aktivnost smučarskega krožka v veliki meri odvisna od dejstva ali nam bo to uspelo. Kljub temu upamo in ker je smučanje še vedno del slovenske tradicije, nekateri naši uporabniki pa so že v preteklosti sodelovali na smučarskih tekmovanjih v okviru Specialne olimpijade Slovenije, je vredno vsaj poizkusiti in našim uporabnikom ponovno dati možnost preživeti dan na smučeh.

Tek na smučeh

Nordijski center Preska pri Medvodah se nahaja dokaj blizu enote VDC INCE Mengeš. Predvidevamo poskus teka na smučeh za manjšo skupino uporabnikov. V skupino bodo vključeni uporabniki (predvidoma štirje), ki jih ta zimska športna panoga zanima.

Potrebno opremo (čevlji, smuči, palice) si bomo sposodili v bivalni enoti.

Načrtujemo, da bi mesecu februarju ali marcu izvedli po en smučarsko-tekaški dan.

Sankanje

Sankanje bi izvedli na sankališčih v bližnji okolici v zimskih mesecih, odvisno od snežnih razmer. Sanke si bomo sposodili v bivalni enoti. Sankanja bi se udeležili v manjših skupinah uporabnikov.

ŠPORTNI PIKNIK

V mesecu maju bomo v enoti Mengeš organizirali športni piknik, kjer bomo povabili tudi uporabnike iz enote VDC INCE ZU Moste.

Organizirane bodo naslednje aktivnosti: košarka, met na koš, balinanje, igranje namiznega tenisa, badmintona.

III. 1.1.3.6. PREDVIDENE DODATNE AKTIVNOSTI V ENOTI MENGEŠ

ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJ IN PREDAVANJ ZA VSE UPORABNIKE

V VDC INCE bomo z namenom skrbi za vseživljenjsko učenje uporabnikov in skrbi za njihovo zdravje povabili zunanje strokovnjake, ki bodo poskušali na uporabnikom razumljiv način predstaviti določeno temo. V letu 2015 bomo povabili strokovnjaka za šport, kjer nam bodo predstavili pomembnost gibanja in skrbi za svoje telo ter ohranjanja fizične kondicije. Predavanje bomo nadgradili s športnimi aktivnostmi, kjer bodo uporabniki teoretično znanje lahko združili s praktičnimi izkušnjami.

Načrtovano je predavanje o zdravi prehrani. Povabili bomo tudi predstavnike varnosti v cestnem prometu z namenom preventive in ozaveščanja uporabnikov o varni hoji.

Ponovno bomo organizirali učno situacijo v primeru požara v sodelovanju s službo varstva pri delu in gasilci iz okolice.

POTOPISNA PREDAVANJA

Pri organizaciji potopisnih predavanj bomo sodelovali s svojci in drugimi zainteresiranimi, popotniki. Predavanja bodo pripravili tudi zaposleni, posebej pa bomo spodbujali uporabnike, da ob pomoči zaposlenih pripravijo tudi svoja

potopisna predavanja in vtise. Tovrstna predavanja so pomembna s stališča zagotavljanja prijetnih dejavnosti ter učenja in spoznavanja drugih dežel.

PREDVIDENI DOGODKI v letu 2015

Januar: obisk kino predstave ali gledališke predstave,

Februar: obisk prireditve v okviru Prešernovega kulturnega praznika (npr. gledališka predstava, kino predstava, razstava, ogled muzeja, ipd..),

Marec: ogled smučarskih skokov v Planici, udeležba na zimsko športnem dnevu v kraju Poden na Avstrijskem Koroškem (uporabniki se pomerijo v alpskem smučanju, teku na smučeh ali se udeležijo pohoda v naravi),

April: obeležje Svetovnega dne Zemlje z ekološko – čistilno akcijo v bližnji okolici, tečaj nordijske hoje,

Maj: obisk Arboretuma Volčji potok, nabiranje sezonskih rastlin z izdelavo herbarija ter razstavo, športni piknik na prostem,

Maj, Junij: enodnevni skupni izlet z vsemu uporabniki vključenimi v VDC INCE, likovno ustvarjanje v naravi v sodelovanju z enoto ZU Moste, obisk živalskega vrta,

September: delavnica sproščanja v naravi, obisk muzeja Bistra,

Oktober: nabiranje kostanja in Kostanjev piknik, obeležje Svetovnega dne duševnega zdravja,

November, december: obisk kino predstave ali gledališke predstave,

December: delavnica izdelovanja prazničnih okraskov, ogled praznično okrašene Ljubljane, novoletna zabava in podelitev jubilejnih nagrad, obeležje Svetovnega dneva invalidov.

Poleg teh predvidenih aktivnosti se načrtujejo tudi krajši izleti po bližnjih občinah, poučne ekskurzije za uporabnike (obisk čebelarja, mojstra izdelovanja domačih obrti, ogledi mestnih znamenitosti in razstav, ipd.).

III. 1.1.3.6. STROKOVNO DELO Z ZAPOSLENIMI

III. 1.1.3.6.1. TIMSKO DELO MED STROKOVNIMI DELAVCI V ENOTI IN MED VARUHI/DELOVNIMI INŠTRUKTORJI

V letu 2015 bodo dnevno potekali kratki sestanki z namenom izmenjave informacij med strokovnimi delavci, načrtovanja in razreševanja dilem pri delu z uporabniki. Sestanki so kratki in potekajo ob koncu delovnega dne, po potrebi pa tudi izredno. Timsko delo z varuhi/delovnimi inštruktorji in strokovnimi delavci bo potekalo v več oblikah in nivojih - timski sestanki se skličejo ob zaznanih problemih in stiskah uporabnikov, zaradi pridobivanja informacij in izmenjave le-teh, ali zaradi usmerjanja zaposlenih pri delu z uporabniki.

Tedensko bo potekal pregled opažanj z namenom ugotavljanja zaznanih posebnosti pri uporabniku, pregled ciljev in doseganja le teh, evalvacija in postavljanje novih priporočil – ciljev za posameznega uporabnika. Pri opažanjih sodelujeta strokovni delavec in varuh/delovni inštruktor. Opažanja glede uporabnikov bodo 3x tedensko zapisali varuhi/delovni inštruktorji za uporabnike, ki jih imajo v skupini, v pripravljene obrazce. Pregled opažanj pa bodo opravili skupaj s strokovnim delavcem in hkrati evalvirali cilje, ki so zastavljeni v individualnem načrtu uporabnika.

V letu 2015 bodo potekali tudi timski sestanki ter sodelovanje zaposlenih ob evalvaciji in pripravi individualiziranih načrtov za posameznega uporabnika.

Potekala bodo tudi mesečna srečanja zaposlenih, odgovornih za zdravstveni del, s strokovno delavko glede problematike razdeljevanja zdravil, obveščanja ter zdravstvene problematike.

STROKOVNA SREČANJA ZA VSE ZAPOSLENE

Sestanki s strokovno vsebino bodo potekali enkrat tedensko, kjer bomo izpostavili strokovno temo, dilemo, vizijo, izkušnjo o kateri se bomo skupaj strokovni delavci in varuhi/inštruktorji pogovarjali. Teme pogovora so vezane na delo z uporabniki in so opremljene s strokovnimi izhodišči. Tovrstna srečanja bo vodila skupinska habilitatorka

oziroma direktorica. Strokovni sestanki predstavljajo strokovno dopolnjevanje in izpopolnjevanje zaposlenih ter možnosti izobraževanja zaposlenih ter iskanja skupnih izhodišč pri delu z uporabniki.

REDNI TEDENSKI SESTANKI Z VODJO ENOTE

Sestanki z vodjo enote bodo potekali enkrat tedensko ob sredah od 12:30 do 13:30. Na sestanku vodja zaposlenim poda informacije iz kolegija VDC INCE. Zaposleni imajo možnost nasloviti vprašanja na direktorico, vodjo enote oziroma kolegij.

III. 1.1.3.6.2. SODELOVANJE S STROKOVNIMI ORGANI ZAVODA

SODELOVANJE NA STROKOVNEM SVETU

V letu 2015 bomo člani Strokovnega sveta, kot vsa leta doslej in kot nam nalaga zakon sodelovali na Strokovnem svetu vsakih 14 dni, v točno določenem terminu. Na Strokovnem svetu bomo kontinuirano predstavili strokovno delo v enoti, na podlagi konkretnih primerov bomo izpostavljali dileme, s katerimi se srečujemo in jih reševali s pomočjo multidisciplinarnega tima.

SODELOVANJE S STROKOVNO VODJO ZAVODA – DIREKTORICO

Dobro sodelovanje z direktorico, kot strokovno vodjo zavoda, bomo v letu 2015 okrepili z rednim in sprotnim obveščanjem, z namenom krepitev strokovnega mnenja, usmeritve in razbremenitve – intervizije.

SODELOVANJE NA SESTANKIH NOSILCEV STROKOVNEGA DELA

Sodelovanje na sestankih nosilcev strokovnega dela bo v letu 2013 pomembno iz vidika razvijanja, načrtovanja in razvoja strokovnega dela ter strokovne usmeritve zavoda, tudi v specifičnih nalogah. V preteklih letih smo na ta način razvijali protokol ukrepanja ob nasilnem vedenju, v tem letu pa med drugimi temami, nameravamo razvijati in iskati možnosti za osveščanje in pogovor o spolnosti in spolnem vedenju oseb z motnjo v duševnem razvoju.

III. 1.1.3.6.3. SODELOVANJE S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

Tudi v letu 2015 bomo še naprej krepili sodelovanje s svojci oziroma zakonitimi zastopniki uporabnikov z namenom kakovostnega strokovnega dela ter celostne obravnave uporabnika.

Tako kot poprejšnja leta bomo tudi v letu 2015 izpeljali dve srečanja s svojci in zakonitimi zastopniki uporabnikov, v spomladanskem in jesenskem obdobju, razvijali pa bomo tudi neformalne oblike druženja. V letošnjem letu je predviden piknik s svojci na lokaciji novogradnje in dan doprtih vrat.

V letu 2015 načrtujemo suportivno skupino za svojece uporabnikov, ki jo bosta vodili strokovni delavki drugih enot.

III. 1.1.3.6.4. SODELOVANJE Z ZUNANJIMI USTANOVAMI

V letu 2015 bomo nadaljevali s krepitvijo in spodbujanjem sodelovanja z različnimi zunanjimi ustanovami, ki so pomembne za kvalitetno delo z uporabniki naših storitev.

Predvidevamo sodelovanje s Centri za socialno delo, zdravstvenimi in psihiatričnimi ustanovami z namenom izmenjave informacij, reševanja kompleksne problematike, svetovanja. V primeru agresivnega vedenja posameznikov ali nujnih zdravstvenih težav bomo sodelovali tudi z nujno medicinsko pomočjo v Domžalah ter policijsko postajo v Domžalah.

V letu 2015 bomo krepili sodelovanje z drugimi sorodnimi ustanovami: VDC-ji (npr. VDC Tončke Hočevar, Center Zarja, Društvo Sonček, Združenje Šent, itd.), z namenom sodelovanja, spodbujanja socialnih stikov med uporabniki in izmenjave izkušenj in primerov dobre prakse.

Še naprej bomo sodelovali z O.Š. Roje ter Srednjo zdravstveno šolo Ljubljana ter društvom Sožitje.

V okviru dramskih aktivnosti, ki jih vodi strokovna delavka, načrtujemo tudi sodelovanje z okoliškimi vrtci ter osnovnimi šolami.

III. 1.1.3.6.5 IZOBRAŽEVANJE ZAPOSLENIH

V enoti Mengeš predlagamo:

- ✦ udeležbo zaposlenih na programih izobraževanja, ki jih določi Strokovni svet VDC INCE, direktorica zavoda ali izhajajo iz lastne pobude,
- ✦ redna tedenska strokovna srečanja,
- ✦ udeležbo zaposlenih na strokovni ekskurziji,
- ✦ supervizijo strokovnih delavcev v okviru supervizije strokovnih delavcev VDC INCE.

III. 1.2. ENOTA INCE ZU

Varstveno delovni center INCE, enota INCE ZU izvaja storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji, namenjene odraslim osebam z motnjami v duševnem razvoju. V naši enoti se trudimo uporabnikom zagotavljati takšne oblike dela, s katerimi ohranjajo pridobljena znanja in razvijajo nove sposobnosti, predvsem pa jim skušamo omogočiti razvijanje individualnosti in uspešno vključevanje v širše okolje in družbeno skupnost.

V enoto INCE ZU je vključenih 23 uporabnikov, ki so razdeljeni v dve delovni skupini, ki izvajata različne oblike zaposlitve pod posebnimi pogoji.

Skupine vodijo strokovne sodelavke. Kiparsko delavnico vodi delovna inštruktorica, slikarska delavnica poteka pod vodenjem delovne inštruktorice in varuhinje specialnih znanj. Strokovno delo v enoti vodi skupinska habilitatorka, ki izvaja neposredno delo z uporabniki in zaposlenimi, je tudi vodja enote, ki poleg strokovnega dela skrbi še za organizacijsko področje delovanja enote.

Vsakodnevna prisotnost strokovnih sodelavcev in skupinske habilitatorke omogoča stalnost in varnost pri uporabnikih.

Poleg strokovnega dela z uporabniki naših storitev bomo tudi v letu 2015 iskali nove in učinkovite usmeritve in načine pri promoviranju del naših uporabnikov ter trženja izdelkov. V preteklih letih smo poskušali z razstavami v ožji in širši lokalni skupnosti, oblikovanjem internet strani, ki omogoča pogled na izdelke naših uporabnikov, dnevi odprtih vrat, itd.

III. 1.2.1. ZAPOSILITEV POD POSEBNIMI POGOJI

Osnovni cilj našega dela z odraslimi osebami z motnjo v duševnem razvoju je zagotavljanje najbolj primerne zaposlitve pod posebnimi pogoji za vsakega posameznika posebej. Pozorni bomo na to, da je podpora, ki jim jo nudimo, organizirana v takem smislu, da jim omogoča čim več priložnosti za ohranjanje njihovih sposobnosti in spretnosti in za razvoj novih, ki izhajajo iz njihovih interesov in spreminjajočih se potreb. Trudili se bomo, da bodo omogočene možnosti izbire na tistih področjih, kjer bomo spremembe lahko izpeljali.

Uporabniki v enoti INCE ZU so razdeljeni v dve skupini in izvajajo različne oblike zaposlitve v okviru **slikarske in kiparske delavnice**. V okviru teh delavnic se izvaja tudi program pomožnih del. Skupine niso dokončne, kar uporabnikom omogoča prehajanje iz ene v drugo dejavnost, ko ugotovljamo, da je to za posameznika primerno. Dejavnosti se med seboj prepletajo, tudi uporabniki svoja znanja in izkušnje medsebojno izmenjujejo s pomočjo različnih aktivnosti, ki potekajo v enoti.

Umetniško izražanje v enoti VDC INCE ZU še vedno temelji na načelih Art Brut umetnosti. Za posameznike, ki ne zmorejo trenutno ali več slediti temu konceptu, nudimo bolj strukturiran in voden program umetniškega ustvarjanja, prilagojen njihovim zmanjšanim sposobnostim oziroma razvoju novih znanj in kvalitetnemu življenju.

Dejavnosti v enoti INCE ZU bomo tudi v letu 2015 usmerjali v delo v okviru osnovnih dejavnosti slikarstva in keramike. Področje glasbene dejavnosti se izvaja kot spremljajoča dejavnost.

V slikarski delavnici nadaljujemo z tehniko **grafike**. V letošnjem letu bomo uporabnike spoznavali z tehniko **polstenja**. Dejavnost bomo dopolnili z **izdelovanjem mila** in v kiparski delavnici izdelek zaključili v celoto z izdelovanjem keramičnih podstavkov za milo.

Osnovne dejavnosti bomo nadgrajevali in še naprej prepletali s **spoznavanjem slovenske kulturne dediščine in rokodelstvom**. Podrobneje smo se že seznanili z lončarstvom. Neraziskana so ostala še področja medicinarstva, pletarstvo, rezbarstvo, ročno pletilstvo, slamnikarstvo, svečarstvo, tkalstvo in podobno. Rokodelstvo je bilo in je še danes razvito bolj na podeželju, kjer so bile dane naravne možnosti za pridobivanje materialov (les, glina, volna, slama...). O rokodelstvu smo uporabnike v manjšem delu seznanjali že v preteklih dveh letih. V tem letu načrtujemo

podrobneje spoznati **lectarstvo**, ki je bilo načrtovano za poglobljeno spoznavanje že v lanskem letu. Zaradi kadrovskega primanjkljaja in splošnih razmer v zavodu načrtovanega žal nismo mogli realizirati.

Tudi v letošnjem letu bomo namenili v okviru peke peciva **spoznavanje slovensko kulinariko in dejavnost povezovali** s posameznimi kulturnimi dogodki, prazniki in običaji.

Okvir spoznavanja s slovensko kulturno dediščino bogatimo tudi na področju glasbe, plesa in z umeščanjem redne tedenske **folklorne dejavnosti** (izvajane s strani prostovoljke) in skupinskega petja **pesmi iz slovenskega izročila**. Naučene plesne veščine, spoznavanje novih glasbenih vsebin z veseljem predstavljamo v okviru kulturnega programa, ki se pripravi ob posameznem odprtju razstave enote INCE ZU. Upamo, da bomo z nastopom lahko sodelovali tudi na kulturnem dogodku, ki bo posvečen uradnemu odprtju našega novega objekta na Ropretovi.

Obe delavnici bosta čez leto usmerjeni v spoznavanje naštetih vsebin. Delo v delavnicah se bo prepletalo, nova znanja in informacije bodo dosegla vsakega uporabnika.

Cilji, ki jih bomo poskušali doseči so:

- ✧ ohranjanje pridobljenih znanj pri uporabniku in dopolniti oz. nadgraditi že pridobljeno v smislu iskanja rešitve njemu najljubše in najbližje tehnike v okviru njegovih sposobnosti,
- ✧ spodbujanje k vztrajnosti,
- ✧ razvijanje kreativnosti,
- ✧ razvijanje večje samostojnosti pri ustvarjalnih in delovnih procesih,
- ✧ izboljšanje samopodobe uporabnikov,
- ✧ vključenost uporabnikov v razvijanje in ohranjanje oblik skrbi zase,
- ✧ vključenost uporabnikov v skrbi za svoje delovno okolje, za čisto in urejeno enoto,
- ✧ umeščanje in prepoznavnost dela naših uporabnikov z organiziranjem razstav njihovih izdelkov v domačem in tujem okolju,
- ✧ ohranjanje in obujanje znanj o ljudskih običajih, rekih, znanjih, veščinah in spoznavanje z rokodelskimi poklici,
- ✧ približanju naravi in njenem spoštovanju,
- ✧ spoznavanje z motivi ljudske likovne, glasbene in kiparske umetnosti,
- ✧ seznanjanje s tradicijo slovenske kulinarike, slaščic in peciva.

DEJAVNOSTI V INCE ZU, KI BODO POTEKALE VSE LETO

- ✧ pogovori o različnih temah v umetnosti,
- ✧ risanje ob glasbi (na določeno temo) in ustvarjanje ob poslušanju ljudskih pesmi,
- ✧ pregledovanje knjig, gledanje filmov in dokumentarcev o ljudskih običajih in umetnosti,
- ✧ ustvarjanje v naravi,
- ✧ skupinsko petje,
- ✧ urjenje spretnosti branja, pomnjenja naučenih vsebin,
- ✧ redna tedenska folklorno družabna dejavnost v programu prostovoljnega dela,
- ✧ priprava programa za kulturni program ob svečanem odprtju novega objekta,
- ✧ vsebinsko oblikovanje dogodkov ob odprtju razstav,
- ✧ recikliranje materiala in ponovna uporaba (npr. glina, slikarska platna,...)
- ✧ ustvarjalna delavnica s starši in s skrbniki,
- ✧ ustvarjalna delavnica za zaposlene v VDC INCE,
- ✧ priprava daril in aranžiranje za zaposlene, uporabnike, po naročilu,
- ✧ peka peciva ob posebnih dogodkih,
- ✧ delavnica kulinarike in peka peciva enkrat mesečno,
- ✧ iskati možnosti za pridobivanje novih razstavnih prostorov.

POTEK DEJAVNOSTI V ENOTI INCE ZU PO MESECIH

JANUAR

- ▲ pregled likovnih obdobij in področij , ki smo jih obravnavali lani,
- ▲ pogovor in predstavitev načrta mesečnih pogovorov o zgodovini likovne umetnosti,
- ▲ iskanje novih motivov za voščilnice (rojstni dnevi zaposlenih),
- ▲ spoznavanje tradicije in folklorne kolin,
- ▲ priprava materiala za ponovno uporabo – poudarek na varčnosti in preudarnosti z materialom,
- ▲ iskanje razstavnega prostora za kiparsko razstavo.

FEBRUAR

- ▲ izdelovanje voščilnic za valentinovo, sestavljanje verza, branje pesmi,
- ▲ izdelovanje in poslikava vrečke za »Valentinov piškotek«,
- ▲ izdelava voščilnic v tehniki grafike in paspartujev,
- ▲ izdelovanje skodelic iz gline,
- ▲ udeležba Kurentovanja na Ptuju v okviru pustnega rajanja,
- ▲ izdelava pustnih mask s tehniko kaširanja in okraševanje enote,
- ▲ ljudski običaji – *kulinarika in peka peciva*- mesečna delavnica,
- ▲ sprehodi v naravo,
- ▲ iskanje rešitev v naravnem materialu za postavitev razstave in pri dekoraciji aranžiranja daril.

MAREC

- ▲ slikanje voščilnic za materinski dan v tehniki odtiskovanja rastlin,
- ▲ organizacija kulturnega programa ob slikarski razstavi,
- ▲ slikarska razstava ob Dnevu downovega sindroma,
- ▲ delavnica z naslovom Gregorijevo – izdelava lučk in ladjic iz stiropora in kartona v enoti,
- ▲ spuščanje lučk na Križkem bajerju na povabilo TD Komenda,
- ▲ izdelovanje cvetov iz gline,
- ▲ spoznavanje tehnike polstenja,
- ▲ ljudski običaji – *kulinarika in peka peciva*- mesečna delavnica.

APRIL

- ▲ velikonočno ustvarjanje,
- ▲ velikonočni običaji – v okviru ljudskih običajev predstavitev velikonočne kulinarke,
- ▲ izdelava velikonočnih pirhov v tehniki kaširanja,
- ▲ priprava okraskov za okrasitev razstavnega prostora ob prazniku Velika noč,
- ▲ ljudski običaji – *kulinarika in peka peciva* -mesečna delavnica peke peciva,
- ▲ nabiranje materiala na Veliki planini.

MAJ

- ▲ kresovanje/ upodabljanje ognja in pomen ognja, njegova simbolika,
- ▲ priprava na Abilimpiado,
- ▲ jurjevanje; ustvarjanje v naravi, risanje metamorfoze lista, dreves,
- ▲ iskanje materiala v naravi, ki bi ga uporabili pri samem ustvarjanju in spoznavanje z možnostmi uporabe naravnih barv pri poslikavi izdelkov,
- ▲ iskanje novih možnosti za razširitev socialne mreže,
- ▲ ogled muzejev in drugih kulturnih ustanov v okviru dnevov odprtih vrat muzejev,
- ▲ nadgraditev tehnike polstenja z izdelavo domačega mila,
- ▲ ljudski običaji- *kulinarika in peka peciva*- mesečna delavnica.

JUNIJ

- ▲ okrogla miza na temo »Zdrav duh, v zdravem telesu«,
- ▲ slikanje v naravi s tušem,

- ✧ priprava na Abilimpiado,
- ✧ ljudski običaj – *kulinarika in peka peciva* -mesečna delavnica peke peciva,
- ✧ nabiranja cvetlic za čaj, spoznavanje njegovih učinkovin; sušenje in shranjevanje čaja,(nabiranje na lokaciji Menina planina)
- ✧ nabiranje cvetlic za izdelavo dišavnih vrečk in kot dodatek k domačemu milu (v neposrednem okolju enote in na lokaciji Menina planina)
- ✧ predvidena likovna razstava grafik v ŠC Kranj.

JULIJ

- ✧ sprehodi v naravo – iskanje možnosti, kako naravni material še drugače vključiti v samo dekoracijo,
- ✧ literarne delavnice-branje ljudskih povesti,
- ✧ ustvarjanje v naravi,
- ✧ peka peciva za zaključni piknik,
- ✧ zaključni piknik – združena predstavitev polletnega dela posameznih delavnic, pogovori, evalvacija, izmenjava izkušenj, mnenj, predlogi za nadaljnje delo.

AVGUST

- ✧ izbiranje motiva za novoletne voščilnice,
- ✧ skupna izdelava mozaika na temo »Vtisi poletja«,
- ✧ Velika planina – nabiranje materiala za razstavo,
- ✧ ustvarjalni tabor v Dobrni,
- ✧ nabiranje materiala, sprehodi,
- ✧ ljudski običaj- delo na polju.

SEPTEMBER

- ✧ priprava in obdelava dekorativnih materialov na novoletno božični čas,
- ✧ šivanje okraskov za novoletno-božični čas,
- ✧ udeležba na Mihaelovem sejmu v Mengšu,
- ✧ priprava na Abilimpiado,
- ✧ sprehodi, nabiranje dekorativnega materiala,
- ✧ idejno snovanje za rešitev postavitve kiparske razstave,
- ✧ ljudski običaj – *kulinarika in peka peciva* -mesečna delavnica peke peciva.

OKTOBER

- ✧ priprava materiala, tehnik za novoletne voščilnice,
- ✧ poslikava novoletnega papirja, vrečk za zavijanje,
- ✧ poslikava blaga in izdelava darilnih vrečk z božično-novoletnimi motivi,
- ✧ priprava in izdelava dekorativnih materiala iz gline za božično novoletni čas,
- ✧ izdelava novoletnih okraskov,
- ✧ Abilimpiada,
- ✧ peka peciva za prodajo,
- ✧ praznovanje praznika Noč čarovnic – izrezovanje buč,
- ✧ priprava na kiparsko razstavo (zasnova postavitve, izdelki, prostor),

NOVEMBER

- ✧ izdelovanje novoletnih voščilnic,
- ✧ izdelava novoletnih okraskov,
- ✧ priprava novoletnega materiala za novoletno okraševanje prostora,
- ✧ peka peciva za prodajo,
- ✧ samostojna slikarska razstava,
- ✧ priprave na božično – novoletni čas – dekoriranje prostorov,
- ✧ ljudski običaj - Martinovanje – jedi ob praznovanju Martinovega.

DECEMBER

- ▲ razstava izdelkov enote INCE ZU v Galeriji Kranj,
- ▲ Dan odprtih vrat,
- ▲ mesečna delavnica – kulinarika v času božično-novoletnih praznikov,
- ▲ peka peciva za prodajo,
- ▲ priprave na božično – novoletni čas – dekoriranje prostorov,
- ▲ Novoletno praznovanje.

III. 1.2.1.1. KERAMIČNA DELAVNICA

Vodilo dela z uporabniki v kiparski delavnici je spoštovanje dela, materiala in drug drugega. Dejavnosti prepletamo z vnašanjem dimenzije uživanja ob izvajanju aktivnosti in izdelku.

V kiparski delavnici bomo skozi vse leto 2015 sledili osnovnim načelom, ki smo jih vnesli pretekla leta, jih utrjevali in poglobljali. Ohranjali bomo pridobljeno znanje in veščine, jih poskusili izboljšati, glede na sposobnosti posameznega uporabnika. Pri tem jih bomo spodbujali k samostojnosti in samoociativnosti.

Tehnike izdelave izdelkov npr. skled po modelu, ploskovito nanašanje, nanašanje svaljkov, gladenje, pikanje v strukturo gline, oblikovanje zvončkov, itd. ter različne tehnike glaziranja bomo nadgradili z učenjem in delom **na lončarskem vretenu**. Skupaj z uporabniki bomo razvijali nove oblike, se učili novih tehnik in vnašali nove ideje.

Z uporabniki keramične delavnice se skozi proces dela vsakodnevno spoznavamo in rokujemo z glino. Odkrivamo njene lastnosti, neomejeno svobodo, ki jo dopušča, pa tudi pasti, ki jih ta naravni material skriva v sebi. Poigravamo se z domišljijo ustvarjanja in s pomočjo materiala izražamo notranja stanja posameznika (veselje, žalost, hrepenenje,...). Delo z glino vidimo kot nikoli končano pravljico, ki vedno znova ponuja nove izzive, mi pa spretno podajamo nove možnosti, ideje in rešitve neskončnih možnosti.

Pri ustvarjanju z glino gre za proces neskončnih širin od začetka pripravljenega materiala, oblikovanje le tega, sušenje, namakanje, predelava in končna priprava gline v ponovni obtok.

Uporabniki v keramični delavnici postopoma osvajajo znanja oblikovanja gline:

1. Spoznavanje z glino:

- ▲ srečanje z materialom-glino
- ▲ poznavanje njene sestave in lastnosti
- ▲ odkrivanje kakšna je glina na otip - gladka, hrapava; primesi, ki vplivajo na otip, posledično zakaj in kdaj se primesi dodajajo; uporaba gline z primesmi,
- ▲ različne barve gline, njihovo združevanje in končni efekt,
- ▲ stopnja vlažnosti gline, gnetljivost - opazovanje pomena gnetljivosti v odnosu vlažnost - trdota; vedenje je pomembno za različne tehnike in namene uporabe,
- ▲ gnetenje gline z poudarkom na iztiskanju zraka, z dodajanjem in odvzemanjem vode,
- ▲ način shranjevanja gline in ohranjanje njene vlažnosti.

2. Oblikovanje kačaste, trakaste in bunkičaste keramike:

- ▲ pomen pravilnega spajanja elementov,
- ▲ priprava in uporaba glinene kaše oz. Paste,
- ▲ o krčenju, sušenju, žganju, pokanju in drugih deformacijah ter vzroki zanje,
- ▲ različne strukture in efekti, ki jih lahko ustvarimo s posameznimi tehnikami pri oblikovanju posode.

3. Oblikovanje plošč s tehniko valjanja:

- ▲ relief,
- ▲ mozaik,

- ✦ 3D,
- ✦ risba na veliki površini in izrez po risbi,
- ✦ uporabnik mora prepoznati pravilno debelino in enakomernost zvaljane površine,
- ✦ pravilni način valjanja oz. glajenja,
- ✦ uporablja se pri izdelovanju skled, lučk, zvončkov, pladnjev in plošč, ki se uporabijo za mozaik ali relief,
- ✦ načrtovanje oblik risanja kroja na papir in kasneje na ploščo,
- ✦ lepljenje delov s pomočjo glinene paste,
- ✦ pasti sušenja pri ploščah, pladnjih in večjih ravnih površinah.

3. Oblikovanje posode s pomočjo modela:

- ✦ nanos večje količine gline iz ene kepe,
- ✦ s pomočjo bunkic ali svaljkov,
- ✦ napenjanje forme s pomočjo ledvičk, gladilk, gobic,
- ✦ pomen enakomerne debeline.

4. Oblikovanje posode s cele kepe:

- ✦ raziskovanje materiala s prsti,
- ✦ pravilna izbira vrste gline glede na želeno velikost izdelka,
- ✦ spajanje materiala z odvzemanjem in dodajanjem gline,
- ✦ poigravanje z vzorci, ki se jih dodaja ali odvzema material.

5. Oblikovanje figure ali kipca:

- ✦ modeliranje polne mase gline, kjer je potrebno votljenje izdelka,
- ✦ pomen votlenja,
- ✦ izdelovanje izdelka z dodajanjem materiala,
- ✦ izdelovanje izdelka z odvzemanjem materiala,
- ✦ spajanje delcev z glineno pasto.

6. Barvanje z engobami:

- ✦ priprava barv,
- ✦ mešanje barva,
- ✦ primerna gostota barve za nanos barv na surov ali biskvitno žgan izdelek,
- ✦ barvanje s čopiči ali prsti,
- ✦ priprava barv iz gline in nanos le te na drugo barvo in vrsto gline.

7. Okraševanje izdelkov z ročno tehniko:

- ✦ Prepoznavanje prave trdote gline za nadaljnje okraševanje,
- ✦ pikanje vzorcev svobodne oblike,
- ✦ pikanje vzorcev po vnaprej pripravljeni matrici,
- ✦ uporaba različnih igel in modelirk,
- ✦ vrsta načinov in možnosti okraševanja,
- ✦ okraševanje z odvzemanjem gline,
- ✦ okraševanje z dodajanjem gline,
- ✦ igra vzorcev: plitki, globoki, visoki, reliefni, ..

8. Sušenje izdelkov glede na:

- ✦ vrsto gline,
- ✦ obliko,
- ✦ velikost,
- ✦ vlažnost prostora,
- ✦ možnosti sušenja izdelkov, različni procenti krčenja izdelka, glede na vrsto gline in njeno vlažnost.

9. Nanašanje glazur:

- ▲ različni načini nanašanja glazur glede na njihovo velikost in želeni efekt,
- ▲ mešanje glazur med seboj,
- ▲ ustrezna gostota glazure glede na vrsto žganja,
- ▲ nanos s čopičem,
- ▲ oblivanje izdelkov,
- ▲ namakanje izdelkov.

10. Priprava za peč:

- ▲ vlaganje v peč,
- ▲ različne temperature za različne glazure,
- ▲ efekti glazur na različnih stopinjah,
- ▲ priprava peči oz dvigovanje temperature po času glede na želeni efekt.

11. Žganje izdelkov:

- ▲ pravilno vlaganje surovih izdelkov,
- ▲ pravilno vlaganje glaziranih izdelkov,
- ▲ odvisnost efekta glede na postavitev v peči,
- ▲ odvisnost časa žganja glede na gostoto peči,
- ▲ počasno ohlajanje peči in posledice prehitrega zbijanja temperature.

12. Skrb za čisto delovno površino:

- ▲ pomen čiste delovne površine,
- ▲ izbira in priprava delovnega orodja,
- ▲ posledice nepravilnega shranjevanja materiala.

Z osvojenim znanjem različnih tehnik in postopkov oblikovanja gline izdelujemo **uporabne in okrasne predmete:**

- ▲ sklede različnih oblik in dimenzij,
- ▲ lučke, z raznolikimi izrezanimi vzorci,
- ▲ zvončke, z različnimi okrasitvami,
- ▲ cvetje,
- ▲ mobile,
- ▲ okvirje za ogledala okvirji, kjer se srečavamo tudi z fugiranjem delcev,
- ▲ pladnje, kjer pride do izraza poudarek na sušenju izdelka,
- ▲ mozaik,
- ▲ relief,
- ▲ figure.

Vsem izdelkom je skupno, da vsak posamezni izdelek izdelujemo v različnih tehnikah, s čimer dobimo različne efekte in se seznanjamo z neskončnimi možnostmi oblikovanja.

Pri samem delu z glino gre za seznanjanje posameznika z:

- ▲ podobami iz vidnega sveta,
- ▲ podobami iz lastnega sveta materializiranega v glini,
- ▲ podobami notranjih stanj in občutij (veselje, žalost, hrepenenje,...),
- ▲ seznanjanje z deformacijami in integracijami v glineni posodi,
- ▲ lastnim izražanjem v poslikavi,
- ▲ spoznavanjem izdelave mozaika od samega začetka, do končne izvedbe, ki zajema lepljenje, fugiranje in obnašanje različnih vrst materialov med seboj.

Pri vsem tem pa združujemo različna gledanja na življenje, različna znanja in sposobnosti, želje in domišljijo, ter karakterje vpete v vsakdanje življenje, ki s seboj prinašajo različna počutja, občutke in čutenje ter zaznavanje drug drugega.

V okviru spoznavanja rokodelstva se bomo podrobneje srečali z **lectarstvom**, ki nudi povezavo tako z oblikovanjem gline kot peko peciva.

Razstave kiparske delavnice

V letu 2015 je predvidena **samostojna razstava** ene uporabnice in v kolikor bodo možnosti dopuščale, tudi **skupna razstava** ustvarjalcev kiparske delavnice. Želimo si širiti socialno mrežo in delo naših uporabnikov predstaviti zunaj enote INCE ZU.

Tudi ob **Dnevu odprtih vrat** INCE ZU, proti koncu leta, bomo obiskovalcem poskusili ponuditi kaj novega in obogatili prodajno galerijo z novimi unikatnimi izdelki.

Odzivni bomo poskušali biti na razna povabila razstav, natečajev in drugih projektov, ter jih po naših zmogljivostih umestili v naše umetniško udejstvovanje. S tem bomo uporabnikom omogočili nove socialne izkušnje in dobro počutje.

Aranžiranje, dekoriranje, darilni program

Skozi vse leto, vsaj enkrat mesečno se bomo **povezovali z naravo**, kjer bomo nabirali material, ki ga bomo kasneje uporabili za dekoracijo pri razstavah in aranžiranju daril, kar je tudi ena izmed delovnih nalog, ki jih opravljamo v kiparski delavnici. Na ta način bodo uporabniki spoznali, kaj vse nam narava nudi in kako lahko njene darove uporabimo.

Poskušali bomo tudi realizirati idejno rešitev za **darilca** zaposlenih, ter poiskali ideje, ki jih bomo izvedli za obdaritev in pogostitev obiskovalcev ob **svečanem odprtju** novega objekta na Ropretovi v Mengšu.

Priprava na Abilimpiado

V sklopu dejavnosti umetniškega ustvarjanja se nameravamo udeležiti Abilimpiade. Nanjo želimo uporabnike intenzivno pripraviti. Abilimpiada je namreč tekmovalno naravnava, kar je uporabnikom naše enote tuje in se tako težje predelujejo izkušnje, s katerimi se v tem okviru srečajo. Dodatne priprave jim bodo vlile pogum in samozavest, udeležba prijetne občutke.

III. 1.2.1.2. SLIKARSKA DELAVNICA

V letu 2014 smo preizkusili sistem dela kjer vsak uporabnik dela s tehniko, ki mu najbolj leži oziroma odgovarja. Ob predstavitvi posameznih tehnik se posameznik odloči za poglobljeno seznanjanje s tehniko, ki je njemu najbližja, ki mu vzbuja največ zanimanja. Tehniko, ki si jo je posameznik izbral, smo poskušali izpopolniti in nadgraditi v okviru posameznikove zmogljivosti. Ta način dela se je izkazal za zelo učinkovitega, saj uporabnikom ponuja svobodo izbire ter dinamičnost dela. Hkrati jim omogoča, da se vsak razvije na področju, v skladu z njegovimi interesi in željami.

Pogovori o zgodovini likovne umetnosti

Z uporabniki se bomo enkrat mesečno posvetili enemu pomembnemu umetnostno-zgodovinskemu obdobju. Obdobja si bodo sledila po časovnem zaporedju. Po predstavitvi varuhinje oziroma delovne inštruktorice bomo z uporabniki spregovorili o značilnosti tega obdobja, likovno teoretsko plat ter značilnosti tehnik, ki so bile uporabljene. Uporabnike se bo spodbujalo, da zgoraj omenjene značilnosti odkrijejo sami na podlagi slikovnih predlog. V vsakem obdobju se bo izpostavil en pomembnejši predstavnik in uporabnike se bo spodbujalo, da to izkušnjo uporabijo v svojem delu.

Na koncu cikla pogovora bomo skupaj izdelali časovni trak z slikovnimi predlogami umetnostno zgodovinskih obdobj, ki smo jih spoznali.

Grafična tehnika in tisk

V letu 2014 smo že dodobra osvojili eno izmed tehnik visokega tiska, linorez. Seznanili smo se tako z črno-belimi kot z barvnimi linorezi, to pomeni z **linorezom na več matricah**. Osvojeno tehniko linoreza bomo začeli nadgrajevati z različnimi **tehniki visokega tiska** kot je tisk s pritrjeno šablono (iz različnih materialov izrežemo šablone ter jih pritrdimo na podlago in tako izdelamo matrico), tisk s premično šablono (postopek je podoben slednjemu le da dele šablone ne pritrdimo ampak jih lahko poljubno premikamo po podlagi in s tem ustvarimo vsakič znova novo kompozicijo), kolažni tisk (kjer bi kot matrico začeli vpeljevati nove materiale, na primer: čipko, juto, valovito lepenko.... materiale z različnimi rastri, se pravi odtiskujemo različne vzorce), ter tisk s šablonami (šablone iz narave, kot so drevesni listi, različno cvetje,... poljubno postavimo na matrico in tiskamo kot negativ).

Osnovni material matrice bo **linolej**, nato pa bi vpeljali še različne profilirane lepenke in kartone, čipke, juto, brusilni papir,... Za začetek bomo matrice tiskali na papir v tehniki visokega tiska nato pa bi določene matrice prenesli v **tehnico ploskega tiska** in začeli tiskati na tekstil oziroma majice v tehniki sitotiska. Nadaljevali bomo tudi poslikavo različnih kosov blaga kot osnovo za šivanje uporabnih izdelkov. Blago bomo poslikavali z barvami za tekstil ali pa nanj tiskali vnaprej izdelane grafične matrice ter s tem ustvarjali vzorce. Tematsko se bomo usmerili v ljudske vzorce.

Osnove šivanja

Uporabnikom bi glede na njihove zmožnosti omogočili nadgraditev teoretične predstavitve šivanja in šivalnega stroja ter jih poskušali naučiti osnov uporabe le tega. Poskusili bi jih spodbuditi, da osnovne in lažje kroje (vrečke) šivajo samostojno pod nadzorom delovne inštruktorice oziroma varuhinje. Spodbujali bi tudi ročno šivanje različnih manjših uporabnih predmetov (okraski).

Poslikava blaga

Uporabnike želimo v prihajajočem letu seznaniti z nadgradnjo poslikave blaga. Predstavili jim bomo **tehnico tiskanja** različnih vzorcev in rastrov na vnaprej narejene podlage. Seznanili bi jih tudi s **tehnico sitotiska** na tekstil. Iz poslikanega blaga bi izdelali izdelke, ki naj bi bili namenjeni za prodajo (nakupovalne vrečke, okrasne blazine, izdelava predpasnikov..). Pri poslikavi blaga bomo imeli pogovore o stopnjah izdelave končnega izdelka. Z uporabniki se bomo pogovarjali o izbiri motiva, blaga, barv za tkanino ter vzorcev. Poudarili bomo tudi samo fiksacijo barve.

Polstenje

Uporabnikom bomo v prihajajočem letu predstavili tehniko polstenja ali filcanja. Polstenje volne ali filcanje je ena najstarejših tehnik za izdelavo tkanine. Postopek je še vedno enak tistemu iz preteklosti. Strižena, neobdelana volna se v kombinaciji z vodo in milom in ob močnem drgnjenju začne sprejemati in nastane kompaktna osnova-polst. Tehniko polstenja bomo uporabili za polstenje mila kot končnega izdelka.

Kuhanje mila

Da nadgradimo tehniko polstenja bomo z uporabniki začeli kuhati svoje milo, ki ga bomo polstili. V milo bomo dodajali eterična olja in cvetlice nabrane na okoliških travnikih. V sodelovanju s kiparsko delavnico načrtujemo izdelavo keramičnih podstavkov za mila in izdelavo darilnih paketkov.

Vezenje

Posamezne, bolj ročno spretno, varovance bi usmerili v nadgraditev vezenja, še bolj samostojno izbiro barv in motivov, kjer bi še vedno nadaljevali tematiko vzeto iz knjižnih predlog. Veznine bi nato uporabili kot sestavne dele za šivanje uporabnih predmetov (nosilne vrečke, predpasniki, prevleke za blazine, vrečke za dišavnice, itn.,...). V letošnjem letu bi poskušali obdržati nivo umetniškega dela, ki smo ga dosegli v prejšnjem letu, ga seveda še nadgraditi in predvsem poskušati spraviti v uporabno umetnost.

Uporabnikom bomo torej tudi v prihodnje omogočili preizkušanje njihovih sposobnosti v različnih risarskih, slikarskih

tehnikah in veščinah, ki bodo uporabnikom omogočale samostojnejše delo ter realizacijo umetniškega izdelka, ki ga bodo zastavili sami - tako jim bomo skušali dati večjo možnost, da bodo zmožni ustvariti celovito umetnino, ki so si jo zamislili in o njej razmišljali na svoj način, že na začetku, med iskanjem navdiha in predhodno interpretacijo njim vidnega sveta.

Z vidika sodobne umetnosti bomo ustvarjali slike, kjer uporabnike ne bomo obremenjevali s pravili, ampak bodo lahko slikali na večje površine in večja platna; v ustvarjanje bomo vnesli sproščenost in se odmaknili od vnaprejšnje vrednostne sodbe.

Lotili se bomo različnih projektov, v katerih bodo nastopale vsebine, ki se bodo v mesečnih intervalih spreminjale, in se hkrati navezovala na osrednji smisel letošnjega delovnega načrta.

Razstave slikarske delavnice

V letu 2015 sta predvideni vsaj dve **razstavi** uporabnikov slikarske delavnice. Ena razstava realizirana ob obeležju Dneva downovega sindroma. Na pobudo Šolskega centra Kranj bomo pripravili razstavo grafike.

Tudi ob **Dnevu odprtih** vrat INCE ZU, proti koncu leta, bomo lahko likovne izdelke predstavili obiskovalcem v obliki voščilnic, dekorativnih predmetov in uporabnih predmetov, kot so darilne vrečke, blazine in podobno.

III. 1.2.1.4. PROGRAM POMOŽNIH DEL - SKRB ZA UREJANJE OKOLJA

V okviru zaposlitve pod posebnimi pogoji uporabniki ob vodenju zaposlenega izvajajo enostavna dela urejanja bivalnega okolja. Delo je sestavljeno iz rutinskih opravil in tistih, ki se dnevno pokažejo kot potrebna, aktualna ali nova. Uporabnikom ta dela omogočajo ohranjanje lastnih zmožnosti skrbi zase in krepitev na področju sprejemanja odgovornosti.

Prilagajamo jih uporabniku, njegovim željam ter razvijanju posameznikovih sposobnosti.

Dnevna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ razkuževanje/dezinficiranje kljuk, stikal, pip, oprijemal na ograjah,
- ▲ pometanje stopnišč in vseh hodnikov,
- ▲ pomoč pri pospravljanju miz po obrokih,
- ▲ zaklepanje in odklepanje garderobe,
- ▲ skrb za urejeno okolico enote,
- ▲ skrb za urejenost kotlovnice in kurilnice,
- ▲ pomoč pri opravljanju in samostojno opravljanje različnih hišnih opravil,
- ▲ skrb za glasbene inštrumente in prostor, kjer se izvaja glasbena delavnica,
- ▲ skrb za urejenost prostora za čistila in druge pripomočke,
- ▲ dnevno sesanje jedilnice,
- ▲ pometanje obeh zunanjih stopnišč in spodnjega balkona,
- ▲ praznjenje košev v vseh prostorih po enoti,
- ▲ čiščenje miz, stolov in klopi v jedilnici – po zajtrku in kosilu,
- ▲ prenos torbe z zdravili iz Naše hiše in nazaj,
- ▲ pomivanje posode,
- ▲ zlaganje posode v pomivalni stroj in zagon pomivalnega stroja,
- ▲ čiščenje kuhinjskega pulta,
- ▲ upravljanje z mikrovalovno pečico,
- ▲ kuhanje kave in čaja za uporabnike,
- ▲ pometanje in pomivanje tal v kuhinji,
- ▲ razdeljevanje kosila,
- ▲ razdeljevanje prtičkov in jedilnega pribora za kosilo in zajtrk,
- ▲ spuščanje rolet in ugašanje luči po zaključku delovnega dne.

Občasna opravila, ki jih izvajajo uporabniki:

- ▲ obešanje in zlaganje opranega perila,
- ▲ likanje,
- ▲ fotokopiranje,
- ▲ menjava toaletnega papirja in papirja za brisanje rok v avtomatih,
- ▲ zalivanje rož (sezonsko),
- ▲ skrb za vrtno in ostalo orodje,
- ▲ čiščenje hladilnika,
- ▲ čiščenje stenskega regala.

III. 1.2.3. VARSTVO IN VODENJE

Kakovost življenja oseb z motnjo v duševnem razvoju se kaže v dnevni situacijah, v njihovih vsebinah in oblikah življenja. Sposobnosti ljudi so različne, vsak človek ima pri tem meje in se praviloma trudi, da meje postavlja čim višje. Meje sposobnosti osebam z motnjo v duševnem razvoju postavljamo drugi. Najti pravo mero za vsako osebo z motnjo v duševnem razvoju je ena najpomembnejših nalog v procesu oblikovanja njihovega življenja.

Uporabnikom naših storitev se trudimo zagotavljati nivo učnih in vzgojnih vsebin vseživljenjskega učenja, ki jih pri svojem zdravstvenem, telesnem stanju in intelektualnih, emocionalnih in socialnih zmožnostih, zmore ohranjati in razvijati. Pri tem so osebe z motnjo stalno vodene in spremljane s strani strokovnega delavca.

Na vseh področjih izvajanja storitve varstva in vodenja uporabnikov bomo poskušali razviti čim večjo samostojnost uporabnikov v sodelovanju s starši, svojci in zakonitimi zastopniki:

- ▲ **Skrb za sebe in osebno higieno:** uporabnike bomo še naprej spodbujali k bolj rednemu umivanju in razkuževanju rok, še posebej pa pred obroki, ob kihanju, kašljanju in brisanju nosu. Strokovni delavci bomo v sodelovanju z vodjo zdravstvene nege v bivalni enoti pripravili izobraževanja za uporabnike, in sicer glede na aktualne potrebe oz. dogajanje v enoti, okolici in svetu. O skrbi zase se bomo s posameznim uporabnikom in njegovimi starši oz. skrbniki pogovarjali na individualnem sestanku oz. preko telefonskega pogovora. Področje skrbi zase in osebna higiena bomo po potrebi obravnavali v okviru socialnih delavnic, suportivne skupine in sestankov z uporabniki ter praktično preverili znanje uporabnikov oz. jih naučili zahtevano.
- ▲ **Prehrana:** uporabnikom bomo zagotavljali njim najbolj primerno prehrano, jih usmerjali in poučevali o zdravi prehrani ter sledili zahtevam zdravstvenega osebja.
- ▲ **Telesna aktivnost:** še naprej bomo skrbeli za telesno pripravljenost uporabnikov z rednimi dnevnimi sprehodi in telovadbo.
- ▲ **Sprehodi in telovadba** bodo prilagojeni zmožnostim in željam uporabnikov. V tem letu bomo verjetno največ pozornosti usmerjali k motivaciji nekaterih uporabnikov za telesno aktivnost, še predvsem tistih, za katere smo predlagali obravnavo v okviru individualnega načrta na tem področju. O telesni aktivnosti se bomo s posameznim uporabnikom in njegovimi starši, svojci oz. zakonitimi zastopniki pogovarjali na individualnih sestankih, osebno ali po telefonu. Pomembnost telesne aktivnosti bomo po potrebi obravnavali v okviru socialnih delavnic, suportivnih skupin in organizacijskih sestankov z uporabniki. V okviru enote bomo organizirali krajše ali daljše pohode v naravo, pa tudi druge športne aktivnosti. Pri organizaciji športnih aktivnosti se bomo občasno povezali tudi z drugo enoto dnevnega centra. Vse aktivnosti bomo pripravljali tako, da se bodo vanje lahko vključevali vsi uporabniki in pri tem upoštevali njihove telesne sposobnosti in pripravljenost.
- ▲ **Vseživljenjsko učenje:** pri uporabnikih bomo poskušali ohraniti pridobljeno znanje in sposobnosti ter učenje novih veščin na področjih: skrb za okolico, opravljanje gospodinjskih del in čiščenje prostorov v enoti, primerno vedenje, branje, pisanje, računalniško znanje, usposabljanje uporabnikov za ločevanje odpadkov ter druga znanja glede na interese in potrebe uporabnikov.

- ✧ **Aktivno vključevanje v okolje:** negovali bomo dobre medsosedske odnose in poskušali v čim večji meri sodelovati z drugimi zavodi, občinami, posamezniki, galerijami.
- ✧ **Vzdrževanje in razvoj socialnih stikov uporabnikov:** spodbujali bomo reševanje konfliktov med uporabniki, prijateljsko ozračje v delavnicah, vzdrževanje in učenje socialnih veščin v okviru socialnih delavnic, suportivne skupine, sestankov z uporabniki, zaposlitve v delavnicah ter skupinskih in individualnih pogovorov z uporabniki.
- ✧ Še naprej bomo skrbeli za **varstvo pri prihodih in odhodih** uporabnikov.

III. 1.2.4. STROKOVNO DELO

III.1.2.4.1. STROKOVNO DELO Z UPORABNIKI

Strokovno delo v enoti INCE ZU izvaja strokovna delavka. V procesu strokovnega dela uporabnik, s podporo strokovne delavke in strokovnih sodelavcev, krepi svojo osebno moč že v delu storitve zaposlitev pod posebnimi pogoji. S strokovnim pristopom v okviru celostne obravnave zaposleni poskušajo odkrivati prepoznavanje lastnih virov moči uporabnika, jih podpreti in neučinkovite vzorce obvladovanja problemov razorožiti, spremeniti.

Pri vodenju pomoč temelji na reševanju osebnih in socialnih stisk. V delo uvajamo vsebine medsebojnih odnosov na nivoju prijateljstva, ljubezni, odnosov s starši. Pomembne so tudi vsebine, ki jih seznanjajo z njihovimi pravicami.

III. 1.2.4.1.1. INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Uporabnikom bo omogočena strokovna preventiva, podpora in svetovanje v obliki individualnih in skupinskih pogovorov.

Individualna obravnava je oblika neposrednega dela, v okviru katerega se razrešuje stiske uporabnikov. Individualni pogovori so pomembni pri izgradnji lastne vrednosti in razreševanju agresivnih vedenj. Krepi se samopodoba uporabnikov, nudi se jim podpora pri razreševanju in sprejemanju situacije, oblikovanju novega vedenja, s posameznikom pregledujemo in iščemo možnosti za izvajanje aktivnosti, načrtovanje prostega časa, možnosti za večje zadovoljstvo pri vključevanju v skupino, krepimo občutek varnosti, samospoštovanja in koristnosti. itd.

Skupinska habilitatorka bo imela vnaprej predvidena srečanja z uporabniki, ki potrebujejo redno individualno obravnavo glede na individualne načrte. V individualne pogovore se bo vključevalo čim večje število uporabnikov mesečno. Na ta način se bo zagotovilo možnost preverjanja psihofizičnega počutja pri vsakem posamezniku in sprotno razreševanje morebitnih stisk.

EVALVACIJE IN INDIVIDUALNI NAČRTI

V začetku leta 2015 bomo zaključili z evalvacijami in oblikovali še zadnje individualne načrte za naslednje dvoletno obdobje.

Sproti bomo preverjali ustreznost ciljev, predlaganih v individualnih načrtih, na podlagi le-teh spremljali posameznega uporabnika in po potrebi pripravili vsebinske spremembe oz. dopolnitve, ki jih bomo vključili individualni načrt.

V procesu evalvacij in individualnih načrtov bo strokovna delavka enote INCE ZU sodelovala s strokovnimi sodelavci v enoti in tudi s strokovnim timom bivalne enote, kamor so vključeni uporabniki enote INCE ZU.

III. 1.2.4.1.2. SKUPINSKO DELO Z UPORABNIKI

Na ravni medosebnega delovanja bomo v enoti INCE ZU težili k čim večji samostojnosti uporabnikov, ohranjanju in vzpostavljanju dobrih medosebnih odnosov med njimi, k aktivnemu socialnemu vključevanju in k doživljanju prijetnih

dogodkov in čustev.

Strokovno delo s skupinami uporabnikov bomo izvajali v sodelovanju s skupinsko habilitatorko, delovnimi inštruktorji in varuhi.

Pogovori bodo potekali v smeri skrbi zase, osebne higijene, osveščanje o čistoči, pomembnosti gibanja ustrezni prehrani in razreševanje konfliktov.

Uporabnike bomo o novostih in dogajanju še naprej obveščali na rednih tedenskih organizacijskih sestankih. Sprejemali bomo tudi njihove predloge in mnenja glede zaposlitve in drugega dogajanja v enoti. Uporabniki bodo imeli možnost še naprej vlagati pisne pripombe, pritožbe in pohvale, ki jih bomo obravnavali na timskih sestankih z varuhoma oz. delovnimi inštruktoricama, na sestankih z uporabniki in po potrebi na sestankih Strokovnega sveta oziroma Kolegija.

Potekale bodo tudi skupinske obravnave v manjših skupinah, ki se formirajo po potrebi glede na specifične situacije in dogodke.

Glede na to, da se viša starostna struktura uporabnikov tudi v enoti INCE ZU, bomo sledili potrebam po oblikovanju programa za starejše uporabnike. V dnevni enoti je že nekaj oseb, ki so stare 50 let ali več. Pri nekaterih se že kažejo starostni vplivi (zmanjšane sposobnosti zaznavanja, upad motivacije in energije, upad intelektualnih sposobnosti, bolj izrazite negativne osebnostne lastnosti).

SOCIALNE DELAVNICE

Socialne delavnice se na temelju igre izvajajo v obliki skupinskega dela in po metodi izkustvenega učenja. Vključujejo različne oblike izražanja. Imajo interakcijski in komunikacijski pomen. So tehnike, ki omogočajo prepoznavanje in razvijanje kvalitetnejše skupinske dinamike, osvajanje novih vezi, spretnosti.. S socialnimi igrami spodbujamo tudi umetniško ustvarjanje, ki ga izvajamo v okviru zaposlitve pod posebnimi pogoji. Razvijanje ustvarjalnosti v socialnih delavnicah pa pomeni, da dojamemo predmete v novih odnosih in na izviren način, da vidimo nove probleme in izzive tam, kjer jih na videz ni.

Najpogostejše izražanje v okviru socialnih delavnic je verbalno, vključujemo tudi likovno, glasbeno in gibalno.

Socialne delavnice, ki jih vodi skupinska habilitatorka, bodo potekale enkrat tedensko, termin in trajanje sta določena, udeležujejo pa se jih vsi uporabniki, delovni inštruktorici in varuha.

Uporabniki so socialne delavnice dobro sprejemajo, zato posebne motivacije za udeležbo ne potrebujejo. Njihova motivacija je tako visoka, da sami opozarjajo na čas izvedbe. Teme socialnih delavnic bodo: zabavne igre, sproščanje, igra vlog, učenje socialnih spretnosti, asertivnost, komunikacija, preprečevanje in obvladovanje konfliktov, skrb za osebno higieno, telesna aktivnost, razumevanje navodil, spodbujanje iniciativnosti in kreativnosti, socialno povezovanje, spodbujanje dobrih medosebnih odnosov, vaje za urjenje sposobnosti slikovnega predstavljanja, nebesedna komunikacija, povečevanje samostojnosti, krepitev zaupanja v skupini, izražanje čustev, krepitev samopodobe in samospoštovanja, pozitivno doživljanje, poslušanje in razumevanje souporabnikov, sprejemanje in dajanje pohval, opažanje razlik in podobnosti, učenje bontona, pogovori o dogajanju v enoti. Pogosto se v delavnice vključi aktualne praznike, posebne dni v letu. O njih se pogovarjamo in razpravljamo. Socialne delavnice so pomoč pri socialnih spretnostih, saj prispevajo v zaupanje sposobnosti vsakega uporabnika, da se samoaktualizira, sprejema sebe. Preko socialnih delavnic se izkazuje tudi spoštovanje uporabnikovih ciljev načrtov in želja. Odpovedujemo se predsodkom strokovnega delavca in našim rešitvam problema ter se usmerjamo na posameznika in njegovo prihodnost.

SUPPORTIVNA SKUPINA

V letu 2015 bomo ohranili dve skupini uporabnikov, ki se razlikujejo po svojih zmožnostih in vpletenosti v različne življenjske situacije in razmišljanja. Udeleženci v skupini so stalni in izbrani glede na njihovo potrebo po sodelovanju v tovrstni obliki pomoči. Vsaka ima srečanje vsak drug teden ob določenem času in je zaprtega tipa. V obeh skupinah

bo še naprej potekal pogovor o aktualnem dogajanju v dnevnem in institucionalnem varstvu, kaj se dogaja okoli nas in v svetu. Pogovorili se bomo in razreševali morebitne konflikte, sodelovali, podajali odzive in mnenja. Cilji skupin bodo sodelovanje, izmenjava mnenj, razreševanje konfliktov in stisk, spodbujanje k pogovoru, motiviranje za delo in druge aktivnosti, prijetno doživljanje, učenje socialnih spretnosti, poslušanje in razumevanje souporabnikov, predvsem razvijanje lastne moči in suverenosti uporabnika.

FOTOGRAFSKA DELAVNICA

Fotografska delavnica je bila načrtovana že v preteklem letu, vendar se zaradi razmer v zavodu in zaradi preobremenjenosti kadra z drugimi nujnimi delovnimi nalogami, žal ni realizirala. Ponovno jo uvrščamo v letni načrt kot novo obliko umetniškega ustvarjanja. Podana bo možnost vključitve uporabnikom obeh enot dnevnega varstva. Učili se bomo osnov fotografiranja, kompozicije, iskanje motiva. Seznanili bi se tudi z zgodovino fotografije in tehnikami fotografije. Fotografijo bomo spoznali kot medij za izražanje čustev in kot sredstvo za dokumentiranje dogodkov in življenja.

Predvidoma bomo v aktivnosti fotografske delavnice vključili tudi uporabnike enote Mengeš.

III.1.2.4.3. STROKOVNO DELO Z ZAPOSLENIMI

Zaposleni v enoti INCE ZU so: delovni inštruktorici, varuhinja s specialnimi znanji in strokovna delavka.

Timsko delo zaposlenih v enoti poteka na več ravneh sodelovanja in pretoka informacij.

V enoti bomo še naprej izvajali vsakodnevne jutranje sestanke, kjer bomo obravnavali:

- ♣ pregled dela v skupinah in dinamiko v skupini,
- ♣ pregled in načrtovanje aktivnosti,
- ♣ stanja in prevladujočih sprememb pri uporabnikih,
- ♣ obveščanje zaposlenih o novostih, spremembah.

Ob torkih izvajamo redni organizacijski sestanek, kjer vodja enote zaposlenim posreduje informacije, pridobljene na kolegiju zavoda. S tem je omogočena stalen pretok informacij, ki jih zaposleni potrebujejo pri svojem delu, hkrati jim je omogočeno izpostavljanje zanje pomembnih vprašanj.

Redno tedensko potekajo tudi vsebinski strokovni sestanki med zaposlenimi, kjer so izpostavljene strokovne dileme in vprašanja glede obravnave posameznih uporabnikov ali tendenc, ki se pojavljajo v skupini. Prenesejo se strokovne vsebine in strokovnega sveta zavoda.

V letu 2015 bodo strokovne sodelavke nadaljevale z zapisovanjem rednih opažanj o uporabnikih. Skupinska habilitatorka se bo enkrat tedensko pogovorila z enim od sodelavcev glede njegovih opažanj o uporabnikih iz njegove skupine. Na tem mestu se preverjajo smernice individualnega načrta uporabnika in iščejo novi strokovni vidiki dela. Skupinska habilitatorka ima možnost poiskati pomoč direktorice v zvezi z dilemami.

V letu 2015 bomo vzpostavili strokovne sestanke v sestavi celotnega delovnega tima in v.d. direktorice, enkrat mesečno, na katerem bomo odkrivali širše strokovne vsebine.

V okviru strokovnih sestankov bomo tudi v prihodnje obravnavali:

- posameznega uporabnika in njihov odziv na aktualno situacijo ob določenih težavah, ideje za spremembo načrta dela s posameznikom, iskanje strategij in novih rešitev, pri čemer upoštevamo celostno obravnavo posameznikov,
- pregled evalvacij za posamezne uporabnike ter pripravo in sestavo individualnih načrtov,
- predloge za uvajanje novih oblik dela z uporabniki,

- podpora strokovnim sodelavcem pri izvajanju storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji ter socialne oskrbe v obliki intervizije,
- novosti na področju zakonodaje in informacije, ki so iz strokovnega vidika pomembne za zaposlene za kvalitetno delo z uporabniki.

Strokovne vsebine in dileme so izpostavljene na Strokovnem svetu zavoda, nova izhodišča prenesejo v neposredno delo z uporabniki.

Izredni timski sestanki bodo sklicani na pobudo kogarkoli od zaposlenih kot odziv na težavnejšo aktualno situacijo. Na sestanku bodo udeleženi vsi strokovni sodelavci, ki so kakorkoli pomembno povezani z uporabnikom oz. skupino. Namen sestanka bo iskanje rešitev in načrtovanje intervencij, ki bi prispevale k bolj kvalitetni vključenosti uporabnikov.

III. 1.2.4.4. STROKOVNO DELO NA PODROČJU CENTRA

V letu 2015 se bo vodja enote, skupinska habilitatorka udeleževala in aktivno sodelovala na:

- ⤴ rednih (na 14 dni) in izrednih sestankih Strokovnega sveta, kjer bomo obravnavali aktualne informacije, vezane na posamezne uporabnike, celostno obravnavali uporabnike, obravnavali dolgoročne strokovne cilje izhajajoče iz potreb uporabnikov, oblikovali pomembna stališča in vizije dela z uporabnikom, iskali nove rešitve za posamezne uporabnike oz. skupine uporabnikov.
- ⤴ rednih tedenskih sestankih Kolegija, kjer se bomo vodje enot in direktorica pogovarjali o organizaciji dela v zavodu. Obravnavali bomo vse aktualne zahteve, kratkoročno in dolgoročno načrtovali, organizirali delo, ki omogoča kvalitetno strokovno delo z uporabniki, načrtovali delo z delavci, uporabniki, skrbniki in širšo javnostjo, odzivali na aktualne potrebe uporabnikov, odzivali na zahteve s strani MDDSZ in ostalih strokovnih služb, načrtovali in obravnavali pomembne dogodke ter vpetost uporabnikov v dogajanje izven zavoda.
- ⤴ Timskih sestankov na nivoju zavoda,
- ⤴ Komisiji za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov.
- ⤴ Komisiji za oblikovanje nagrad uporabnikom,
- ⤴ drugih sestankih, ki se bodo sklicali zaradi aktualnih potreb in zahtev na nivoju zavoda.

III. 1.2.4.5. STROKOVNO DELO S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI

V letu 2015 bomo nadaljevali z bolj pogostim in poglobljenim sodelovanjem s starši, svojci in zakonitimi zastopniki uporabnikov. V ta namen bomo organizirali individualni srečanje ter skupinske sestanke.

Na individualnem sestanku bomo evalvirali napredke, nazadovanja in druge spremembe pri uporabniku ter načrtovali nadaljnje načine in oblike dela. Pogostejše sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki bo potekalo tudi po potrebi, glede na aktualno dogajanje z uporabnikom.

Skupinski sestanki (najmanj dvakrat letno) bodo namenjeni bolj obveščanju o novostih v enoti in zavodu, vsebin, ki se tičejo vseh uporabnikov in njihovih zakonitih zastopnikov ter izmenjavi mnenj ter predlogov o novostih.

Medsebojno obveščanje, posvetovanje in dogovarjanje za ukrepanje bo večinoma potekalo preko telefonskih pogovorov.

SUPPORTIVNA SKUPINA ZA SVOJCE

Predvidena je suportivna skupina za svojce in zakonite zastopnike uporabnikov. Program se je teoretično postavil že

v preteklem letu, vendar se zaradi objektivnih okoliščin ni realiziral. Želja po tovrstni obliki sodelovanja se je že večkrat izrazila pri svojcih. V suportivnih skupinah se bomo usmerjali v lastna vedenja, v prepoznavanje v kolikšni meri lahko sami vplivamo na vedenja otrok, na izboljševanje kvalitete odnosov z najbližjimi in v odnosu do samega sebe. Poudarek bo na iskanju lastnih virov moči, ki jih nosijo v sebi, jih krepili, jim dali vrednost za njihova pretekla in prihodnja ravnanja, realno potrditev, da delajo prav, da imajo pravico čutiti in izraziti nemoč in da v sebi skrivajo vir izkušenj in znanj, ki jim lajšajo pot. Svojcem bo omogočen prostor, kjer bodo izkušnje izmenjevali. Skupina bo strokovno vodena.

Srečanja bodo potekala enkrat mesečno.

III. 1.2.5.5. PROGRAM PROSTOVOLJNEGA DELA

Pred letom in pol smo pričeli z izvajanjem prostovoljnega dela. Do sedaj se program uspešno izvaja v umetniški enoti in bivalni enoti. V bivalni enoti se prav tako predvideva nadaljnje izvajanje prostovoljnega dela v obliki sprostivnih delavnic in druženj, ki jih izvajajo študentke-prostovoljke. V enoti INCE ZU je predvideno nadaljevanje rednega tedenskega izvajanja folklornih aktivnosti s strani prostovoljke, kar je za uporabnike, življenje in delo enote INCE ZU izredne vrednosti.

Prostovoljno delo se bo po potrebi izvajalo na nivoju celotnega VDC INCE Mengeš. In v skladu s cilji in aktivnostmi VDC INCE Mengeš. V program se bo vključevalo tudi strokovne delavce in sodelavce. Ciljna skupina so vsi uporabniki, ki bodo potrebovali dodatno pomoč zunanjih sodelavcev. Prostovoljci bodo opravljali sprostivne dejavnosti, pomoč strokovnim delavcem in sodelavcem, spremstvo na različnih dejavnostih, pomoč v delavnici.

Pred pričetkom vključitve prostovoljca v institucijo z vsakim posameznikom sklenemo Dogovor o sodelovanju, s katerim se obe stranki zavežeta k spoštovanju določb in členov Dogovora. Od prostovoljca se pričakuje spoštovanje Kodeksa etičnih načel v socialnem varstvu. Prostovoljce se bo v tem kontekstu tudi usposabljal in jim nudilo podporo in pomoč. Z vsakim prostovoljcem se bo posebej opredelilo kje bo sodeloval, na kakšen način, v kakšen časovnem in količinskem obdobju. Prostovoljci bodo imeli mentorja. Prostovoljce bomo iskali s pomočjo organizacij, institucij in preko socialnih mrež.

III.1.2.5. SODELOVANJE V PROJEKTIH DOMA IN V TUJINI

V letu 2015 bomo še vedno usmerjeni v sodelovanje predvsem z domačimi institucijami in ustvarjalci. Mreža sodelovanja bo tkana v smeri prepoznavnosti dela naših uporabnikov, udeležbo pri dejavnostih, njihovo širšo socialno vključenost in vpletenost v nova socialna okolja ter tržno dejavnost. V letu 2015 si želimo sodelovanja z različnimi galerijami ter s slikarskimi in glasbenimi ustvarjalci. Spodbudili bomo sodelovanje z različnimi trgovskimi in turističnimi dejavnostmi, kjer vidimo možnost prodaje naših izdelkov. Načrtujemo sodelovanje s Turističnim društvom Kranj in z Galerijo v Kranju in s Šolskim centrom Kranj. Zelo lepo sodelovanje nas veže z Turističnim društvom Komenda in Rdečim križem iz Komende. Iskali bomo možnosti mednarodnega sodelovanja, pobudam se bomo z veseljem odzvali.

III.1.2.6. PREDLOGI ZA PRODAJO UMETNIŠKIH IZDELKOV

Za prodajo in promocijo izdelkov iz programa zaposlitve pod posebnimi pogoji je izdelan predlog načrta prodaje. Poleg načrta, ki je v pripravi bomo v letu 2015 še naprej usmerjeni k uresničevanju naslednjih ciljev:

- ♣ udeležba na sejnih, prireditvah,
- ♣ obveščanje medijev o prodaji izdelkov,
- ♣ prirejanje umetniških razstav,
- ♣ internetna prodaja,

- ▲ izdelava novoletnih, velikonočnih in rojstno-dnevnih daril,
- ▲ izposoja izdelkov/slik podjetjem, organizacijam za določeno obdobje.

III.1.2.7. NAJEMNI PROSTORI ENOTE INCE ZU

Dosedanjim najemnim prostorom enote INCE ZU v Mostah pri Komendi se v okviru sedanjih pogojev izteka pogodba o najemu v juniju 2015. Pogodba o najemu prostorov za čas trajanja 10 let je bila podpisana v marcu 2015 z začetkom uporabe in veljavnostjo junij 2005, to je do junija 2015.

Delo upravno računovodske službe je bilo preneseno v objekt novogradnje v zadnji tretjini leta 2014. V prihodnjih mesecih načrtujemo skrben in postopen prenos arhiva, dokumentacije zavoda, v arhiv objekta novogradnje na Ropretovi 23.

Trenutno izvajamo skrbno iskanje optimalnega najema objekta za namen izvajanje storitve vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji enote INCE ZU. V pogovorih s svojci, zaposlenimi in uporabniki je bilo izpostavljeno, da si ne želijo preselitve in želijo ostati na dani lokaciji. Prav tako izhajamo iz strokovne ocene o stalnosti okolja in lokacije delovanja izvajanja storitve za osebe z motnjo v duševnem razvoju, ki upošteva stališče, da naj se dejavnost za uporabnike ohranja v stalnem in njim poznanem okolju, s čim manj spremembami, ki bi vplivale na zmanjšanje kvalitete dela in bivanja oseb z motnjo v duševnem razvoju. V trenutnem okolju je enote INCE ZU s svojo dejavnostjo dobro sprejeta in dobro prepletena z lokalnim okoljem in prebivalci. Orientacija v prostoru je uporabnikom znana in jim omogoča minimalno samoorientacijo, ki jo zmorejo na zmanjšanem nivoju. Dosedanji objekt omogoča izvajanje storitve (keramična in slikarska delavnica, razdelilna kuhinja z jedilnico (ki omogoča tudi lastno udeleževanje v kuhinji uporabnikov), prostor za prostočasne aktivnosti uporabnikom, prostor za izvedbo suportivnih delavnic in sestankov, toaletni prostori za uporabnike (ločeno m in ž), toaletne prostore za zaposlene, pralnica, garderobe, dvigalo, itd. Objekt dodaja vrednost z lastno galerijo in parkirnimi prostori (ki niso plačljivi v okviru pogodbe).

Trenutno se dogovarjamo z najemodajalcem o spremembi namembnosti določenih prostorov (pisarne strokovne delavke in vodje enote ter skladišča) iz mansardnih prostorov v nižja nadstropja (kar bi bil strošek najemodajalca) in novi vrednosti nadaljnjega najema prostorov za izvajanje storitve.

Prav tako raziskujemo možnosti najema in vrednosti najemov v okolici.

III. 2. INSTITUCIONALNO VARSTVO

III. 2. 1. BIVALNA ENOTA NAŠA HIŠA

Storitev institucionalnega varstva se izvaja v bivalni enoti Naša Hiša, ki v osnovnih kapacitetah lahko nudi dom dvaintridesetim odraslim osebam z lažjo, zmerno in težjo motnjo v duševnem razvoju z morebitnimi kombinacijami nekaterih drugih telesnih in duševnih bolezni. Trenutno v Naši hiši prebiva 31 uporabnic in uporabnikov, v postopku sprejemanja pa je 1 uporabnik. V februarju 2015 bodo zapolnjene vse kapacitete.

Vsi uporabniki in uporabnice, ki bivajo v Naši hiši so ravno tako uporabniki storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji v VDC INCE, v enoti Mengeš in enoti INCE - ZU. V primeru slabega zdravstvenega stanja uporabnikov izvajamo v Naši hiši dopoldansko varstvo. V bivalni enoti poskušamo posameznikom zagotoviti in nadomestiti funkcijo doma, zato se še posebej **trudimo ustvariti življenjske pogoje, ki nudijo domačnost, toplino, prijaznost, torej okolje, kjer se posameznik počuti varnega in sprejetega**. Poskušamo zagotoviti okolje, ki nudi posamezniku toplino in domačnost, hkrati pa skupaj z uporabniki ustvarjamo življenjski prostor, kot je življenje v skupnosti.

Bivalna enota Naša hiša bo odprta vse dni v letu. Ob delavnikih bo zagotovljeno 16 urno varstvo, ob vikendih, praznikih in dela prostih dni ter v času zaprtja enot v Mengšu in Mostah, pa bo bivalna enota odprta 24 ur na dan. Bivalna enota je za uporabnike odprta tudi v času, ko se na lokaciji Naše hiše izvajata programa za starostnike (od 7.00 do 9.00 ure) in skrbi za bivalno enoto (dvakrat tedensko skozi celo dopoldne). Za uporabnike Naše hiše bomo v dopoldanskem času poskrbeli tudi, ko bodo bolni oziroma se bodo zanje izvajali potrebni zdravniški pregledi v splošni ali specialističnih ambulantah. Vse omenjeno nakazuje na skoraj vsakodnevno dopoldansko skrb za stanovalce Naše hiše.

MOŽNOSTI INSTITUCIONALNEGA VARSTVA - 24 UR

Zaradi starosti vse več uporabnikov se načrtuje razvoj/izdelava programa, ki bo uporabnicam in uporabnikom dajal možnosti 24 urnega institucionalnega varstva. Iz starostne statistike v poročilu je očitno, da bomo/že potrebujemo 24 urno varstvo za uporabnike, ki ne bodo zmogli dnevnega varstva (zaradi pogostejših obolenj, simptomov in vpliva starosti, itd).

V letu 2015 bomo pričeli z aktivnostmi za pripravo programa, ki bo zajel 24 urno odprtje bivalne enote in pokritost le te z ustrezno kadrovske zasedbo. Pri tem je pomembno upoštevati dejstvo, da nas zakonodaja pri tem ne more usmerjati, saj ni zgornje starostne omejitve za vključenost v VDC. S problemom »starejše/ostarele« populacije, ki potrebujejo posebno nego in oskrbo, pa se VDC-ji srečujemo prav zdaj. Hkrati izhajamo iz strokovne ocene, da je za osebe z motnjo v duševnem razvoju potrebo poskrbeti celostno in tudi v starosti potrebujejo drugačno storitev, ki je v starostnem obdobju namenjena običajni populaciji.

USTANOVITEV STANOVANJSKE SKUPINE

V letu 2015 bomo ponovno iskali možnosti za ustanovitev stanovanjske skupine za sposobnejše uporabnike in sicer z namenom učenja samostojnega življenja in razvojem samostojnega funkcioniranja tudi v zunanem okolju. Predvideva se skupina 4 - 5 uporabnikov ter ustrezna kadrovska ureditev. Cilj skupine bi bil zagotoviti posameznikom, ki si želijo živeti izven »zavodskih oblik« možnosti za samostojno življenje, razvoj njihovih potencialov in omogočiti čim bolj običajne pogoje bivanja.

V letu 2015 načrtujemo predvsem ustvarjanje pogojev za stanovanjsko skupino, predvsem oblikovanje programa in raziskovanje finančnih, kadrovskih in drugih normativov, prostorskih pogojev, možnosti financiranja, itd. Sama uresničitev stanovanjske skupine verjetno sega v leto 2016.

III. 2.1.1. IZVAJANJE STORITVE INSTITUCIONALNEGA VARSTVA

V letu 2015 bomo izvajali storitev institucionalnega varstva, ki v splošnem nadomešča in dopolnjuje funkcijo doma. Obsegala bo osnovno oskrbo in socialno oskrbo v skladu s predpisi s področja socialnega varstva ter zdravstveno varstvo po predpisih s področja zdravstvenega varstva.

Osnovna oskrba bo zajemala bivanje, organiziranje prehrane, tehnično oskrbo in prevoz. Socialna oskrba je strokovno vodena dejavnost, ki zajame izvajanje vsebin socialne preventive, psihološke obravnave in svetovanja ter vodenje. Varstvo se bo izvajalo kot nudenje pomoči pri vzdrževanju osebne higiene in izvajanju dnevnih aktivnosti (vstajanju, oblačenju, komunikacija, orientacija,...). Posebne oblike varstva so namenjene ohranjanju in razvoju samostojnosti, delovnih aktivnosti (okupacija) in aktivnemu preživljanju prostega časa, razvoju socialnih odnosov, reševanju osebnih in socialnih stisk ter terapiji motenj.

Splošni cilji našega dela bodo organizacija dobre službe, ki bo podpirala uporabnice in uporabnike, in izvedba takih storitev, v katerih bo zasebnost uporabnika visoko upoštevana in v katerih bodo možnosti za razvoj spoštovanja in dostojanstva vsakega posameznika. Upoštevali bomo principe vsakdanjega življenja, kljub temu, da gre za umetno, organizirano, skupinsko obliko življenja. Upoštevali bomo potrebo po pristnem odnosu, upoštevali bomo individualne potrebe posameznic in posameznikov v čim večji možni meri ter varovali pravice uporabnic in uporabnikov.

Temeljno bo individualno delo z uporabniki, saj je nepogrešljivo pri posameznikih, ki se znajdejo v stiskah, pri krepitvi pozitivne samopodobe, pri obvladovanju jeze – agresivnih impulzov, pri osebnih konfliktnih, pri ohranjanju in izgradnji lastne vrednosti – samozavesti, pri učenju socialnih veščin, pri učenju asertivnosti, pri učenju samopohvale, dajanju pohvale, razreševanju osebnih dilem, in kar je najpomembnejše, pri suportivnem terapevtskem delu, ki je zajeto v strokovno delo.

Osebe z motnjo v duševnem razvoju imajo zmanjšane intelektualne sposobnosti, njihove socialne spretnosti so občasno ovirane, zato težje realizirajo možnosti za enakovredno udeležbo v socialnih in drugih dejavnostih. Potrebujejo strukturirano in organizirano strokovno podporo pri tem, da lahko živijo svoje življenje na način, ki je čim bližje načinu življenja, kot ga živijo ljudje, ki teh ovir nimajo.

Pozorni bomo na to, da je podpora, ki jo jim nudimo, organizirana v takem smislu, da jim bo omogočala čim več priložnosti za ohranjanje njihovih sposobnosti in spretnosti in za razvoj novih sposobnosti in spretnosti, ki izhajajo iz njihovih interesov in spreminjajočih se potreb. Pri svojem delu bomo upoštevali koncepte običajnega življenja in iz tega izhajajoča načela normalizacije in opolnomočenja. Trudili se bomo, da bodo omogočene možnosti izbire povsod tam, kjer je to le mogoče. Uporabnice in uporabniki bodo imeli možnost, da bodo izražali svoje pobude in sodelovali pri oblikovanju življenja v Naši hiši in priložnost, da podajajo pritožbe. Z bivanjem v naši bivalni enoti odrasli z motnjo v duševnem razvoju dobijo priložnost, da ob ustreznem strokovnem vodenju zaživijo čim bolj kvalitetno in samostojno življenje.

S procesom individualizacije uporabnikov, ki poteka ves čas, bomo vsem uporabnicam in uporabnikom poskušali omogočiti takšno življenje, kot naj bi ga imel vsak posameznik doma. Pri tem se srečujemo z dejstvom, da gre za organizirano, skupinsko obliko bivanja, kjer je še posebej pomembno, da ima vsak posameznik priložnost, da izrazi sebe in hkrati najde svoje mesto v skupini. Individualizacijo bomo ohranjali preko realizacije usmeritev in smernic individualnih načrtov.

Pomembna smernica našega dela je zagotoviti posameznikom, da v vsakdanjem življenju živijo s čim večjo stopnjo intimnosti in se čutijo spoštovane in ohranjajo osebno dostojanstvo. Pri vključevanju v skupino nekateri uporabniki potrebujejo podporo, da najdejo svoj prostor v dinamiki celotne skupine na primeren in spoštljiv način v oziru do drugih. Tako, kot je pomembno vključevanje v okviru bivalne enote, je pomembno tudi vključevanje v širši socialni prostor. Posebna pozornost bo namenjena ohranjanju stikov s svojci, kamor se bomo vključevali tudi z organiziranjem in izvajanjem obiskov na domu, v primeru ostarelosti svojcev. Vsem uporabnikom bo omogočeno, da sprejemajo obiske in v čim večji meri ohranjajo svoje primarne socialne mreže, katere so razvili pred vstopom v bivalno enoto oziroma v času bivanja v bivalni enoti.

III. 2.1.2. UPORABNICE IN UPORABNIKI NAŠE HIŠE

V Naši hiši ima trenutno svoj dom 31 uporabnic in uporabnikov, en uporabnik pa se bo vključil februarja 2015. Bivajo v enoposteljnih in dvoposteljnih sobah, nekaterim parom je omogočeno skupno bivanje. V letošnjem letu bomo nadaljevali s tem, da podpiramo uporabnike in uporabnice pri oblikovanju njihovih prostorov na način, da se v njih čim boljše počutijo.

Začasni sprejemi v Našo hišo

Kljub zasedenosti kapacitet, v mesecu februarju bo zapolnjenih vseh 32 kapacitet v bivalni enoti, bomo tudi v letošnjem letu institucionalno varstvo ponudili našim uporabnikom storitev dnevnega varstva in sicer v primeru odsotnosti svojcev. Zaradi zasedenosti kapacitet lahko začasno sprejmemo le enega uporabnika naenkrat. V preteklosti se je ta način izkazal kot zelo dobra praksa, saj uporabnikom in svojcem začasni sprejem, za nekaj dni spremeni in obogati življenje.

STANOVALCI NAŠE HIŠE

Skupina uporabnikov je zelo heterogena, tako po osebnih zgodovinah, po starosti, po obsegu intelektualnega primanjkljaja, v zdravstvenem stanju, v obsegu socialnih mrež in stikov s svojci in podobno. Med njimi bo 16 moških in 16 žensk. Prihajajo iz različnih občin po Sloveniji (večina iz bližnjih: Domžale, Mengeš, Lukovica, Kamnik, Moravče, Ljubljana; in oddaljenih Sežana, Ribnica, Grosuplje, Koper).

SKUPINE UPORABNIKOV

V Naši hiši je zaradi kvalitetnejšega dela in skrbi za uporabnika delo organizirano na način sistema ključnega delavca, ki je sedaj že dobro vpeljan in sprejet tako pri delavcih, kot pri uporabnikih.

Uporabnice in uporabniki so v bivalni enoti razdeljeni v tri skupine, ki jih vodita po dva delavca (varuh/inja, zdravstveni tehnik/ca).

Varuh/inja in zdravstveni tehnik/ca predstavljata uporabniku pomembno osebo, na katero se obrača in ji nudi oporo v vsakdanjih težavah, s katerimi se uporabniki srečujejo, oziroma jih motivira in skrbi za različna področja uporabnikovega življenja. Ključna oseba za uporabnika imata dostop do potrebnih informacij o uporabniku, sodeluje pri timskih obravnavah in pri individualnem načrtovanju. Pomembna oseba nudi podporo uporabniku pri organizaciji njegovega denarja, pri urejanju bivalnih prostorov in iz tega izhajajočih potreb, pri skrbi za osebne predmete in garderobo, spremlja uporabnikovo zdravstveno stanje, spremlja uporabnikovo splošno dobro počutje, spremlja in skrbi za izvajanje individualnega načrta. Opazi in sporoča morebitne posebnosti v zvezi z uporabnikom in njegove morebitne potrebe, predlaga spremembe, ki bodo v korist uporabniku. Spremlja in spodbuja osebni napredek pri uporabniku. Pri tem delu tesno sodeluje z vodjo enote in po potrebi z drugimi strokovnimi službami znotraj in izven VDC INCE.

V letu 2015 bomo nadaljevali z dobro vpeljanim sistemom pomembne osebe za uporabnika.

Varuh/inja in zdravstvena tehnica bosta vodila opažanja na predpisanih obrazcih, kjer se dnevno beležijo posebnosti v uporabnikovem življenju, hkrati se beležijo posebnosti v posameznikovem funkcioniranju, prostočasnih aktivnosti, skratka, vse pomembne situacije, ki so ali bodo vplivale na posameznika.

Struktura strokovnega dela in opravljanja beleženj se bodo, tako kot v preteklem letu, tudi v letu 2015 enkrat tedensko obravnavala na timskih sestankih z vodjo bivalne enote, kjer bomo povzeli za posameznika pomembne situacije, ki vplivajo na njegovo življenje in spremembe v funkcioniranju ter hkrati evalviramo doseganje ciljev, ki so sestavni del individualnega načrta uporabnika ter zastavljamo nove smernice za delo z uporabnikom in s tem strmimo k uresničevanju uporabnikovih želja, hotenj ter ohranjanjem njegovih spretnosti in razvijanju novih spretnosti. Namen je zagotoviti uporabniku čim boljše življenje v bivalni enoti in spodbujati njegov osebni razvoj ter krepiti osebno rast. Za uporabnika pomembna oseba je zadolžena za prenos le teh v življenje uporabnika s sodelovanjem celotnega tima in vodjo bivalne enote.

V prvi skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra. Vključenih je 11 uporabnikov. V drugi skupini sta ključna delavca varuh in medicinska sestra, vključenih je 10 uporabnikov. V tretji skupini sta ključna delavca varuhinja in medicinska sestra, vključenih je 11 uporabnikov.

PROGRAM ZA SKUPINO STAROSTNIKOV

Prilagojen program storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji za starejše, ki se izvaja v bivalni enoti in se veže na storitev institucionalnega varstva, se je izkazal kot zelo učinkovit in strokoven pristop k delu s starostniki, zato ga bomo izvajali tudi celotno obdobje v letu 2015. Gre za prilagojeno izvajanje programa za skupino starostnikov v okviru storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Prvotno so bili v program vključeni 3 uporabniki, v predpreteklem in preteklem letu pa so se priključili še 3 uporabniki. Gre za prilagoditev potrebam starostnikov, ki so v storitvah institucionalnega varstva. Program poteka od ponedeljka do petka, ko se institucionalno varstvo kombinira s storitvijo vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Program poteka od 7.00 do 9.00 ure na lokaciji bivalne enote. Starejšim uporabnikom je tako omogočen bolj umirjeno preživeto jutro in krajši delovni čas.

PROGRAM VKLJUČEVANJA UPORABNIKOV V SKRB ZA BIVALNO OKOLJE

Tudi v letu 2015 bomo nadaljevali z **dobro vpeljanim programom, ki bogati storitev vodenja in varstva ter zaposlitev pod posebnimi pogoji za nekaj uporabnikov**. V bivalni enoti bo 2 dni v tednu potekal program »Skrb za bivalno okolje«, kot storitev vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji. Trije uporabniki v ponedeljkih, v tem programu, sodelujejo s socialno oskrbovalko, v torkih pa z glavnim vzdrževalcem. Uporabniki se menjajo glede na cilje individualnih načrtov, glede na njihove želje oziroma potrebe, ki izhajajo iz njihovih težav, želja motivacije in nenazadnje zdravstvenega stanja. S tem programom bomo nadaljevali in ga izpopolnjevali.

Načrtujemo, da bodo uporabnice/ki v tem letu, ki bodo v zaposlitvi pod posebnimi pogoji v bivalni enoti opravljali delo v hiši: pralnica, čiščenje hiše, sodelovanje pri vrtnih opravilih, sodelovanje pri skrbi za vrtnice in balkonsko cvetje, skrb za vrt.

Fantje bodo izredno radi sodelovali pri košnji trate, prezračevanju trate, pri spomladanskem generalnem čiščenju hiše in okolice, pri čiščenju oken. Težko pa pričakujejo tudi sneg, ki ga z veseljem očistijo z dvorišča in se pri tem skušajo, kdo bo očistil več. Fantom se zelo rade priključijo tudi dekleta pri čiščenju snega.

Skratka omenjeni program zelo obogati delo in življenje uporabnikov v bivalni enoti in je pomemben način vključevanja uporabnikov v delovne aktivnosti bivalne enote.

III. 2.1.3. AKTIVNOSTI V NAŠI HIŠI

Zaposleni v bivalni enoti se bomo v letu 2015 dnevno trudili oblikovati program, ki bo zajemal dnevne aktivnosti uporabnic in uporabnikov. Na ta način bodo imele uporabnice in uporabniki možnost, da preživljajo svoj prosti čas organizirano ali samostojno. V organizirane aktivnosti se bomo trudili vnašati elemente vseživljenjskega učenja in pri načrtovanju upoštevati njihove želje in interese. Pomembna je tudi informiranost uporabnic in uporabnikov v Naši hiši in na podlagi tega možnost izbire. Z informiranje o aktivnostih uporabljamo oglasno desko Naše hiše, na kateri se nahajajo aktualne informacije, za katere menimo, da še posebej zanimajo uporabnice in uporabnike.

Tako kot vsako leto se bomo tudi v letu 2015 trudili skupaj z uporabniki, ki so manj aktivni, najti interese, ki jim bodo pomagali zapomniti popoldanski prosti čas oziroma čas med vikendi. Že sedaj se izvajajo sprehodi v naravo, sproščanje, barvanje, poslušanje glasbe, ples v bivalnem delu, aerobika, branje dnevnega časopisja, itd. Hkrati pa tudi slišati interese tistih, ki imajo le te že jasno izoblikovane (kulturne, športne, izleti in podobno). **Za nas zaposlene je zelo pomembno, da uporabniki, ki težje izrazijo svoje želje in interese, ne ostanejo »prezrti«.**

Zaposleni bodo aktivnosti pripravljali tudi glede na svoje interese in znanja. Aktivnosti bodo tekle, kot je že utečeno. Posebej izpostavljam naslednje aktivnosti:

POLETNI TABOR NA SLOVENSKE OBALI (FIESA – DOM BREŽINKA)

V letu 2015 bodo uporabnice in uporabniki ponovno letovali skupaj. Tudi letos smo upoštevali njihove želje po morskimi doživetjih, plavanju, namakanju, sončenju in po morskem zraku, zato smo za letošnje leto rezervirali 42 kapacitet (32 uporabnikov 10 in zaposlenih) v *Savudriji na Hrvaškem*. V ta namen smo rezervirali manjši privatni hostel z zelo udobnimi sobami tik ob obali. Uporabniki se veselijo dopustovanja na Hrvaškem, vsekakor pa zelo radi preživljajo dopust na morju. Na hrvaški obali načrtujemo preživeti 5 dni in sicer od 29. 6. 2015 do 3. 7. 2015. Letovanje je namenjeno vsem uporabnikom Naše hiše. Čeprav bo letovanje skupno, pa bo hkrati potekalo več aktivnosti za različne potrebe in interese uporabnikov. Program, ki ga bomo izvajali v času letovanja bomo zaposleni predhodno skrbno pripravili in pri tem upoštevali različne potrebe uporabnikov, njihove želje, hotenja in poskušali zadovoljiti njihova pričakovanja. Velik poudarek pa bomo namenili kopanju, saj uporabniki najraje poležavajo na plaži, se kopajo, si privoščijo sladoled in osvežilne napitke. Zvečer pa se uredijo in odpravijo na ple, ki ga pripravimo zaposleni skupaj z njimi.

Uporabnice/ki Naše hiše vsako leto izredno težko pričakujejo tabor Naše hiše, saj so le ti tabori vedno zanimivi s skrbno pripravljenim programom zaposlenih Naše hiše. Pa vendar se je skozi vsa obdobja letovanj in različnih lokacij (Bovec, Bohinj, primorje,...) izkazalo, da je največji užitek »priti v začetku poletja na morje«. To željo so uporabnice/ki izrazili že večkrat, vsaj večina.

Tudi v letu 2015 smo se zaposleni in v.d.direktorica odločili, da bodo uporabnice/ki za letovanje tudi sami nekaj prispevali, saj je pomembno, da se uporabniki tudi na ta način počutijo soudeležene.

POHODNO NARAVOSLOVNI IN KULINARIČNI TABOR »SVIZČEVI POHODI«

»Svizčevi pohodi« je med uporabniki zelo priljubljen pohodniški tabor. Traja dva dni, torej z eno nočitvijo. Tudi v letu 2015 načrtujemo dvodnevni pohodniški tabor »Svizčevi pohodi«, ki ima med uporabnicami in uporabniki velik odziv. Program je namenjen uporabnikom, ki imajo veselje do hoje v naravi, do pohodov, ki občudujejo naravo in uživajo v hribovskem okolju. Izredno veselje je ob poskušanju jedi, ki so domače v tistem okolju. Predvsem gre za avtohtone slovenske jedi, ki jih v okolju pridelajo domači izdelovalci (kmetje, planšarji, itd,...).

Program, ki se načrtuje letos bo dvodnevni z eno nočitvijo. Predvideva se obisk Kranjske gore z okolico. Uporabniki, ki se teh pohodov udeležijo so visoko motivirani za hribarjenje in pohode, saj običajno delno prispevajo tudi finančni prispevek, kar jim še dodatno povečuje vrednost tovrstnega preživljanja prostega časa.

Program že pripravljata dve zaposleni v bivalni enoti. Izvedba se predvideva v mesecu maju/juniju 2015.

SEPTEMBERSKO TRODNEVNO LETOVANJE NA SLOVENSKEM PODEŽELJU V DOBRNI

V septembru 2015 bomo za uporabnice/ke, ki letos v poletnem obdobju ne bodo odšli k svojcem oziroma ne bodo letovali z Društvom Sožitje (ni dovolj prostih kapacitet), oziroma bodo nekako potrebovali odmik v naravo, itd., pripravili krajše letovanje na Slovensko podeželje v bližino (term, toplic, bazenov,..). Tudi v letu 2015 bomo program izvedli skupaj z CUDV Dobrna, kjer bomo najeli njihovo počitniško hišico z 9 prostimi kapacitetami. Zajtrk si bomo pripravljali sami, na kosilo in večerjo pa bomo odšli v njihovo jedilnico. Podrobnejši program, ki predvideva tovrstno aktivnost bomo izdelali po zaključku prijav na letovanja preko društva Sožitje oziroma ko dobimo informacije, kako bodo uporabnice/ki obiskovali svojce in glede na njihove potrebe oziroma interese. Tovrstnega programa se bo udeležilo od 6 – 8 uporabnikov in 2 spremljevalca. Glede na potrebe se program lahko ponovi še v istem ali naslednjem mesecu. Letošnje izkušnje so, da najem skupnega apartmaja in prehrana v drugi socialnovarstveni ustanovi finančno ni prevelika obremenitev, vsekakor pa delno finančno prispevajo tudi uporabniki sami.

DVODNEVNO SREČANJE »MI SMO BRATJE« V CELOVCU, (INKLUZIJA)

V aprilu 2015 smo se ponovno prijavi na srečanje »Mi smo bratje« - INKLUZIJA 2015 v Celovcu. Srečanja se bo udeležilo 6 uporabnic/kov Naše hiše in dva spremljevalca. Gre za srečanje, kjer uporabniki Naše hiše nastopijo kot glasbena skupina »Hišni band« in se na ta način predstavijo tudi v tujini. Program poteka dnevno, z vsakodnevnim odhajanjem v Celovec. Programa se uporabniki veselijo, saj so na ta način »stkali« že kar nekaj prijateljstev izven

naših meja.

SODELOVANJE Z DRUŠTVOM SOŽITJE

V Naši hiši bomo tudi v letošnjem letu sodelovali z Društvom Sožitje Mengeš, katerega naloga je skrbeti za aktivno in polno preživetje prostega časa oseb z motnjo v duševnem razvoju. Društvu Sožitje bomo, tako kot že vrsto let, pomagali pri organizaciji večdnevni doživljajskih taborov na različnih koncih Slovenije ter Hrvaškem, ki se jih bodo udeležili tudi naši uporabniki, večinoma v času zaprtja enote Mengeš in INCE - ZU Moste.

Kljub naši želji in želji Sožitja Mengeš, ne moremo zagotoviti vsem uporabnicam/kom, mesta na letovanju, zato se skupaj z uporabniki in zaposlenimi vsakoletno odločamo o zasedbi (ostalim ponudimo druge programe) Pa vendar si želimo, da bi nam v letu 2015 ponudili čim več prostih kapacitet, saj predstavljajo tovrstni tabori pomemben del socialnega vključevanja uporabnic in uporabnikov Naše hiše in kvalitetno preživljanje njihovega prostega časa in pomemben del vseživljenjskega učenja. Prav posebno pa je tovrstni način pomemben za uporabnice/ke, ki nimajo svojcev, da bi v poletnem času zahajali na dnevne ali večdnevne obiske.

Uporabniki se bodo udeležili tudi prazničnih prireditev, ki jih prireja društvo (pustovanje, Dedek Mraz, piknik,...).

Naši stanovalci so bili in bodo še naprej vključeni v njihove aktivnosti, kot so:

- ▲ glasbena skupina Strune,
- ▲ plesne vaje,
- ▲ telovadba,
- ▲ literarne urice,
- ▲ bralne urice,
- ▲ novinarski krožek,
- ▲ mesečni pohodi v hribe in naravo.

Vključenost v tovrstne dejavnosti med uporabniki bivalne enote narašča.

Uporabnice in uporabniki Naše hiše so vključeni tudi v gibanje **Vera in luč**, iz Moravč in Mengša, ter **Bratstvo krščanskih invalidov** iz Jarš. Tudi tu bo sodelovanje še naprej potekalo utečeno, dogovorili pa se bomo za možnosti vključevanja novih članov iz Naše hiše.

PROSTOVOLJCI/KE V BIVALNI ENOTI

Med dejavnosti in delavnice lahko uvrstimo tudi dejavnost prostovoljstva. V letu 2015 bomo ponovno sodelovali s prostovoljci/študenti/kami in sicer 1x mesečno bo prihajalo v hišo več prostovoljk/cev, največkrat v nedeljo popoldne, kjer bodo skupaj z uporabnicami in uporabniki ustvarjali, izvajali različne aktivnosti, po predhodno javljenem programu koordinatorki za prostovoljstvo. Družabništvo s pomočjo prostovoljstva je za hišo posebna pridobitev, saj so jo uporabniki zelo sprejeli, hkrati pa so nad njihovim izvajanjem navdušeni in radi sodelujejo.

DRUŽBENO KORISTNO DELO V BIVALNI ENOTI

V sodelovanju s Centrom za socialno delo in Okrajnim sodiščem Domžale bomo v letu 2015 sprejeli posameznike, ki jim je bilo naloženo družbeno koristno delo, kot alternativni ukrep denarni kazni ob prekrških. V ta namen smo se že udeležili sestanka na CSD Domžale. Za posameznika, ki bomo sprejeli za delo v splošno korist bomo delo načrtovali v skladu z namenom.

PROGRAM ORGANIZIRANIH AKTIVNOSTI IN DEJAVNOSTI ZA LETO 2015

POZNOZIMSKO IN PREDSPOMLADANSKO OBDOBJE 2015

- ▲ V zgodnjepomladanskem obdobju bo še vedno zelo aktualen obisk smučišč in sankanje na bližnjem hribu,
- ▲ krajši sprehodi po zasneženi naravi in kepanje ter ostale zimske radosti skupaj z uporabniki in zaposlenimi,
- ▲ čiščenje snega na dvorišču bivalne enote,
- ▲ rekreacija s tekaškimi smučmi na Mengeškem polju,

- ✧ obisk kino predstave ali lutkovne predstave,
- ✧ glasbena delavnica »Je bela zima«,
- ✧ dnevni sprehodi v naravo,
- ✧ povezovanjem z Vero in luč ter Bratsvom invalidov iz Domžal,
- ✧ Obisk slovenskih mest (Škofja loka, Kamnik, Domžale, Kranj, Ljubljane, Celja,...),
- ✧ v februarju – praznovanje Slovenskega kulturnega praznika z literarno glasbenim popoldnevom,
- ✧ Na soboto – kulturni praznik – obisk Vrbe in Kranja Prešernovega mesta, ogled noš iz prešernovega časa in muzejev, ki bodo ta dan brezplačni,
- ✧ Krašenje bivalne enote z motivom Valentinovo, katerega uporabniki zelo radi praznujejo,
- ✧ Peka sladkih valentinovih srčkov – v okviru dietne kuhinjpeka peciva v kuhinje,
- ✧ »praznovanje Gregorjevega« - valentinov ples in delavnica – likovno umetniška izdelava ljubezenskega poštnega nabiralnika,
- ✧ prvi teden v februarju – priprava na pustovanje, nakupi mask, izdelava mask,
- ✧ ogled pustne povorke v Šenčurju »Godlarji«,
- ✧ udeležba plesa v maskah (diskoteka Šporn), tekmovanje za naj pustno masko,
- ✧ kulinarčna delavnica – »Cvrtje krofov, flancatov in mišk«

MAREC 2015

- ✧ 8. marec – praznovanje »Dan Žena« s povabilom Otroškega pevskega zbora iz Osnovne šole Mengeš,
- ✧ 10. marec – praznovanje »40.mučencev«,
- ✧ praznovanje (8.marec – dan žena) – pogovor o koreninah praznika o pomenu in zavedanje praznovanja,
- ✧ praznovanje (25.marec – materinski dan) – pogovor in posvetilo materam,
- ✧ PLANICA – (18. – 22. marec 2015) zaključni poleti – ogled smučarskih skokov,
- ✧ sprehodi in izleti v okolici Naše hiše – po spomladanskem sončku,
- ✧ umetniška delavnica – priprave na prihajajočo pomlad,
- ✧ **Limbarska gora – na Limbarsko po nagelj – pohod**, ki je med uporabniki izjemno priljubljen. Fantje se pohoda udeležijo tudi, da svoji prijateljici prinesejo nagelj.

APRIL 2015

- ✧ Ureditev terase z novimi sedežnimi garniturami,
- ✧ spomladansko čiščenje celotnega objekta skupaj z uporabniki, zaposlenimi in glavnim vzdrževalcem,
- ✧ priprave na praznik Velike noči (barvanje pirhov, priprava velikonočnih jedi, ustvarjalne delavnice na temo »Velika noč« z različnimi mediji,
- ✧ žegnjanje Velikonočnih jedi, kot vsako leto bomo pripravili košaro velikonočnih jedi, ki jo bodo uporabniki odnesli v cerkev na žegnanje,
- ✧ priprava Velikonočnega zajtrka skupaj z uporabniki,
- ✧ obisk Karitasa ob Velikonočnih praznikih,
- ✧ INCLUSIJA 2015 v Celovcu,
- ✧ Izleti v cvetlične parke (tulipani in narcise) Mozirje, Cvetlični gaj, Arboretum Volčji potok,
- ✧ pohodi v nizkogorje, obisk nižjih planin – priprava na Svizčeve pohode,
- ✧ spomladanska priprava in urejanje zelenjavnega vrta in zasaditev zelenjavnih sadik in semen,
- ✧ sajenje rož,
- ✧ sodelovanje pri zasaditvi zeliščnega vrta.

MAJ 2015

- ✧ Neformalno druženje s svojci – vrtni piknik (10. maj 2015),
- ✧ praznovanje 1.maja – otvoritvena sezona piknikov na vrtu Naše hiše. V ta namen bodo uporabniki sodelovali pri pripravi sestavin za piknik, čistili zelenjavo, in obračali čevapčiče na žaru. Prvomajski piknik je že tradicionalen in se ga uporabniki močno veselijo.
- ✧ priprava koles na kolesarsko sezono in kolesarjenje po bližnji okolici,
- ✧ ogled Kekčeve dežele,
- ✧ sprehodi v naravo po bližnji okolici (Mengeška koč, okolica Mengša in Domžal),
- ✧ priprava in urejanje zunanje okolice in hišna opravila,

- ✧ spomladansko čiščenje notranjosti bivalne enote,
- ✧ izdelovanje mozaikov, glinenih izdelkov,
- ✧ ogledi košarkaških in nogometnih tekem,
- ✧ igranje badmintona in drugih družabnih iger (odbojka, košarka, med dvema ognjema),
- ✧ vzpostavljanje aktivnosti kegljanja in bowlinga,
- ✧ slikarske delavnice (na določeno temo),
- ✧ kopanje v termah in pokritih kopališčih,
- ✧ druženje s stanovanjsko skupino iz Poljč (CUDV Radovljica),
- ✧ izvedba dvodnevnega pohoda v sredogorje »Svizčevi pohodi« (Kranjska gora) v organizaciji Naše hiše,

POLETJE 2015

- ✧ Od 29. 6. 2015 do 3. 7. 2015 - petdnevni »poletni tabor« v izvedbi Naše hiše,
- ✧ večdnevni tabori v izvedbi Društva Sožitje,
- ✧ poletni pikniki na vrtu naše hiše za uporabnike,
- ✧ ogled narodnih noš v Kamniku,
- ✧ večkratno obiskovanje Velike Planine s kulinarčnim doživetjem, okušanjem stare kmečke hrane,
- ✧ obisk predstave »na prostem«, tudi kinopredstavo,
- ✧ nabiranje gozdnih sadežev (borovnice, robide, jagode, gobe),
- ✧ kopalni izleti na morju, Blejskem in Bohinjskem jezeru,
- ✧ kopalni izlet na reko Kolpo,
- ✧ obisk letnega bazena v Domžalah ali Kranju,
- ✧ ogledi prireditve v okviru »Tedna mladih v Kranju«,
- ✧ sprehodi ob naravnih in umetnih jezerih (jezero Črnava v Preddvoru, Zbiljsko jezero, Mengeško jezero,...),
- ✧ slikarska delavnica - (poletje v bivalni enoti),
- ✧ dekoracija hiše na temo poletje,
- ✧ pohodi v sredogorje,
- ✧ gobarjenje,
- ✧ obisk pouličnega teatra »Ana desetnica«,
- ✧ obisk »Stare Ljubljane«,
- ✧ ustvarjalne delavnice na temo poletja,
- ✧ hortikultura: vrt, sadovnjak, travnik Naše hiše,
- ✧ organiziranje priljubljenih piknikov na domačem vrtu,
- ✧ igranje tenisa in badmintona, igre z žogo,
- ✧ obiskovanje prijateljev v drugih bivalnih enotah (CUDV Radovljica, CUDV Dobrna, CUDV – enota Ribnica, VDC Kranj,...).

JESEN 2015

- ✧ obiski sejmov in razstavljanje izdelkov iz ustvarjalnih delavnic v Naši hiši (Mihaelov sejem),
- ✧ ogled narodnih noš v Kamniku,
- ✧ nabiranje jesenskih plodov in izleti v naravo,
- ✧ obisk Kostanjeve nedelje v Jančah,
- ✧ umetniške delavnice na temo jeseni,
- ✧ tridnevno letovanje na Slovenskem podežlju v organizaciji in izvedbi Naše hiše,
- ✧ ogledi sejmov v Hitov sejem v Domžalah in kmetijski sejem v Komendi,
- ✧ glasbene delavnice in razvijanje literarnih večerov,
- ✧ izleti v naravo: Zbiljsko jezero, Kamniška bistrica,
- ✧ obiski koncertov in »vaških vesellic«,
- ✧ nabiranje kostanja in gobarjenje,
- ✧ sodelovanje na prireditvi svojcev »Kostanjev piknik«,
- ✧ nabiranje materiala v gozdu za ustvarjalne delavnice,
- ✧ ogled živalskega vrta,
- ✧ slikarska delavnica,
- ✧ hortikultura: vrt, sadovnjak, travnik Naše hiše,

- ✦ pobiranje pridelkov, sušenje zelišč,
- ✦ priprava zemlje in vrta na zimovanje,
- ✦ priprava zunanega pohištva na prezimovanje,
- ✦ kopanje v zaprtih – bazenih (Kranj),
- ✦ obisk term Snovik,
- ✦ ogledi košarkaških in nogometnih tekem,
- ✦ izdelovanje strahcev iz buč in praznovanje »Noč čarovnic«,
- ✦ ogledi prireditev na temo »Noč čarovnic«,
- ✦ »pižama party« v Noči čarovnic,
- ✦ 1.november – dan spomina na mrtve – pogovor o pomenu praznika, etiologij praznika, obiski domov in pokopališč ter prižiganje svečk.

ZIMA 2015

- ✦ obisk ženskega pevskega zbora »Plamenke« iz Preddvora – kar lahko postane tradicionalno,
- ✦ obisk in glasbeni nastop »Hišnega banda« v Gorajtah – otvoritev pravljичne dežele,
- ✦ obisk Miklavža in spremstvo »parkeljnov« v izvedbi kulturnega društva Groblje,
- ✦ praznovanje Dedka Mraza z društvom Sožitje Mengeš,
- ✦ veseli december (ustvarjalne delavnice, dekoriranje hiše, ogledi jaslic in okrašenih mest, obiski Božička, praznovanje Novega leta in podobno),
- ✦ izdelava voščilnic in oblikovanje voščil za svojce,
- ✦ obisk okrašene Ljubljane in drugih večjih slovenskih mest,
- ✦ praznična krasitev hiše in posameznih sob stanovalcev, kateri si želijo v sobi pričarati praznično vzdušje,
- ✦ krašenje novoletne jelke in postavljanje jaslic v bivalnem delu,
- ✦ ogled živih jaslic,
- ✦ skupna priprava božične in silvestrske večerje,
- ✦ peka domačih piškotov in božičnega peciva,
- ✦ učna kuhinja: izdelava »orehove potice«, izdelava pravljične hiške iz medenega testa in beljaka,
- ✦ izvedba novoletnega koncerta v izvedbi »hišnega banda« v Naši hiši,
- ✦ obisk »hišnega« Dedka Mraza, ki prihaja že četrto leto zapored,
- ✦ obisk Karitasa in Rdečega križa, ter obdarovanje uporabnikov,
- ✦ sankanje in tek na smučeh v okoliških krajih in bolj oddaljenih zimskih centrih (Pokljuka),
- ✦ čiščenje (kidanje) snega na dvorišču in dovozih Naše hiše,
- ✦ izleti,
- ✦ hišna glasbena skupina bo izvajala literarne večere ob glasbeni spremljavi,
- ✦ ogled gledališke ter lutkovne predstave,
- ✦ internetne urice.

III. 2.1.2. STROKOVNO DELO

V letu 2015 bomo zaposleni v bivalni enoti dali velik poudarek strokovnemu delu. Kot že do sedaj bomo tudi v prihodnje gradili na timskem pristopu strokovnega dela, ki bo segalo na različne ravni in zajelo vsa področja strokovnega delovanja.

V marcu/aprilu 2015 bomo dokončali delo s področja letnega evalviranja dveh uporabnikov in izdelave individualnih načrtov skupaj z uporabniki in svojci. V namen izdelave individualnega načrta bomo tudi za ta dva uporabnika, k sodelovanju povabili uporabnice/ke in njihove zakonite zastopnike.

Tudi v letu 2015 bo večina strokovnega dela torej obsegala področje dela z uporabniki:

- ✦ strokovno individualno delo z uporabniki,
- ✦ strokovno delo z uporabniki v manjših in večjih skupinah,
- ✦ tedenski sestanki z uporabniki.

Nadalje bo obsegalo na področje dela z zaposlenimi:

- ▲ strokovno sodelovanje tima,
- ▲ strokovne diskusije v delovnem timu Naše hiše,
- ▲ sodelovanje v strokovnih timih na nivoju VDC INCE,
- ▲ supervizija,
- ▲ sodelovanje v multidisciplinarnih timih zunaj VDC INCE,
- ▲ sodelovanje z zakonitimi zastopniki in svetovanje.

Velik del pa pokrijeta tudi področje urejanja dokumentacije in arhiviranje ter področje izobraževanja:

- ▲ skrb za dokumentacijo in urejanje evidenc ter arhiviranje,
- ▲ strokovna izobraževanja in izpopolnjevanja v VDC INCE,
- ▲ udeležba na strokovnih izobraževanjih izven zavoda,
- ▲ udeležba na strokovnih posvetih.

III. 2.1.2.1. PODROČJA DELA Z UPORABNIKI

Glavna področja dela z uporabniki bodo na področju postavljanja smernic in sooblikovanja načrtovanja za individualni razvoj uporabnika in bodo zajela področja skrbi za sebe in bivalno okolje, vključevanje v ožjo in širšo skupnost, razvoj in ohranjanje samostojnosti, razvoj socialnih spretnosti, pridobivanje na samostojnosti in ohranjanje le-te, razvoj in ohranjanje splošnih sposobnosti in bolj specifičnih spretnosti. Strokovno delo z uporabniki bo zajemalo tudi načrtovanje in izvajanje priložnostnih aktivnosti: športne, ustvarjalne, kulturne, sprostitvene, izkustvene ter doživljajske in druge.

INDIVIDUALNO DELO Z UPORABNIKI

Strokovno individualno delo je oblika neposrednega dela z uporabnikom in bo namenjeno predvsem individualizaciji osebnega razvoja posameznika in osebne rasti, učenju življenjskih veščin ter ohranjanje že osvojenih spretnosti.

Najbolj pomemben del individualnega dela z uporabniki je pomoč v osebnih stiskah, v »težavah«, ki se pojavljajo na poti razvoja posameznika, v konfliktnih situacijah, itd. Individualni pristop je pomemben pri učenju reševanja problemov posameznika, pri učenju prepoznavanja (uvid) lastnega prispevka, ki vodijo v določene situacije, k konfliktni situaciji, k samostojnemu razreševanju konfliktov, pri učenju socialnih veščin, pri učenju samostojnega opravljanja funkcij v bivalni enoti in izven nje, pri prevzemanju odgovornosti na drugi strani, za svoja dejanja,...

Pomemben del individualnega pristopa ni samo učenje pač pa tudi svetovanje in suport v za njih »težje obvladljivih situacijah« oziroma izmenjava mnenj,...itd.

V okviru **evalviranja in izvajanja ciljev iz individualnega načrtovanja** bomo uporabnike vključevali tudi k samoevalvaciji, iskanju novih možnosti osebnega razvoja ter iskanju možnosti za kvalitetno življenje v naši bivalni skupnosti, ki izhaja iz vsakega posameznika.

Začrtane cilje bomo skušali dosegati z različnimi vsebinami in nalogami, ki izhajajo iz znanih življenjskih situacij in življenjskega stila naših stanovalcev. Pri tem bomo upoštevali tudi njihove osebne potrebe in interese, njihove želje in hotenja, njihove predstave o lastni integriteti in njihovim lastnim smernicam v življenju.

Trudili se bomo za čim boljše realizacijo ciljev zastavljenih v individualnih načrtih. Poseben pomen ima sodelovanje varuhov in medicinskih sester pri njihovem nastajanju, ker so s tem bolj motivirani za realizacijo ciljev. Skozi vse leto bodo potekale tudi obdobje evalvacije s pregledi opažanj, na timskih sestankih zaposlenih.

DELO Z UPORABNIKI V SKUPINI

V letu 2015 bo tako kot do sedaj, velik poudarek na strokovnem delu z manjšimi in večjimi skupinami uporabnikov. Izvajali se bodo skupni sestanki, kjer bomo preko razprav o določenih temah krepili dobre socialne odnose ter zadovoljstvo s sobivanjem v Naši hiši.

Manjše skupine bodo namenjene majhnemu številu uporabnikov z namenom razreševanja konfliktov med dvema ali več uporabniki, razreševanja nesporazumov, krepitev medsebojnih dobrih odnosov, načrtovanja aktivnosti, priprave na določene aktivnosti, pohvale, itd.

Tedenski sestanki z vsemi uporabniki

Načrtujemo tudi redne sestanke na točno določen dan v tednu, z namenom informiranja uporabnikov, hkrati pa bodo imeli aktivno vlogo tudi uporabniki z namenom diskusije na različne teme povezane z dnevnimi aktivnostmi in življenjem v skupini.

Nameščena bo tudi skrinjica, kamor lahko uporabniki, zaposleni in obiskovalci tudi anonimno podajajo svoje pripombe in predloge. Opažamo, da v preteklosti niso pogosto koristili anonimno oddajo propomb/pohval/predlogov, zato jih bomo s pravilnim pristopom in ustvarjanjem varnega okolja pri pregledu le-teh, spodbujali h kritičnemu pogledu na življenje v Naši hiši.

Hkrati se bomo na sestankih pogovarjali o samoaktivnosti uporabnikov »Kaj jaz lahko storim za boljše počutje v Naši hiši, za realizacijo mojih želja, za razumevanje v skupini, itd.«

Želimo si, da bi v letu 2015 skupinski sestanki z uporabniki v vse večji meri potekali na določeno temo, ki bi jo razvijali skupaj. Pri tem bi iskali odgovore na dileme, vprašanja, izpostavljali načine, ki so bili običajni včasih, v preteklosti in spremembe, ki vplivajo na sodoben način življenja.

Glede na pretekle izkušnje se uporabniki najraje pogovarjajo in diskutirajo na temo: ljubezen, partnerstvo, družina, spolnost, denar, življenje včasih in danes, običaji, ki so jih poznali včasih. Zelo radi se pogovarjajo o hrani. Zelo radi sprejmejo informacije o aktualnih dogajanjih v VDC INCE in jih tudi komentirajo.

Bolj zadržani so še pri temah, kot so ljubezen, partnerski odnosi, odnosi fant-punca, vendar izražajo potrebo po pogovirih o teh temah. Pokazalo se je, da o tem niso vajeni govoriti, zato bomo letos poskušali najti načine za diskusije na naslednje teme: ljubezen, zaljubljenost, spolnost, odnosi...

Skozi vse leto pa bomo delali na temah, ki jih je potrebno večkrat obnoviti; pomembnost varovanja zdravja, osebna higiena, življenje v naši skupnosti, tehnike obladovanja konfliktov, strpnost med ljudmi, pomen prijateljstva, odnosi med ljudmi včasih – odnosi danes, politika in aktualni dogodki v svetu, itd.

III. 2.1.2.2. PODROČJE DELA Z ZAPOSLENIMI

STROKOVNO SODELOVANJE TIMA IN DISKUSIJA V TIMU

Tudi v letu 2015 bo organizacija timskega dela ostala na način, kot je bila organizirana do sedaj, saj se je izkazalo, da ta način spodbuja strokovno rast tima, spodbuja zaupanje in povezovanje tima ter hkrati nudi oporo in krepki poenotenje strokovnih dilem in izhodišč pri delu z uporabniki na večih nivojih.

Dnevno bodo potekali v enoti kratki timski sestanki, ki bodo namenjeni takojšnji obravnavi aktualne problematike in usklajevanju dela. Na sestankih se bodo predale zaposlenim informacije glede delovanja zavoda.

Enkrat tedensko bo organiziran daljši sestanek, na katerem bodo potekale poglobljene evalvacije izvajanja ciljev uporabnikov iz individualnih načrtov in pregled opažanj za določenega uporabnika.

Redno, bo organiziran timski delovni sestanek z izobraževalnim delom in diskusijo, kjer bo potekala diskusija na določeno temo. Skozi vse leto bomo seveda govorili o problemih oseb z motnjo v duševnem razvoju in strokovne dileme opredelili in jih osvetlili z različnih zornih kotov. Poleg tega bomo dali poudarek na naslednje teme:

- Pogovor glede prevzemanja odgovornosti zaposlenih za svoje delo z uporabniki. Podajanje stališč glede odgovornosti zaposlenih v odnosu z uporabniki/za uporabnike in krepitev kolektiva za prevzemanje le-te, in zniževanje strahu pred odgovornostjo,
- motiviranje uporabnikov k samoaktivaciji, samoaktivnosti,
- ponovno bomo obnovili »protokol o nasilju«,
- ponovno obnovili kodeks etičnih načel v socialnem varstvu,

- potrebe »starajoče« populacije,
- se pogovarjali o razliki med motnjo v duševnem razvoju in duševno boleznijo - poskušali bomo podrobneje spoznati psihoze in življenje posameznika s to boleznijo,
- diskusija na temo » Spolnost oseb z motnjo v duševnem razvoju«,
- pogovor o ureditvi sistema socialne oskrbe (kar nekaj novih zaposlenih je prišla iz drugega področja).

STROKOVNI SVETI VDC INCE bodo potekali na 14 dni, oziroma lahko ga skliče direktorica. Redno bova na njih sodelovali vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima, prav tako sta obe članici Komisije za sprejem, premestitev in odpust v VDC INCE, kjer bosta redno sodelovali. Vodja bivalne enote in medicinska sestra – vodja tima bosta redno obveščali sodelavce o sklepih Strokovnega sveta in o strokovnih izhodiščih Strokovnega sveta.

KOLEGIJI kot posvetovalni organ na nivoju celotnega zavoda bodo obiskovali vsi vodje enot in vodja upravno računovodske službe. V Bivalni enoti se bo kolegija udeleževala vodja bivalne enote, kolegijske informacije pa bo vodja na zaposlene prenesla na timskem sestanku, kjer je možnost tudi obratnega informiranja. Vodja zbere informacije od zaposlenih in jih preda na kolegij z namenom posvetovanja o le teh. Organizacijski vidik dela kot sklep kolegija bo predan enkrat tedensko na timskih sestankih.

SUPERVIZIJA ZA ZAPOSLENE V BIVALNI ENOTI

Skozi vse leto 2015 bo potekala supervizija za zaposlene v bivalni enoti, na kateri bodo sodelovali vsi zaposleni, razen vodje bivalne enote in medicinske sestre- vodja tima. ***Supervizija bo potekala redno***, vsak drugi torek v mesecu, kjer bodo imeli zaposleni možnosti za izražanje stisk ob delu z uporabniki, predelavo vsebin vezanih na uporabnike in zaposlene, strokovno opredelitev strokovnih dilem in s tem se jim omogoči tako službena kot osebna rast.

STROKOVNO SVETOVANJE ZA STROKOVNE DELAVCE

Strokovno svetovanje za vse strokovne delavce in vodje enot, bo tudi v letu 2015 potekalo redno, vsak prvi četrtek v mesecu. Strokovno svetovanje se bo izvajalo v bivalni enoti, kot vsa leta do sedaj. Vodja enote in medicinska sestra – vodja tima, se bosta udeleževali skupine za strokovno svetovanje, ki je organizirano za strokovne delavce v VDC INCE, ostali zaposleni bodo obiskovali supervizijo za varuhe/zdravstvene tehnike in ostale sodelavce Naše hiše.

III. 2.1.2.3. SODELOVANJE V MULTIDISCIPLINARNIH TIMIH ZUNAJ VDC INCE

Tudi v letu 2015 bomo krepili sodelovanje v multidisciplinarnih timih v drugih institucijah.

Predvidevamo redno sodelovanje s Centri za socialno delo, s psihiatričnimi ustanovami, zdravstvenimi službami in specialisti, z drugimi VDC-ji in posebno socialno varstvenimi zavodi, s šolami s prilagojenim programom in z drugimi inštitucijami. V primerih hujših kršitev uporabnikov bomo sodelovali s policijo.

III. 2.1.2.4. SODELOVANJE S SVOJCI IN ZAKONITIMI ZASTOPNIKI UPORABNIKOV

Tudi v letu 2015 bo sodelovanje s svojci in zakonitimi zastopniki uporabnic in uporabnikov potekalo v različnih oblikah:

- ▲ sodelovanje z namenom informiranja, posvetovanja, iskanja privolitev/soglasij in podobno,
- ▲ sodelovanje pri evalviranju in izvajanju in spremljanju individualiziranih načrtov,
- ▲ formalni sestanki in neformalni sestanki,
- ▲ in družabna srečanja,
- ▲ spomladanski sestanek s piknikom na vrtu Naše hiše,
- ▲ jesenski sestanek z družabnim programom in peko kostanja ali čajanka v predprazničnem decembrskim času.

SREČANJA S SVOJCI

Za uporabnike je zelo pomembno, da lahko svojce, zakonite zastopnike in njim pomembne osebe povabijo v svoj dom, kjer jim s pomočjo zaposlenih pripravijo družabno srečanje.

Spomladanski sestanek s piknikom na vrtu Naše hiše

V mesecu maju 2015 bomo svojce, zakonite zastopnike in druge pomembne osebe uporabnikom v bivalni enoti povabili na neformalno srečanje. V ta namen bomo priredili piknik na vrtu, kjer bomo poskušali pripraviti piknik. Pričakujemo prijetno druženje uporabnikov in njihovih svojcev ter zaposlenih v bivalni enoti. Ob tej priložnosti bomo imeli možnost tudi za pogovor glede formalnih vprašanj o uporabnikih.

Jesenski sestanek in kosanje piknik

Za svojce in zakonite zastopnike bomo v jeseni pripravili kosanje piknik s skromno pogostitvijo in peko sladkega kosa. Tudi na tem pikniku bomo zaposleni na voljo za morebitna vprašanja ali dileme svojcev oz. zakonitih zastopnikov glede uporabnic/kov Naše hiše. Vsekakor pa je glavni namen piknika organizirano srečanje svojcev in zakonitih zastopnikov z uporabniki in prijetno druženje vseh.

Čajanka v predprazničnem decembrskem času

V začetku meseca decembra 2015 bomo svojce povabili na decembrsko čajanko, kjer se bodo uporabniki in svojci družili ob - v domači kuhinji spečenih piškotih in dobrem božičnem čaju.

Poleg piknika v maju je decembrska čajanka priložnost za neformalno druženje uporabnikov in zaposlenih s svojci. Za pogostitev bomo zaposleni skupaj z uporabniki napekli odlično domače pecivo in piškote ter skuhalo sadni aromatični božični čaj, saj je namen srečanja tudi praznovanje decembrskih praznikov. Za popestritev bo nastopil »hišni band«, kateremu se radi pridružimo tudi zaposleni in svojci. Odziv svojcev je velik, v času čajanke pa najdemo tudi čas za morebitna vprašanja glede naših uporabnikov.

Formalna srečanja za svojce bodo organizirana ob posebnostih pri posameznem uporabniku z namenom skupnega reševanja problemov in informiranja svojcev.

Supportivna skupina za svojce in zakonite zastopnike

V aprilu 2015 bo ustanovljena supportivna skupina za svojce in zakonite zastopnike uporabnikov na nivoju vseh treh enot v VDC INCE, zato bomo k sodelovanju povabili tudi svojce in zakonite zastopnike uporabnic/kov Naše hiše. Vsekakor je potreba po tovrstnih srečanjih strani svojcev zaznana že daljše obdobje, zato je pomembno, da jo realiziramo v tem letu. Skupino bosta vodili dve strokovni delavki.

III. 2.1.2.5. SKRB ZA DOKUMENTACIJO IN UREJANJE EVIDENC

V skladu z zakonodajo in ustaljeno dobro prakso se bo redno in ažurno izvajalo dokumentiranje, urejanje evidenc in arhiviranje. Dokumentiranje neposrednega dela z uporabniki bo potekalo dnevno v obliki raporta, beležili se bodo zapisi o opažanjih o uporabnicah in uporabnikih, vodila se bo zdravstvena dokumentacija, izdelujejo in evalvirajo se bodo individualni načrti, ob koncu leta bomo pripravili skrbniška letna poročila. V skladu z zakonodajo bomo ažurirali in skrbeli za osebne mape uporabnikov. Na nivoju delovanja bivalne enote se bodo vodile še vse ostale zahtevane evidence: o kuhinji (HACCAP sistem), o dobaviteljih, prisotnosti zaposlenih in uporabnikov in druge.

III. 2.1.2.6. STROKOVNA IZOBRAŽEVANJA IN IZPOPOLNJEVANJA

V letu 2015 bomo pričeli z izobraževanjem za vse zaposlene, ki smo ga VDC INCE že izvajali, to je »Motnje v duševnem

razvoju in duševna bolezen«. Simptomatika, ki izhaja iz ene ali druge oviranosti se včasih pokriva. Pri določenih simptomih je težko določiti iz česa izhajajo, zato je potrebno opredeliti izvor bolezni/motnje in razliko med eno in drugo.

Že daljše obdobje načrtujemo izobraževanje s področja kako obvladovati nasilnega uporabnika, kakšni so prijemi ob nasilnih izbruhih uporabnikov, v smislu samoobrambe in zaščite drugih uporabnikov, ter umiritev/ zaščita samega nasilnega uporabnika. V ta namen bomo povabili zunanega strokovnjaka.

Tudi v letošnjem letu se močneje izraža potreba o izobraževanju »*Spolnost pri osebah z motnjo v duševnem razvoju*«, zato si zaposleni želimo slišati, kakšna so strokovna izhodišča in strokovni pristopi k omenjeni temi, kako ravnati v prav posebnih konkretnih občutljivih situacijah.

Zdravstveno osebje in strokovni delavci predlagajo udeležbo na seminarju »*Psihosomatske motnje in pridružene telesne in duševne motnje*«, saj je pomembno, da pri naši populaciji opredelimo ali je pojav simptomov posledica telesne bolezni ali je telo odreagiralo na čustveno stisko, stres oziroma je posledica travmatične izkušnje.

Zaradi opažanja, da so v preteklem letu naši uporabniki izgubili starše (zabeležili smo pet smrti) bomo za vse zaposlene organizirali izobraževanje na temo »*Žalovanje in soočanje s smrtjo*«.

Individualna izobraževanja se bodo izvedla v skladu s potrebami in oddajo prošenj vsakega zaposlenega direktorici ter na podlagi napotitve na izobraževanje.

Predlagamo naslednja izobraževanja:

- ♣ izobraževanje strokovnih delavcev na temo »*Anksiozne motnje*« pri osebah z motnjo v duševnem razvoju,
- ♣ vodja bivalne enote se bo udeležila izobraževanja Motivacijski intervju ali kako motivirati nemotivirane,
- ♣ strokovne ekskurzije in ogledi podobnih institucij v Sloveniji za vse zaposlene v Naši hiši in tudi v tujini.
- ♣ tečaj pedikure za varuhe in zdravstvene tehnike.

Strokovna ekskurzija v Psihiatrično bolnišnico v Trstu in ogled zavoda Hrastovec

Zgodaj spomladi 2015 bomo zaposleni bivalne enote in ostali sodelavci VDC INCE obiskali Psihiatrično bolnico v Trstu. Strokovna ekskurzija bo namenjena izmenjavi izkušenj s tujino, ogled organizacije dela in delovanje zavoda ter spoznavanja smernic strokovnega dela v tujini. Ekskurzijo bo organizirala v.d.direktorica ob pomoči in sodelovanju strokovnih delavcev v VDC INCE.

Že daljše obdobje se v bivalni enoti z zaposlenimi dogovarjamo o obisku zavoda Hrastovec, saj bi bil ogled zavoda in izmenjava izkušenj zaposlenih pri delu z osebami z motnjo v duševnem razvoju in osebami z duševnimi boleznimi iz več strokovnih področij. Obisk načrtujemo v jesenskem obdobju, oktobra 2015. Organizacijski načrt bo pripravila Vodja bivalne enote. Načrtujemo, da bomo s strokovno ekskurzijo združili strokovni del in družabni del – v smislu team buildinga za zaposlene bivalne enote. Strokovna ekskurzija bo tako strokovno kot kulinarčno bogata. Udeležili se jo bodo vsi zaposleni bivalne enote in v.d.direktorica.

Predvidena izobraževanja s PODROČJA ZDRAVSTVA :

- ♣ izobraževanje, ki bo organizirano na nivoju celotnega zavoda glede posebnosti pri prehranjevanju oseb z motnjo v duševnem razvoju,
- ♣ redno nenehno izobraževanja iz prve pomoči in temeljnih postopkov oživljanja,
- ♣ informacije zaposlenim o dajanju zdravil uporabnikom (izvajalec medicinska sestra – vodja tima v VDC INCE Naša hiša),
- ♣ izobraževanje v okviru zbornice zdravstvene in babiške nege ter društva medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov,
- ♣ redno (zakonsko določeno in po programu VDC INCE) izobraževanje iz varnosti pri delu za vse zaposlene.

Ostala izobraževanja bomo v skladu s potrebami, kvalitetno ponudbo in možnostmi razvijali tekom leta.

III. 2.1.3. PODROČJE ZDRAVSTVENE OSKRBE

V letu 2015 bo na področju zdravstvenega varstva izvedeno:

- ✦ Redno, sprotno obveščanje sodelavcev o zdravstvenem stanju uporabnikov, o izvidih specialističnih preiskav, o spremembah terapije in uvedenih novih terapijah in terapevtskih postopkih,
- ✦ opazovanje, nadzor in dokumentiranje somatskega in psihičnega stanja uporabnikov,
- ✦ spremljanje zdravstvenega stanja uporabnikov in po potrebi usmerjanje uporabnika v zdravstveno obravnavo pri osebnem zdravniku, če je potrebno tudi v urgentno službo, po presoji osebnega zdravnika tudi spremstvo, pomoč pri specialističnih pregledih,
- ✦ spremljanje in pomoč uporabnikom na specialistične preglede, priprava uporabnika in dokumentacije ter sodelovanje pri pregledu zdravnika,
- ✦ izvajanje ustreznih pristopov do uporabnikov,
- ✦ zdravstveno vzgojno delo uporabnikov in zaposlenih,
- ✦ svetovanje v zvezi s spremenjenim načinom življenja zaradi bolezni,
- ✦ vodenje zdravstvene dokumentacije,
- ✦ zagotavljanje varnega okolja za preprečevanje nalezljivih bolezni in okužb,
- ✦ izvajanje osebne higiene in nadzor ter pomoč pri uporabnikih, ki potrebujejo pomoč in nadzor, pri ostalih uporabnikih nadzor nad higieno, urejenostjo samega sebe in bivalnega okolja,
- ✦ nabava terapije, ustreznna hramba in evidentiranje nabavljene terapije;
- ✦ nakup sanitetnega materiala, razkužil, škarjic za nohte...
- ✦ nakup termometrov.

Organizacija cepljenja proti sezonski gripi za uporabnike v bivalni enoti

V VDC INCE bomo vsem uporabnikom v bivalni enoti ponudili cepljenje proti sezonski gripi. V VDC INCE bomo od zakonitih zastopnikov uporabnikov pridobili soglasja in cepljenje izvedli v Zdravstvenem domu Domžale. Centri za socialno delo, ki so skrbniki določenim uporabnikom, za presojo o potrebi po cepljenju in morebitnih posledicah zaprosijo osebnega zdravnika uporabnika.

Spremljali bomo zdravstvene posebnosti v svetu in sloveniji in ob pojavljanju posebnih zdravstvenih razmer (epidemij,...) ustrezno ukrepali.

Vzpostavitev evidenca zaloge zdravil v ustanovi, ki se jo mesečno kontrolira na osnovi evidence vnesenih in porabljenih zdravil.

PODROČJE OSNOVNE IN ZDRAVSTVENE NEGE

Na področju zdravstvene nege bo v letu 2015, vzpostavljeno in se bo nadaljevalo delo zdravstveno negovalnega tima, ki ga bodo sestavljale tri tehtnice zdravstvene nege in medicinska sestra – vodja tima, ki izvajajo aktivnosti zdravstvene nege. Kot zunanji sodelavci zdravstvenega tima bodo sodelovali izbrani osebni zdravniki in zobozdravniki uporabnikov in psihiatrinja.

Cilj zdravstveno negovalnega tima bo celostna in kakovostna obravnava posameznega uporabnika in skupine ob upoštevanju njihovih potreb po zdravstveni negi.

Tudi v prihodnje bodo uporabniki s strani zdravstveno negovalnega tima v primeru zdravstvenih težav redno napoteni v obravnavo k osebnemu zdravniku in zobozdravniku ter psihiatrično obravnavani. Po presoji osebnega zdravnika in zaradi časovno že opredeljenih rednih specialističnih pregledov, bomo uporabnike vodili v obravnavo k različnim specialistom: kardiolog, dermatolog, dermatoonkolog, urolog, okulist, onkolog, endokrinolog, gastroenterolog, ortoped, angiolog, flebolog, proktolog, diabetolog, specialist snemalne protetike, pulmolog, ginekolog...

Uporabniki potrebujejo zdravniško pomoč tudi zaradi prehladnih obolenj in manjših poškodb.

Za področje zdravstvene nege uporabnikov se bodo vodile predpisane evidence in zdravstvena dokumentacija. Skrbeli bomo za ustrezno hrambo zdravil.

Pri zdravstveno vzgojnem delu z uporabniki bo poudarek predvsem pri higieni uporabnikov, urejenosti uporabnikov in njihovega bivalnega okolja.

Pomoč in podpora uporabnikom pri izvajanju diet

Pomeben del zdravstvene oskrbe je priprava jedilnikov za različne diete in izvajanje dietne prehrane in podporo uporabnikom pri upoštevanju smernic posamezne diete.

Veliko časa bo namenjeno pomoči uporabnikom pri upoštevanju predpisanih diet. Trije uporabniki potrebujejo podporo in pomoč v individualni obravnavi pri strokovnjakinji za zdravo prehranjevanje (Cindy program), zato bodo za te tri uporabnike organizirane občasne obravnave v ZD Domžale.

Izvajanje načrta ravnanja z odpadki

V letu 2015 bomo nadaljevali z izvajanjem načrta ravnanja z odpadki in izvajali redno razkuževanje kljuk in delovnih površin z namenom preprečevanja okužbe.

Dijaška praksa dijakov Srednje zdravstvene šole Ljubljana

Tudi v letu 2015 bomo na dijaško prakso v bivalni enoti sprejeli dijake Srednje zdravstvene šole Ljubljana. Vsak posamezni dijak bi dijaško prakso v VDC INCE opravljal 4 tedne, oziroma glede na program šole. Ponvadi polovico ur dijak opravi v bivalni enoti. Dijaško prakso opravljajo dijaki po programu, ki ga določi direktorica v sodelovanju z mentorji dijaške prakse na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana. Dijaško prakso spremlja medicinska sestra – vodja tima. Dijaki o poteku dijaške prakse vodijo dnevnik, ki ga potrdira mentorica medicinska sestra – vodja tima in direktorica zavoda.

III. 2.1.4. ZAPOSLENI V NAŠI HIŠI

Za zaposlene v Naši hiši je pripravljen letni urnik dela za leto 2015, ki se nahaja v prilogi. Načrte porabe letnega dopusta za leto 2015 bomo z zaposlenimi pripravili do marca 2015, ki bo vseboval porabo starega dopusta in novega dopusta. Načrtovanje porabe dopusta je nujno, saj se le na ta način zaposlenim omogoči porabiti letni dopust nemoteno in tudi na podlagi njihovih predlogov.

Delo v bivalni enoti, ki ga izvajajo zaposleni drugih enot

V času zaprtja, enote Mengeš in enote INCE ZU, med kolektivnim dopustom, bomo tudi v letu 2015 ponudili možnost opravljanje dela zaposlenih enot dnevnega varstva, zaradi odhoda zaposlenih Naše hiše na letni dopust. Tovrstna oblika sodelovanja med enotami je dobrodošla, saj v času poletnih dopustov lahko nemoteno izvajamo načrtovani program za uporabnike Naše hiše. Opažamo, da je vsako leto program zaposlenih drugih enot v VDC INCE bolj pester in kvalitetno pripomore k preživljanju prostega časa uporabnikov v času zaprtja enot INCE ZU in enote INCE Mengeš.

V letu 2015 je kadrovska struktura v bivalni enoti izredno stabilna. V mesecu juniju 2015 se bo zaposlena na delovnem mestu medicinska sestra vrnila iz porodniškega dopusta. Njeno delovno mesto trenutno zapolnjuje z nadomestna medicinska sestra, ki delo opravlja izredno odgovorno, natančno in kakovostno.

KUHINJA

Dietna kuharica pripravlja stanovalcem dnevno tri obroke hrane. Vsi stanovalci Naše hiše se prehranjujejo v jedilnici bivalne enote. Poleg rednih obrokov dietna kuharica pripravlja tudi dodatne obroke (malice), hrano za izlete in sladke priboljške, organiziranje prehrane na piknikih in družabnih srečanjih. Pri organizaciji, razdeljevanju hrane bodo sodelovali tudi ostali zaposleni.

Dietna prehrana uporabnikov

Dietna prehrana je glede na zdravstvene težave uporabnikov nujna. Dietna hrana v bivalni enoti ne pomeni »šibke in puste in osiromašene« hrane, temveč vsebinsko bogate, pestre in zdrave dietne hrane, ki ima poln okus. Velik poudarek je tudi na pestrosti sadja in zelenjave. Tudi v letu 2015 se bo na priporočila zdravstvene službe (in nekaterih specialistov ter osebnega zdravnika) izvajale diete po programu. Za sestavo jedilnikov dietne prehrane dietna kuharica sodeluje z medicinsko sestro – vodja tima, ki dietni kuharici ažurno predaja informacije zdravnikov specialistov glede dietne prehrane uporabnikov in vnosa dovoljenih in nedovoljenih živil pri posameznih obolenjih.

Tudi v letu 2015 bo velik poudarek na vpeljevanju zdrave prehrane za uporabnike. V ta namen bomo dodatno nabavljali živila, ki spadajo v ta krog, (kvinojo, kus kus, razne kaše, leče, durum testenine, polnozrnatih pšenični izdelki, itd.) Za zdravo sestavo jedilnikov skrbi dietna kuharica v sodelovanju z medicinsko sestro – vodjo tima in vodjo enote. Z namenom ekonomičnega in pravilnega nakupa hrane sodeluje z glavnim vzdrževalcem.

Za upoštevanje zdravega načina življenja bomo poskušali osveščati uporabnike in jim nove jedi predstaviti ter jih motivirati za internalizacijo principov zdravega prehranjevanja. V preteklem letu smo na ta način uspeli osveščati glede zdravih prigrizkov, v letošnjem letu pa bomo zajeli tudi jedi na jedilniku. Posvetili se bomo živilom, ki so bili že v starih časih na slovenskih jedilnikih (ajda, ajdova kaša, prosena kaša, jedi iz črne moke in pirine moke, polnozrnatih testenine, pinjenec, kefir, itd).

Izvajanje HACCAP sistema

Dietna kuharica je tudi vodja kuhinje in je odgovorna za pripravo hrane, shranjevanje vzorcev posameznih obrokov in za vzdrževanje higienskega režima v kuhinji. Izvajali bomo HACCAP sistem. V ta namen bomo vodili predpisane evidence in HACCAP sistem izvajali na vseh ravneh priprave in razdeljevanja hrane ter na nivoju snažnosti in higiene v kuhinji.

VKLJUČEVANJE UPORABNIKOV V PRIPRAVO HRANE IN SERVIRANJE

Vključevanje uporabnikov v pripravo hrane se je intenzivno izvajalo že v preteklem letu. Nekateri uporabniki so že osvojili določene veščine in spretnosti pri čiščenju in pripravi živil, zato bomo v letu 2015 s tem nadaljevali. K sodelovanju pri delu v kuhinji bomo povabili še več uporabnikov in s tem gradili učno kuhinjo. Z uporabniki bomo pripravljali razne namaze, se učili, kako pripraviti razne solate, pripravljali sladolede, itd. Tako kot do sedaj bomo poskušali v jedilnike vključevati čim več domačih, doma pridelanih živil. Z dobro izdelanim programom in izvajanjem učne kuhinje bomo pri uporabnicah/kih dosegali učne in terapevtske učinke, saj se nekateri uporabniki želijo tovrstnega učenja, z izvajanjem kuharskih veščin pa se dosega sprostitevni in terapevtski učinek. Posameznik tako pridobiva na samopodobi, se počuti koristnega in izničuje napetost.

Posebno pozornost bo namenjena v času praznikov, saj se v tem času pripravljajo posebne domače jedi, ki uporabnikom v bivalni enoti pričara domačnost in prijaznost bivanja. V kuhinji bodo redno sodelovali tudi uporabniki v smislu priprave hrane in čiščenja. Ob tem uporabniki doživljajo posebno zadovoljstvo in se samopotrjujejo.

Dietna kuharica se tudi vključuje v skrb za vrt in rože, pri čemer usmerja tudi uporabnice in uporabnike.

Dietna kuharica bo zaradi veliko dietnih in ostalih obrokov, ki se kuhajo, in obrabe obstoječega inventarja, potrebovala nekaj novega kuhinjskega inventarja in pripomočkov:

- ♣ košara za kruh,
- ♣ predalniki,
- ♣ skodelice za kavico in čaj ali kakav,
- ♣ večje in manjše globoke pekače,
- ♣ posodice za vzorčenje hrane,
- ♣ dietne knjige z recepturami.

V kuhinji bo potrebno zamenjati pečico in kupiti konvektomat.

PRALNICA

Vodja pralnice – socialna oskrbovalka bo skrbela za vzdrževanje obleke stanovalcev, za oštevilčenje le teh, likanje in po potrebi tudi šivanje obleke.

Socialna oskrbovalka bo skrbela za pravilen sprejem in oddajo perila stanovalcem, za točen pregled tekstila. Poskrbeti mora, da sta perilo in obleka skrbno vzdrževana. Poleg tega bo vestno in odgovorno ravnala z vsemi osnovnimi sredstvi, saj smo v letu 2014 vzpostavili pranje perila na novem pralnem stroju.

Skupaj z uporabniki bo načrtovala popravila obleke, pomagala pri ugotavljanju potreb posameznih uporabnikov in označevanje ter razdeljevanje doniranih oblačil.

Delovni čas vodje pralnice bo še naprej en dan v tednu v popoldanskem času od 13.00 do 21.00 z namenom sodelovanja z uporabniki pri vzdrževanju njihovih oblačil.

Kot socialna oskrbovalka v sodelovanju z vodjo enote vodi program vključevanja uporabnikov v skrb za bivalno okolje (2 dni v tednu) in nadomešča kadrovske izpade pri programu za starejše uporabnice in uporabnike.

V pralnici smo zaznali določene potrebe in sicer:

- ♣ nov pralni stroj – za 10 kg perila,
- ♣ klimatska naprava za visoke temperature poleti,
- ♣ gumiran tepih, pred likalno desko,
- ♣ pomivalni voziček (star je dotrajan),
- ♣ 10 pomivalnih krp za pomivanje tal,
- ♣ prevleke za likalnik in likalno deko (površino),
- ♣ trše gumijaste rokavice,
- ♣ drobni šiviljski material (sukanci, igle za šivalni stroj, igle za ročno šivanje, gumbi, itd).

GLAVNI VZDRŽEVALEC

Glavni vzdrževalec vzdržuje in skrbi za tehnično brezhibno delovanje bivalne enote, ureja in vzdržuje vrt, bazen in ostale površine ob bivalni enoti Naša hiša. Skrbi za dnevne prevoze stanovalcev v enoto Mengeš in INCE ZU ter druge prevoze. Skrbi tudi za izvajanje javnih naročil - prehrambnih izdelkov, jih naroča in sprejema. Za nakup posameznih artiklov ali servisno storitev zbere ponudbe od možnih prodajalcev oziroma serviserjev, itd.

Delo glavnega vzdrževalca bo zajemalo tudi vodenje dokumentacije. Arhiviranje dokumentov glede naročil hrane in drugega drobnega materiala po sistemu javnega naročanja. Vodil in arhiviral bo dokumente v zvezi z dobavo hrane. Usklajeval bo morebitna neskladja z naročili in dobavo hrane z dobavitelji ter opozarjal na morebitna odstopanja.

Skrb za objekt bo prevzemal odgovorno, z vsakdanjimi obhodi in vsakršne napake na objektu, odstopanja, nedelovanja naprav takoj sporočil vodji bivalne enote.

V letu 2015 bo skrbel za prevoz starostnikov v enoto Mengeš in INCE Zu. Občasno bo prevzel prevoze uporabnikov na zdravstveni pregled (izključno prevoz), občasno bo skrbel za prevoze uporabnikov domov k svojcem.

Po navodilu v.d.direktorice bo vsakodnevno prenašal pošto iz bivalne enote, Pošte Mengeš in iz enote Mengeš. Opravljal bo pomoč pri vzdrževalnih delih tudi na novem objektu v enoti Mengeš.

Glavni vzdrževalec je v letu 2015 predvidel še:

- obnova in barvanje betonske ograje pred vhodom,
- čiščenje zunanjih kamnitih stenskih oblog,
- obrez sadnega drevja in zaščita z naravnimi sredstvi proti boleznim in zajedavce,
- zasaditev vrta na zahodnem delu parcele (oreh,...),
- zasaditev zelenjavnega in zeliščnega vrta,
- obrez, gnojenje in osipavanje vrtnic,
- prezimovanje rož in presajanje cvetja v spomladanskih mesecih,
- namestitev stenskih nosilcev za kolesa v skladišču opreme Naše hiše,
- ureditev delavnice,

- servis kombija, bazenske tehnike, klimatskih naprav, centralne peči, kosilnice in snežne freze,
- čiščenje zunanjih parapetov,
- čiščenje ventilatorja za kuhinjsko mapo, čiščenje lovilca maščobe,
- vzdrževanje strojne in kuhinjske tehnike,
- sanacija WC kotličkov zaradi nabiranja vodnega kamna,
- objava prispevkov na spletni strani.

Glavni vzdrževalec občasno skrbi za majše servise na računalnikih zaposlenih. Občasno skrbi za vzdrževanje objekta in sistemov tudi v enoti INCE ZU.

V sodelovanju z vodjo umetniške enote in v.d.direktorice pa skrbi za ažuriranje internetne strani in objavo prispevkov in fotografij na spletni strani VDC INCE.

III. 2.1.5. PREDLOGI ZA NABAVE, ADAPTACIJE - VZDRŽEVANJE IN INVESTICIJE V LETU 2015 (za bivalno enoto Naša hiša)

POTREBNE, ZAŽELJENE NABAVE:

- ✦ nakup vzglavnikov in tuhenj,
- ✦ nakup brisač,
- ✦ nakup nove vrtno garniture (dve mizici in od 12- 16 stolov) za vrt in teraso bivalne enote,
- ✦ računalnik v zbornici,
- ✦ nakup pisarniških plastičnih predalčnikov za pošto in dokumentacijo zaposlenih,
- ✦ obnovitev pisarniškega materiala v zbornici,
- ✦ nakup gumijastega tepiha za pralnico (pred likalno mizo),
- ✦ klimatska naprava za visoke temperature poleti v pralnici,
- ✦ voziček za pomivanje/čiščenje,
- ✦ Stojalo za sušenje perila (bunde, občutljivejše tkanine - windstoperji),
- ✦ šiviljski material: (igle za stroj, sukance, ...),
- ✦ gumijaste rokavice,
- ✦ prevleke za likalnik in likalno površino,
- ✦ dopolnitev orodja, nabava drobnih rezervnih delov in materiala za popravila,
- ✦ material za vzdrževanje zelenice in sadovnjaka ter materiala za ločnice in balkonsko cvetje,
- ✦ material za likovne in ustvarjalne delavnice (platna, akrilne barve, svinčniki, papir, spreji, filc, lepilo,...),
- ✦ nakup podlag za izdelovanje miz iz mozaikov, nakup loncev za mozaično okraševanje
- ✦ krplice,
- ✦ nakup pikada,
- ✦ glasbena delavnica: nakup drobnih glasbil za manj zahtevno igranje na inštrumente.

KUHINJA:

- ✦ konvektomat,
- ✦ košara za kruh,
- ✦ skodelice za kavico in čaj ali kakav,
- ✦ večje in manjše globoke pekače,
- ✦ keramična ponev premera 24 cm in 28 cm,
- ✦ stekleni vrči 1l,
- ✦ posodice za vzorčenje hrane,
- ✦ dietne knjige z recepturami.

DELOVNA OPREMA ZA ZAPOSLENE:

- ✦ lahka zračna zaščitna obutev,
- ✦ polo majčke,
- ✦ tanjši spodnji delo – delovne hlače,

- ✧ zimski termovelur.

ZDRAVSTVENA NEGA:

- ✧ nabava pladnja za dnevno razdeljevanje zdravil
- ✧ nabava škatelj za prenos kapljic za oči med enotami
- ✧ nabava sanitetnega materiala, razkužil, škarjic za nohte...
- ✧ nabava termometrov.

ADAPTACIJE :

- ✧ nakup lovilcev trših in večjih delcev v sifonu umivalnikov in tušev,
- ✧ nakup jogijev za vse uporabnike investicija večjega obsega.

INVESTICIJE:

- ✧ nakup osebnega avtomobila,
- ✧ nakup industrijskega pralnega stroja,
- ✧ izvedba signalne zunanje osvetljave objekta bivalne enote,
- ✧ preučitev možnosti uporabe podstrešnega prostora.

IV. KOMISIJA ZA SPREJEM PREMESTITEV IN ODPUST UPORABNIKOV

Komisija za sprejem premestitev in odpust uporabnikov (v nadaljevanju komisija za sprejem) bo v letu 2015 svoje delo nadaljevala v skladu z Zakonom o socialnem varstvu, Pravilnikom o postopkih pri uveljavljanju institucionalnega varstva, v skladu s Standardi in normativi socialnovarstvenih storitev. Seje komisije bodo sklicane glede na potrebe in v skladu s Pravilnikom o postopkih pri uveljavljanju institucionalnega varstva.

Komisija za sprejem ima trenutno šest članov (v.d.direktorica, vodja bivalne enote, višja medicinska sestra – vodja tima, vodja enote Mengeš, vodja enote Zu Moste, strokovna delavka v enoti Mengeš). Članstvo je opredeljeno s sklepom direktorice o članstvu v Komisiji za sprejem, premestitev ali odpust uporabnikov v VDC INCE.

Trenutno šestčlanska komisija za sprejem, bo v letu 2015 sledila usmeritvam; posameznik, ki vloži vlogo za sprejem v storitve VDC mora vlogi dodati psihiatrično mnenje. Kandidat, pri katerem gre za zahtevnejšo ali celo kombinirano motnjo mora biti povabljen na pogovor, kjer se povzame podrobnejša osebna anamneza in preuči ali zavod ima kapacitete in izvaja storitve, ki celostno in kakovostno obravnava potrebe teh posameznikov. V primeru, da je iz obstoječe dokumentacije težko presoditi ali v Varstveno delovnem centru VDC INCE lahko poskrbimo za specifične potrebe kandidata oziroma ali izvajamo ustrezne/primerne storitve, ki jih kandidat potrebuje.

V okviru Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov je sistem urejanja dokumentacije in evidenc, ki je urejen in sistematičen in je v skladu z Zakonom o socialnem varstvu ter s Pravilnikom o postopkih pri uveljavljanju institucionalnega varstva (Uradni list, RS, št. 38/2004, 23/2006, 42/2007).

Vodile se bodo naslednje evidence:

- ✧ **Evidenca prispelih prošelj po vrstnem redu prispetja popolnih prošelj** (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- ✧ **Evidenca prispelih prošelj po vrstnem redu prispetja popolnih prošelj** (institucionalno varstvo),
- ✧ **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (storitev vodenje, varstvo in zaposlitve pod posebnimi pogoji),
- ✧ **Evidenca nepopolnih prošelj po vrstnem redu prispetja** (institucionalno varstvo).

In seznamih povzeti po evidencah:

Seznam čakajočih za sprejem (storitev vodenja, varstva in zaposlitve pod posebnimi pogoji),

Seznam čakajočih za sprejem (v enoto Litija),

Seznam čakajočih za sprejem (institucionalno varstvo – Naša hiša).

V okviru Komisije za sprejem, premestitev in odpust uporabnikov poteka tudi priprava in postopna integracija posameznika v storitve vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji in storitve institucionalnega varstva.

V mesecu januarju 2015 bodo potekale priprave na vključitev uporabnika v storitev institucionalnega varstva, ki se bo vključil s 1. februarjem 2015. Po integraciji (1 mesec) bomo izdelali individualni načrt za namen vključitve v bivalni del in s tem bo postopek vključevanja zaključen.

Za leto 2015 se ne pričakuje drugih vključitev v storitev institucionalnega varstva, saj bodo v Naši hiši s 1. februarjem zapolnjene vse razpoložljive kapacitete.

V storitvi vodenja in varstva ter zaposlitve pod posebnimi pogoji se ne načrtujejo nove vključitve, saj vsi vključeni kažejo potrebo po vključitvi.

Mengeš, 19.2.2015

Program dela VDC INCE za leto 2015 so pripravili vodje posameznih enot Samo Gabrilo, Carmen Pirc in Simona Tičar v sodelovanju z ostalimi zaposlenimi v VDC INCE ter v.d. direktorica Vladka Pacek.

Vladka Pacek
v.d. direktorice VDC INCE